

ΑΚΤΙΝΕΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ-ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

● ΑΕΡΑ ΔΕΡΝΟΥΜΕ; (Γ.Β.Μ.)	193
● ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ (Βασ. Κ. Σταθάκη).....	195
● ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΙ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (Άχιλλέως Γ. Λαζάρου).....	197
● Ο ΤΟΡΠΙΛΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΣ» ΤΟ 15ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 1940 (Ε. Ν. Μόσχου).....	200
● ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ: ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΓΑΠΗ (Πανορμίτη).....	203
● ΣΧΟΛΙΑ.....	204
● ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (Τομ. Έπικοινωνίας τῆς Χ.Ε.Ε.).....	208
● ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ	211
● ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ (Καθηγ. Χριστοφ. Διακοπούλου).....	214

ΕΤΟΣ 74ον

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2011

ΑΡΙΘ. 723

ΕΥΡΩ 1,50

«ΑΚΤΙΝΕΣ»
Επιστήμη - Φιλοσοφία - Κοινωνικά Ζητήματα -
Γράμματα - Τέχνη

EYPETHPIO «AKTINΩN»
TOMOI: 1938-1997

Έπιμέλεια
ΒΑΣ. Χ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΚΤΙΝΩΝ»
ΑΘΗΝΑ 1998

ΑΚΤΙΝΕΣ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ»

Έτος 74ον

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2011

Αριθ. 723

ΑΕΡΑ ΔΕΡΝΟΥΜΕ;

Πραγματικά πιστεύετε πώς έσεις θά άλλάξετε τόν κόσμο; Τή νοοτροπία του; Νομίζετε πώς θά βάλετε σέ κάποια σειρά τούς άνθρωπους; Φρονείτε πώς θά τακτοποιήσετε τά κακῶς κείμενα μέσα στήν κοινωνία; ὜, λοιπόν πάρτε το ἀπόφαση. Τίποτα δέν γίνεται. Τίποτα δέν διορθώνεται καί τίποτα δέν άλλάζει. Ὁ καθένας κοιτάζει τόν έαυτό του, τό συμφέρον του, τή δουλειά του. Ἡ κοινωνία πορεύεται τό δρόμο της καί θά βαδίζη ἀπό τό κακό στό χειρότερο. Καί ἄς διαμαρτύρεστε ἔσεις.

Ἄπαισισδοξες θέσεις; Καθόλου. Τί άλλαξε μέχρι σήμερα; Χτυπάτε ἔνα κεφάλι στή σύγχρονη Λερναία Ὅδρα καί στή θέση τοῦ ἐνός ξεπετάγονται δύο, πέντε, δέκα. Νά μιλήσουμε πιό συγκεκριμένα;

Γράφετε γιά τήν Παιδεία. Χρόνια τώρα κακοπαθεῖ ὁ πιό εὐάίσθητος τομέας τοῦ Ἐθνους. Μορφώνονται ἡ παραμορφώνονται τά παιδιά μας; Τά διδακτικά βιβλία βρίθουν ἀπό ἐπι-

στημονικές ἀνακρίβειες. Παραχαράσσουν τήν ἑλληνική ιστορία. Εἰσάγουν κατά τρόπο ὑπουργό καί μεθοδικό τόν ιστορικό ύλισμό. Ὁδηγοῦν τήν ἑλληνική Παιδεία σέ ἀπηρχαιωμένα τριτοκοσμικά πρότυπα. Καί ἐκεῖ πού πάει νά φανῆ κάποιο ἀμυδρό φῶς καταλυτικοί ἄνεμοι τό σβήνουν. Λοιπόν ἔσεις πιστεύετε σοβαρά πώς μπορεῖ νά ὑπάρξῃ ἐλπίδα βελτιώσεως; Λάθος.

Χτυπάτε τά Μ.Μ.Ε. πού συχνά δέν εἶναι παρά «ένας καταιγισμός σκηνῶν φρίκης, αἴματος, διεστραμμένων καί ἔκφυλων τύπων, σήριαλ πού «θραυσματοποιοῦν» τή σκέψη, ὑποβαθμίζουν τόν γλωσσικό μας πλοῦτο καί κακοποιοῦν τό ἡθικό αἰσθητήριο». Καί τί πετυχαίνετε; Ἡ πρόκληση διαδέχεται τήν πρόκληση καί ἡ χυδαιότης τήν ἀναισχυντία.

Θέλετε καί ἄλλα ἐπιχειρήματα πιό ἰσχυρά; Ἐξακολουθεῖτε ἀκόμα νά πιστεύετε σέ μιά ἀλλαγή, σέ μιά σοβαρή αὐτοκριτική, σέ μιά ταπεινή ἀναγνώ-

ριση λαθεμένης τακτικής και πορείας της πνευματικής ήγεσίας του τόπου μας; Περιμένετε εἰλικρινή ἀνταπόκριση; Χριστιανική ἀντιμετώπιση; Μέ αύτό το πλευρό νά κοιμώσαστε. Θά μου πήτε και ό Χριστός πού ἔδιωξε τούς ἐμπόρους ἀπό το Ναό τί πέτυχε; Αύτοί ἐπανῆλθαν δριμύτεροι... Λοιπόν, ἔξακολουθεῖτε νά πιστεύετε σέ διόρθωση και ἀλλαγή;

Καί ὅμως δέν δυσκολευόμεθα νά ἀπαντήσουμε καταφατικά. Ναί, πιστεύουμε και θά πιστεύουμε, ἔστω και ἄν ούτε μιά ἀκτίνα φωτεινή δέν διασχίζῃ τό πυκνό σκοτάδι της ἀπελπισίας. Ἀπλούστατα, γιατί αύτό θά πή Χριστιανός; Νά πιστεύη και νά ἔλπιζῃ, ὅχι ὅταν ὅλα εἶναι φωτεινά και εὐνοϊκά, ἀλλ' ὅταν εἶναι δυσμενή και τά ἐμπόδια φαίνωνται ἀνυπέρβλητα. Ἀκριβῶς γιατί ή διαβεβαίωση αύτή εἶναι θεῖκή: «**Πάντα δυνατά τῷ πιστεύοντι**».

Μά ή κοινωνία μοιάζει μέ χάος και ό κόσμος μέ τά προβλήματά του φαίνεται ἄβυσσος ἀλήθινή. Κανένας δέν τό ἀμφισβήτε. Καί ό πιστός Χριστιανός δέν κλείνει τά μάτια του μπροστά στήν πραγματικότητα και τήν πιό τραγική. Τήν βλέπει ἀκριβῶς και σέ δλες τίς διαστάσεις της. Βλέπει ὅτι «**σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου**». Συγχρόνως ὅμως παρατηρεῖ ὅτι «**Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφέρεται ἐπάνω τοῖς ὕδαις**». Καί αύτό τό Πνεῦμα του Θεοῦ του δίνει τή βεβαιότητα, ὅτι και τό σκοτάδι διαλύεται και ή ἄβυσσος και τό χάος, μέ τήν παντο-

δυναμία τοῦ Θεοῦ, μօρφοποιοῦνται και ζωοποιοῦνται.

Ναί, ό ἀνθρωπος δέν ἀλλάζει μόνο μέ τίς δυνάμεις του. Ἡ χάρη του Θεοῦ ὅμως κάνει ωζικές μεταβολές και ἀληθινά θαύματα. Ἀρκεῖ ό ἀνθρωπος νά ἀγωνίζεται και νά προσπαθῇ. Καμμιά προσπάθεια δέν πάει ποτέ χαμένη. Ἰσως ἀργεῖ νά δώση καρπούς. Ἀλλά ό χρόνος δέν εἶναι τό κριτήριο τής ἐπιτυχίας, μάλιστα στούς πνευματικούς ἀγῶνες.

Ἀλίμονο, ἀν παύση κανείς νά ἀγωνίζεται γιά τήν ἀλήθεια, γιά τή δικαιοσύνη, γιά τήν τιμιότητα, γιά νά περιορισθῇ τό κακό, νά λάμψῃ ή ἀρετή, γιατί θά ἀμφιβάλλῃ γιά τά ἀποτελέσματα. Θά ἀγωνίζεται, ἔστω και ἄν δέν βλέπῃ ἀποτελέσματα. Μονάχα τόν ἀγώνα ἀπαιτεῖ ό Θεός ἀπό ἐμας. Τό ξερίζωμα τῶν ζιζανίων, τή σπορά, τήν καλλιέργεια μᾶς ἀναθέτει. Ἡ αὔξηση, ή καρποφορία, στόν κατάλληλο καιρό, εἶναι δική Του ὑπόθεση.

Βέβαια κάτι τέτοιο εἶναι συχνά ὁ δυνητός. Ἀπαιτεῖ μεγάλο ἡρωισμό. Τά μεγάλα ὅμως ἔργα δέν γίνονται χωρίς ύπομονή και ἐπιμονή. Οι πνευματικές ἀλλαγές και οι ἡθικές μεταμορφώσεις θέλουν χρόνο. Καί αύτές ἐτοιμάζουν σιγά-σιγά μιά νέα κοινωνία δικαιοσύνης και ἀγάπης. Ἔνας τέτοιος ἀγώνας εἶναι ό μεγαλύτερος ρεαλισμός. Ἡ πιό μεγάλη ἀλήθεια. Δίνει νόημα και περιεχόμενο στήν ἀνθρώπινη ζωή. Μᾶς βεβαιώνει, πώς δέν δέρνουμε ἀέρα.

Γ.Β.Μ.

ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

«Ἐγώ εἰμι ἡ Ὀδός ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή». Ὁ λόγος αὐτός εἶναι μία βαρυσήμαντη δήλωση τοῦ Ἰδιου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, μέ τήν ὁποία αὐτοπροσδιορίζει τίς ἰδιότητες τῆς φύσεώς Του καὶ τῆς ἀποστολῆς Του.

Ἡ ἀναζήτηση τοῦ ἀνθρώπου γιά τήν ἀλήθεια στήν ἀπόλυτη μορφή της ἀπορρέει ἀπό τήν ἔμφυτη διάθεσή του γιά τήν φιλοσοφία, ἡ ὁποία ἔχει ώς ἀντικείμενόν της αὐτήν τήν ἀπόλυτη ἀλήθεια. Ἡ τάση αὐτή τοῦ ἀνθρώπου πρός αὐτήν τήν ἀλήθεια πηγάζει ὅχι μόνον ἀπό την φιλοσοφική, ἀλλά γενικώτερα καὶ ἀπό δὴν τήν ψυχική του διάθεση καὶ πνευματική του συγκρότηση. Καί ἡ τάση αὐτή ἀναζητεῖ τήν ποθητή ἀπάντηση στά μεγάλα ἐρωτήματα σέ δύο πηγές: στόν ἀνθρώπινον λογισμόν καὶ στήν Θεία Ἀποκάλυψη.

Ὁ ἀνθρώπινος λογισμός, στήν εἰδικήν αὐτή περίπτωση, ἐρευνᾷ καὶ ἀναζητᾶ τίς ἀπαντήσεις στίς μεγάλες θεμελώδεις ἀπορίες του κυρίως στήν φιλοσοφία καὶ πιστούς συγκεκριμένα στούς δύο κλάδους αὐτῆς, τήν μεταφυσικήν καὶ τήν γνωσιολογία. Στούς κλάδους αὐτούς μέ τούς ὁποίους ἀσχολήθηκαν τά ἐκλεκτώτερα ἀνθρώπινα πνεύματα θά συναντήσει κανείς ἀπαντήσεις ἀξιόλογες ἀποκλίνουσες ἢ καὶ μερικῶς συγκλίνουσες στόν κεντρικόν στόχο γιά τήν ἀπόλυτη Ἀλήθεια. Καί οἱ καρδοί τῆς ἀνθρώπινης αὐτῆς διανοητικῆς προσπάθειας χαρακτηρίζονται αὐτές οἱ ἀπόψεις, ἀπό τό στοιχεῖον τοῦ ὑποκειμενισμοῦ. Τό νά βάζει δηλαδή ὁ κάθε φιλόσοφος στό ἔργο του, τήν προσωπικότητά του, τό

ὑποκειμενό του. Μέ ἀποτέλεσμα, ὁ ὑποκειμενισμός αὐτός νά τόν περιορίζει ἀποκλειστικά στόν κόσμο του, ἐμποδίζοντάς των νά προσεγγίσει τήν ὄλοκληρωτική, τήν ἀπόλυτη ἀλήθεια. Αὐτή ἡ διαπίστωση ὁδήγησε στήν μείωση τοῦ ἐνδιαιφέροντος τοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ γιά μεταφυσικούς προβληματισμούς.

Μέ τήν τάση συρρικνώσεως τῆς φιλοσοφικῆς σκέψεως ἀπό τήν ἀκμάζουσα τεχνολογία καὶ τόν μοναδιάστατο ἐπιστημολογικόν μοντερνισμόν ἔχασε κατά κάποιον τρόπον ἡ φιλοσοφία τόν δρόμο της πρός τήν μεταφυσικήν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ κυρίως τήν φύση τῆς ἴδιας τῆς φιλοσοφικῆς σκέψεως. Ὁ προκύπτων στίς ημέρες μας νεοεμπειρισμός συνιστᾶ μιάν προσπάθεια προσεγγίσεως τῆς μεταφυσικῆς. Ἐκφράζεται μέσω αὐτῶν ἡ ἄποψη ὅτι μόνον μία τέτοια «γνωστική» προϋπόθεση (μιά νοητική γνώση τῶν ὑπερβατικῶν προϋποθέσεων τοῦ πραγματικοῦ) εἶναι ἔκεινη, ἡ ὁποία δύναται νά ἀνοίξει ἔναν δρόμον πρός μιά βεβαιότητα «λογικά θεμελιωμένη», ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ τόν χῶρο δυνατότητας προσπελάσεως πρός τήν μεταφυσικήν.

Μονάχα μέ τήν προσπέλασή της αὐτήν, ἡ φιλοσοφία, ἡ ὁποία εἶναι σήμερα ἐγκλωβισμένη στόν στενόν ἐμπειρικό της χῶρον στήν πραγματικότητα τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου, θά μπορέσει νά περάσει σέ ἔναν ὑπεραισθητό κόσμο, γιά νά ἐπανεύρει, μαζί μέ τήν μεταφυσικήν, καὶ τήν ἀληθινή ἐπίσης σχέση της μέ τήν θρησκεία. Νά προσεγγίσει τήν ὑπερλογική της πραγμα-

τικότητα. Ή καί νά άποκτήσει άκομη τήν δυνατότητα νά προσεγγίσει το «ἄφθαστο», τήν άπολυτη άληθεια. Αύτή τήν άληθεια, τήν όποια δέν ἔπαινε ό ίερός Αύγουστηνος, ώς φιλόσοφος άρχικά καί ώς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ κατόπιν, ἀνήσυχο πάντοτε πνεῦμα, νά ἀναζητᾶ ώς ἔνας κυνηγός καί αὐτός.

Ο Αύγουστηνος διαβλέπει τήν πηγή κάθε γνώσεως εἰς τήν πίστη. Εἶναι, λέγει, μέγιστον καί σπανιώτατον ἐγχείρημα τό νά ἀνυψώνεται ό ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ὑπεράνω τῆς προσκαίρου δημιουργίας καί νά φθάνει μέχρι τῆς θεότητας καί νά ἀκούει παρά Αὔτοῦ τοῦ Ἰδίου, δτι Αύτός ἐδημιούργησεν τόν κόσμον, ό όποιος δέν εἶναι δτι αὐτός ό Θεός. Ἐάν δημος, κατά τόν Αύγουστηνον, ό ἄνθρωπος, ή γνωστική ίκανότητα τοῦ όποιον εἶναι σαφῶς περιορισμένη, θελήσει νά ἀναχθεῖ στό αἰώνιον τῆς Ἀληθειας φῶς, πρέπει νά διακατέχεται ἀπό τήν Πίστη καί νά ἀποκαθαρεται κάθε φορά ύπο αὐτῆς, ἔως δτου ἐπί μᾶλλον καί μᾶλλον ἀνακαινιζόμενος καί ἔξαγνιζόμενος καταστεῖ ἐπιδεκτικός γιά μιά τόσον μεγάλη μακαριότητα.

Κατά αὐτόν καί πάλι ή πίστη δέν εἶναι γνώση, τήν όποια θά μποροῦσε κανείς νά άποκτήσει κατά τήν πορεία μιᾶς προοδευτικής ἐπιστημονικής ἐρευνας. Ή πίστη εἶναι μιά ίδιαζουσα κατάσταση, τήν όποιαν δύναται κανείς νά ἀντιληφθεῖ ἀποκλειστικά μέσω βιωμάτων. 'Εφ' δσον λείπει αὐτό τό βίωμα, διατρέχομε τό στάδιον τῆς ἀπιστίας, τό όποιον καθορίζει τήν φυσική ἐκείνη κατάσταση, πού εἶναι προσιτή σέ δλους καί ή όποια στηρίζεται στήν αἰσθηση καί στή νόηση. Αντίθετα ή Πίστις ὁδηγεῖ τήν γνώση ἐκείνη, ή όποια ἔχει πηγή τῆς τήν θεία 'Αποκάλυψη, δπως αὐτή καταγράφεται στήν 'Αγία Γραφή.

Η ἐπιστημονική μέθοδος βέβαια ἐμμένει καί ὅρθως στόν χῶρον τοῦ αὐστηροῦ προκαθορισμοῦ, ἀναλύει ἔννοιες καί μηχανισμούς, μεταφράζει τά αἰσθητά σέ νοητά σύμβολα, τά όποια ἐπιτρέπουν τήν ἀντικειμενικότητα στήν γνώση καί στήν συνάθροισή της σέ ἄλλες ὁμοειδεῖς γνώσεις μέ συνέπεια τήν ἀνάπτυξη τῶν ἐπιστημῶν, μιά φυσική ὄμαλή μεταβολή τοῦ κοσμειδώλου. Οι γνώσεις αὐτές δημος ἐπηρεάζουν ἀμεσα η ἔμμεσα τήν μεταφυσική φιλοσοφική θεώρηση τοῦ κόσμου καί τήν στάση τοῦ ἄνθρωπου ἔναντι τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου.

Εἶναι γνωστή ή ἐν ὀνόματι τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καλλιέργεια τῆς ύλιστικῆς μηχανοκρατικῆς ἐρμηνείας τοῦ κόσμου κατά τόν 19 αἰώνα. Αντίθετα δλα τά μεταγενέστερα μεγάλα φεύγματα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν κατά τόν εἰκοστόν αἰώνα, δπως η κβαντομηχανική, η σχετικότητα, η χαοτική θεωρία, η ἀνθρωπική ἀρχή ἀφήνουν ἀνοικτό τόν δρόμο γιά τήν Πίστη στόν Θεόν καί ἐνισχύουν τήν τελολογική ἔνδειξη γιά τήν Πίστη Αὐτήν.

Η ἀποφη αὐτή ἀν καί στηρίζεται σέ ἐπιστημονικές διαπιστώσεις δέν ἔχει καθαρά ἀποδεικτικό χαρακτήρα καί ώς ἐκ τούτου δέν εἶναι ἀποδεικτή ἀπό τό σύνολον τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου. Στίς μεταφυσικές ἀναζητήσεις δέν χωροῦν ἀποδείξεις εύκλειδιας μεθοδολογίας. Η ἀξιολόγηση δημος τῶν πορισμάτων τῆς ἄνθρωπινης ἐπιστήμης, ύπο κατάλληλες ἐσωτερικές βιωματικές συνθήκες συντελοῦν ὥστε δημοσού λαμβανόμενα νά ἀποτελέσουν ἀξιολογικότατον σύστημα ἐνδείξεων δυνάμενων νά πείσουν τόν ἄνθρωπο, δτι ή πίστη στήν ὑπαρξη τοῦ Θεοῦ δτι μόνον δέν ἀντιφάσκει στόν νοῦν καί στήν συνείδηση αὐτοῦ, ἀλλά τούναντίον ἀποτελεῖ λογικόν καί ἡθικόν αἴτημα αὐτῶν.

ΒΑΣΙΛ. Κ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΙ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Έκυκλοφορήθη μέ τόν τίτλο «ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΙ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, τετράτομο ἔργο τοῦ ύποφαινομένου μέ τήν εύγενική χορηγία τῶν «Σοῦπερ Μάρκετ ΔΟΥΚΑ».

Τό εναυσμα ἐκδόσεως προϊῆλθε ἀπό τό ἐπίσης τετράτομο τοῦ Κέντρου γιά τή Δημοκρατία καί τή Συμφιλίωση στή Νοτιοανατολική Εὐρώπη (CDRSEE), τό όποιο διανεμήθηκε ώς ἐναλλακτικό ἐκπαιδευτικό ύλικό γιά τή διδασκαλία τῆς Νεώτερης Ἰστορίας τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης. Αὐτό ἐνδεχομένως θά περνοῦσε παντελῶς ἀπαρατήρητο, ἀν δέν εἶχε ξεσπάσει ἡ καταχραγή γιά τό βιβλίο Ἰστορίας ΣΤ' Δημοτικοῦ τῆς M. Repoussé καί ἀργότερα ἐκεῖνο τῆς Θ. Δραγώνα.

Πάντως καί χωρίς τόν πρωτοφανῆ σάλο πού προκάλεσε τό βιβλίο τοῦ παραπάνω Κέντρου, δέν θά εξασφάλιζε συμφιλίωση. Διότι προβάλλει πολύ λειψή εἰκόνα τῆς πρός σπουδή περιοχῆς. Συνεπῶς οἱ χρῆστες του νέοι τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης θά ἀγνοοῦν δσα τελέσθηκαν στίς πατρίδες τους κατά τούς προϊστορικούς χρόνους, τήν ἐλληνική ἀρχαιότητα, τήν ἐλληνιστική περίοδο, τή ωμαϊκρατία, τούς μέσους χρόνους καί οὐκ δλίγα, ίσως δέ καί τά σπουδαιότερα, τῆς Νεώτερης Ἰστορίας, τά όποια ἀπουσιάζουν ἡ φεῦ παραποιοῦνται στή «διδακτέα» ψλη τοῦ Κέντρου. Καί δλα αὐτά ὅταν ἐπιστήμονες τῶν χωρῶν τους ἔχουν δημοσιεύσει πολλαπλῶς

ἐνδιαφέροντα καί ὁμολογουμένως ἐνδεδειγμένα γιά τήν ἀλληλογνωμία καί ἀλληλοκατανόση μέ τούς γειτονικούς καί ἀπόμακρους συνανθρώπους.

Ἐνδεικτικά ὑπενθυμίζεται δημοσίευμα τῆς T. Blawaskaya μέ τόν ἐντυπωσιακό τίτλο **'Η Κρητική Ἐποποΐα κατά τούς 17ο-15ο αἰῶνες π.Χ.!** Έξ ίσου ἐντυπωσιάζει ὁ Σέρβος ἀκαδημαϊκός M. Vasic μέ τό δίτομο ἔργο του **«Η προϊστορική Vinca»**, παραδονάβιο πόλισμα, ὃπου ἐπί αἰῶνες Κύπριοι ἐπεξεργάζονται πλούσια κοιτάσματα μετάλλων, ἀβαλίτη, γαληνίτη, τυννάβαρι..., ἐπικοινωνώντας μέ τά μεγαλύτερα κέντρα τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης, καθώς καί μέ τά παράκτια τῆς Μαύρης Θάλασσας, τά νησιά τοῦ ἀρχιπελάγους τοῦ Αίγαίου καί σύνολη τήν ἀνατολική Μεσόγειο. Έξ ἄλλου ὁ Ρουμάνος ἀκαδημαϊκός E. Condurachi πρός τιμή τοῦ ὁμολόγου του Κροάτη G. Novak συμμετέχει σέ διεθνές συνέδριο στό Ζάγκρεπ, ὃπου ἀναπτύσσει τό θέμα **«Η Δωδώνη καί οἱ σχέσεις τῆς μέ τόν βαλκανικό κόσμο»**, ἀποδίδοντας τήν ἰδρυση καί λειτουργία τοῦ Μαντείου στόν Δευκαλίωνα, πατέρα τοῦ **«Ἐλληνος, μάλιστα μέ χρήση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας! Ο ἴδιος σέ ἄλλη ἀνακοίνωση μέ θέμα **«Ο Δούναβις λίκνο τοῦ πολιτισμοῦ τῆς κεντρικῆς καί νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης»** παρουσιάζει τούς **«Ἐλληνες νά ἀξιοποιοῦν τόν Δούναβι ώς ὑδάτινη ὁδική ἀρτηρία ηδη ἀπό τή μυκηναϊκή ἐποχή καί νά διεισδύουν στήν ἐνδοχώρα χρησιμο-****

ποιώντας τους παραποτάμους του. Τρίτη δε ἀνακοίνωσή του ἐπιγράφει «Οἱ λαοὶ τῆς νοτιονατολικῆς Εὐρώπης καὶ ὁ ρόλος τους στήν ιστορίᾳ (ἀρχαία)».

Γιά τους ιστορικούς πάλι χρόνους ὁ ἐπίσης Ρουμάνος ἀκαδημαϊκός V. Parvan μᾶς πληροφορεῖ μέ τὸ ἐπίτομο μελέτημά του **Ἐλληνική καὶ ἑλληνιστική διείσδυση στήν κοιλάδα τοῦ Δουνάβεως**, στό ὅποιο ἀποτολμᾶ καὶ τὸν χαρακτηρισμό τόσο τοῦ Δυνάβεως ὅσο καὶ τοῦ Δνειστέρου ὡς ποταμῶν «ἔλληνικῶν!» Τόν δέ κάτω τοῦ Δουνάβεως χῶρο, σήμερα ἀποκαλούμενο συνήθως βαλκανικό, ἀπεικονίζουν διεπιστημονικά διακεκριμένοι ἐπιστήμονες Βούλγαροι, Chr Danov, G. Mihailov, B. Gerov, συνάμα ἀδιάκοπα Ρουμάνοι, N. Banescu, D. Pippidi, R. Vulpe... Ὁ τελευταῖος διακηρύσσει κιόλας ὅτι τὰ περισσότερα ἀπό τὰ ἔδαφη δέχθηκαν τήν ισχυρὴ ἐπίδραση τῶν Ἐλλήνων προτοῦ περιληφθοῦν στήριξις αὐτοκρατορία.

Εἰδικά στό δυτικό τμῆμα τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου δέν γίνεται λόγος μόνο γιά ἔλληνική ἐπίδραση. Ὁ χῶρος ὃνομάζεται... Ἐλλάς! Κατά τὸν 7ο αἰ. μ.Χ. καὶ συγκεκριμένα ἀπό πολυεπιστημονική προσωπικότητα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, τὸν ἐπίσκοπο Σεβίλλης μετέπειτα δέ ἀρχιεπίσκοπο Ισπανίας, Ισίδωρο, ὁ ὄποιος ὡς πρώτη περιφέρεια τῆς Ἐλλάδος θεωρεῖ τὴν Δαλαματία! Ἡ ἴδια σχεδόν ἀντίληψη διακατέχει καὶ τοὺς Δημητριεῖς Δανιήλ Φιλιππίδη καὶ Γρηγόριο Κωνσταντᾶ στή Γεωγραφία Νεωτερική, ὅπου ἡ Ἀρβανιτία συγκαταλέγεται ὡς δεύτερη ἔλληνική περιφέρεια. Διεγέρει δέ μοναδική αἰσθηση καὶ ἡ ὁμοιογία τοῦ πλέον ἀκραιφνοῦς Ἀλβανοῦ ἡγέτη, τοῦ Basri-bey, κατά τήν

όποια ἀναγνωρίζεται ὡς ἔλληνικός χαρακτήρας τῆς νότιας Ἀλβανίας, ἥτοι τῆς Βορείου Ἡπείρου, ὅπου «τὸ ὑπεριωνόβιο πολιτισμικό ἔδγο τῶν σχολῶν της κυριαρχεῖ ἡθικά καὶ ἐθνικά». Στίς θέσεις τοῦ Ἰσιδώρου ἐπανέρχεται ὁ σύγχρονός μας καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πάδοβας Lorenzo Braccesi μέ τὸ σύγγραμμά του **Grexità adriatica!**

὾ προηγούμενος ἄλλως τε αἰώνας, δος μ.Χ., ἐπί Ιουστιανοῦ, μᾶς κληροδοτεῖ ἐνδιαφέρονσα δημογραφική καὶ γλωσσική μαρτυρία χάρη στὸν διοικητή τῶν Βαλκανίων, τά ὅποια τότε ὄνομάζονται **Εὐρώπη**. Εἶναι ὁ Ιωάννης Λυδός, καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ὄποιος σὲ συγγραφή του μᾶς ἐνημερώνει γιά τοὺς κατοίκους τῆς Εὐρώπης, γιά τὴ δημογραφικὴ ὑπεροχὴ τῶν Ἐλλήνων καὶ τὴ γλωσσικὴ κατάσταση, ἀκριβέστερα δέ γιά τὴ χρήση τῆς λατινικῆς γλώσσας ἀπό Ἐλληνες, δηλαδή γένεση Βλάχων, πού αὐτοποιασταὶ Ἀρμανοὶ [Α (προθετικό) + R (Ο) MANI] καὶ συνακόλουθα ἡ χώρα τους εἶναι γνωστή ὡς Ἀρμανία. Ἔτοι ἔξηγεῖται ὅτι ὁ F.E. Peters δέχεται «Ἐλληνικό Ἐλληνισμό» καὶ «Λατινικό Ἐλληνισμό!»

Οι Ἐλληνες ὑπάρχουν καὶ κατά τοὺς πλέον σκοτεινούς αἰῶνες. Εὔγλωττο εἶναι τὸ γεγονός τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Αἰθίκου Ιστορικοῦ, φιλοσόφου, κοσμογόραφου καὶ ἐφευρέτη ἀλφαριθμοῦ. Ὁμως σωστική προσφορά ὀφείλεται στὸν Χῖο μοναχὸ Κορέση, ὁ ὄποιος ἔχει διατρέξει τήν παρακαρπάθια χώρα, δπου, μόλις διαπίστωσε ὅτι οἱ κάτοικοι ὄμιλοῦν παρεφθαρμένη δημώδη λατινική, ἐπιδίδεται στήριξις αὐτοῖς, καὶ τήν καθιστᾶ γραπτή ἐκδίδοντας θρησκευτικά κείμενα. Ὁ

Πηλιορείτης Δανιήλ Φιλιππίδης δέν γίνεται μόνο ό ύστορικός της ίδιας χώρας άλλα και άνάδοχος δίνοντας τό σημερινό έθνωνυμο Romania, που ήταν άγνωστο στή Δακία κατά τή διάρκεια τής ρωμαιοκρατίας, διθέντος δτι πρωτοεμφανίζεται μετά τήν έγκατάλειψή της άπό τούς Ρωμαίους. Έπι αιώνες δέ οι κάτοικοι της φέρουν περιφερειακά-τοπικά όνόματα, που μᾶς τά ύπενθυμίζει και στήν ελληνική γλώσσα ό άκαδημαικός V. Cădea. Ωστόσο έτερος Φιλιππίδης, ό 'Αλεξανδρος, άναδεικνύεται θεμελιωτής τής Γλωσσολογικής Σχολῆς τοῦ 'Ιασίου. Στήν ίδια πόλη, πρωτεύουσα τότε τής Μολδαβίας, είσρει ό Διαφωτισμός μέσω Έλλήνων μεγάλων διδασκάλων, όπως τοῦ Μετσοβίτη Νικολάου Τζαρτζούλη, ό όποιος διακήρυξε δτι οι Βλάχοι Έλλαδος κατάγονται άπό τούς άρχαιούς "Έλληνες, Νικολάου Βεργκώση, Ιώσηπου Μοισιόδακα κ.ά.

Οι Βούλγαροι έπι δύο και πλέον αιώνες όμιλουν ελληνικά, όπως κατέδειξε μελέτη τοῦ άκαδημαικοῦ Δ. A. Zakhvithenov και όπως καταφαίνεται άπό το τεράστιο ελληνικό έπιγραφικό ύλικό, τοῦ όποιου κυκλοφορούνται πλέον και τέσσαρες τόμοι. Ο δέ Al. Balabanoff παραδέχεται όσα ή Βουλγαρία «χρωστάει σ' αύτή τή γειτονιά. 'Ακόμα και τήν πνοή τής έλευθερίας...! Έπι πλέον οι Βούλγαροι εύεργετούνται και κατά τήν τουρκοκρατία μέ λειτουργία δεκάδων ελληνικῶν σχολείων σέ διάφορες πόλεις και μέ ίδρυση βιβλιοθηκῶν, όπως σημειώνει ή Nadja Danova.

Γιά τή Σερβία έκπληκτική μαρτυρία συνιστᾶ τό ίδιο τό τοπωνύμιο τής πρωτεύουσάς της. Ένω ύως τόν 7ο αιώνα φέρει τό λατινικό όνομα Singidunum, Σιγγηδών-όνα, μετονομάζεται

Alba Graeca = 'Ελληνική Λευκούπολη, σημαίνοντας ότι άκριβώς και τό σύγχρονό μας σλαβικό τοπωνύμιο Βελιγράδι.

'Οπωσδήποτε ή κάθοδος και ή διαμονή ποικιλωνύμων λαῶν στήν 'Ιουστινιανή Εύρωπη μετατρέπει τόσο έλληνοφώνους όσο και λατινοφώνους πληθυσμούς σέ δαρδανοφώνους-άρβαντοφώνους, σλαβιοφώνους, τουρκοφώνους. Ή τελευταία περίπτωση, δταν συνοδεύεται άπό εξισλαμισμό, είναι ή όδυνηρότερη. Διότι «ό Ρωμιός, δταν τουρκέψει, γίνεται έφτα φορές Τούρκος! Προσφυέστατα οι είδικοι τουρκολόγοι, π.χ. E. Pittard, N. Beldiceanu, Slot... χρησιμοποιοῦν έντος είσαγωγικῶν τό έθνωνυμιο «Τούρκος».

'Εν τούτοις σύγχρονοι μας Συννέλληνες δέν ξεκολλοῦν άπό τόν Fallmerayer, μιολονότι όλότελα τόν άπομυθοπίησε ό Th. von Uzorinac-Kohary, καθηγητής και πρόεδρος τής βαυαρικής 'Επιτροπής Σπουδῶν N.A. Εύρωπης. Επιφύσθετα προσποιοῦνται άγνοια δσων σχετικῶν μέ τούς Σλάβους στήν Έλλάδα διδάσκουν οι Al. Randa, E. Petrovici.

'Ανεπιστημονικά είναι όσα τό ΚΕΜΟ και τό ΕΛΙΑΜΕΠ διαδίδουν δαπάναις τοῦ σχεδόν χρεοκοπημένου 'Ελληνικοῦ Δημοσίου! Έγκληματική είναι ή έκδοση ένός συγγραφικοῦ συμπλήματος μέ τίτλο εύγλωττότατο ΤΟ ΞΕΚΛΗΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, άπό τό 'Υπουργεῖο... Πολιτισμοῦ!

ΑΧΙΛΛΕΥΣ Γ. ΛΑΖΑΡΟΥ
Φιλόλογος, Ρωμανιστής, Βαλκανολόγος
Δρ Πανεπιστημίου Αθηνῶν,
Chargé de cours à la Sorbonne (Paris IV)

Ο ΤΟΡΠΙΛΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΣ» ΤΟ 15ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 1940

“Οταν ό πόλεμος πλησίαζε κατά τά χώματά μας, ό Κωστής Παλαμᾶς, «αύτό τό άπό του κόσμου τή βουνή πρεσβυτικό κεφάλι», ήταν πολύ γερασιμένος. Αύτός ό μικρόσωμος άλλα γιγάντιος πνευματικός ταγός, παρ' όλη τή σωματική καχεξία του και τή διαιρκή άρρωστια του και τήν άνημποριά του, είχε σταθεῖ, στούς νικηφόρους Βαλκανικούς πολέμους τοῦ 1912-1913 και στόν Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο πού άκολούθησε, άλλητινός «ποιητής τοῦ γένουνς». Γιατί τό προπαρασκεύασε πνευματικά μέ τό «Δωδεκάλογο τοῦ Γύρτου» και τή «Φλογέρα τοῦ Βασιλιά» στήν καινούργια άνοδική πορεία του, νευρώνοντάς του τή θέληση και τήν άποφασιστικότητά του, νά ξεπεράσει τό πλέγμα τῆς ήττας τοῦ 1897 και έμπνεοντάς το γιά τήν καινούργια έξόρμησή του, δπως αύτή πού άκολούθησε μέ τό Μακεδονικό 'Αγώνα και λίγο άργότερα μέ τούς πολέμους τῆς μεγάλης δεκαετίας τοῦ 1910-1920.

‘Ο Παλαμᾶς έδινε τότε διαιρκῶς τό ποιητικό του «παρών». Τώρα δμως (τό 1940) ή φωνή του, καθώς πλησίαζε πρός έμας ό πόλεμος, είχε πάψει ούσιαστικά νά άκουγεται, έδω και κάμποσα χρόνια. Παρ' όλα αύτά, δμως, δταν τό πρωί τῆς 28ης 'Οκτωβρίου 1940, ξυπνήσαμε έμπολεμοι πιά κι άρχισαμε νά διεξάγουμε τόν «ύπέρ πάντων άγωνα», και πάλι τότε ό Πα-

λαμᾶς ένιωσε τήν άνάγκη νά πεῖ τό λόγο του.

Τό πρώτο ποίημά του (πού ήταν και τό πρώτο πού ένέπνευσε γενικά ό πόλεμος έκεινος), είναι ένα τετράστιχο άπλο και συγκινητικό, πού κατέλληγε μέ τήν έγερτήρια προτροπή «Μεθύστε μέ τ' άθανατο κρασί τοῦ Είκοσιένα» και τό άλλο μέ τόν τίτλο «Νίκη», λίγους μήνες άργοτερα, μέ τό όποιο διατράνωνε τήν πίστη του στό μέλλον τοῦ έλληνισμοῦ.

Μονάχα αύτές οι δυό ήταν οι άμεσες ποιητικές άντιδράσεις τοῦ Κωστή Παλαμᾶ άπό τόν 'Αγώνα πού άρχισε τό Μεγάλο έκεινο πρωινό τοῦ Σαράντα. ‘Ετσι ό δρόμος ήταν πιά άνοιχτός γιά τό νεότερο, κατά είκοσιπέντε χρόνια, ποιητή μας 'Αγγελο Σικελιανό, πού βρισκόταν τότε πάνω στήν πλήρη ώριμότητά του, πάνω στό μεστώμα τοῦ δημιουργικοῦ οίστρου του. ‘Ας μήν ξεχνοῦμε άλλωστε δτι ό Σικελιανός, νεότατος κι έπιστρατευμένος είχε γράψει λαμπρά τραγούδια γιά νά ύμνησει τούς άγωνες τοῦ έθνους τοῦ 1912-1913, δπως ήταν ή ξέχοχη «Προσευχή γιά τά Γιάννενα» και τά ποιήματά του «Παρηγορήτισσα», «Πρώτη Λειτουργία» και μερικά άλλα.

‘Αλλά ή ψυχική προετοιμασία τοῦ Σικελιανοῦ γιά νά συλλάβει στίς σωστές διαστάσεις του τό νόημα τοῦ πολέμου, πού ξέσπασε στά χώματά

μας τό πρωινό της 28ης Όκτωβρίου 1940, δέ χρονολογεῖται μονάχα από τόν ήθικό συγκλονισμό πού δοκίμασε μετά τήν κατάρρευση μιᾶς μεγάλης δύναμης ὅπως ήταν ἡ Γαλλία τῆς ἐποχῆς ἑκείνης, τόν Ιούνιο τοῦ ἔτους χρόνου. Ἀνάγεται κάμποσα χρόνια πρίν, τότε πού ἡ φασιστική καὶ ἴμπεριαλιστική Ἰταλία εἶχε ἔξαπολύσει ἑκείνη τήν ἀναντρη καὶ ὑπουλην ἐπίθεση ἐναντίον τῆς Ἀβυσσηνίας.

Μ' αὐτή τήν ψυχική προετοιμασία, καὶ μ' αὐτό τόν πνευματικό ὄπλισμό, ὁ ποιητής Ἀγγ. Σικελιανός, ήταν πολύ φυσικό νά μήν ξαφνιαστεῖ καὶ νά μή βρεθεῖ ἀπαράσκευος ὅταν δεχτήκαμε τό πρῶτο ὑπουλο πολεμικό χτύπημα, σάν ἔνα εἶδος προανάκρουσμα, ὅπως ήταν ἡ ποταπή πράξη τοῦ τορπιλλισμοῦ τοῦ πολεμικοῦ μας καραβιοῦ «Ἐλλη» στίς 15 Αὐγούστου τοῦ 1940 στό λιμανάκι τῆς Τήνου. Ἡταν ἡ μέρα πού ἡ Ὁρθόδοξη Ἐλλάδα γιορτάζε, στό γραφικό αὐτό νησί τῶν Κυκλαδῶν καὶ πανηγύριζε στή χάρη τῆς Παναγίας, ἐνώ σιωπηλά καὶ εἰλικρινά δεόταν σ' αὐτήν «ύπερ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Αὐτό τό τράνταγμα, αὐτό τό ξαφνιασμα πού ἔνωσε τή μέρα κείνη ὀλόκληρος ὁ ἔλληνικός λαός, ἵσως νά μήν τό δοκίμασε ὁ Σικελιανός, γιατί ἀσφαλῶς θά διαισθανόταν ἀπό πού προερχόταν ἑκεῖνο τό ἀποτρόπαιο χτύπημα. Συγκλονισμένος πάντως, ἔστω καὶ ἄν ἐσωτερικά ήταν προετοιμασμένος, ἀπό τό δύσνηρό ἀγγελμα τῆς προσβολῆς τοῦ λαοῦ μας στά δσια καὶ τά ιερά του, ὁ Σικελιανός ὀπλίζεται ἀποφασιστικά, ἀπό κεῖνο τό πρωινό, μέ τήν πανοπλία τοῦ πνεύματος, ὅπως τό εἶχε ξητήσει γιά ὀλους τούς Ἐλληνες, μετά τήν πτώση τῆς Γαλλίας, γιά νά ὑψώσει τή βροντερή φωνή του,

ἴσαμε τά πέρατα τῆς οἰκουμένης, προκειμένου νά βροντοφωνάξει τήν ὄργη του καὶ νά διατρανώσει τήν ἀπόφαση τοῦ λαοῦ μας νά μήν ὑποκύψει στήν ὁρμή τῆς ὥμης βίας.

'Αλλά, ὅπως μᾶς εξομολογεῖται καὶ πάλι ὁ ἔτιδος ὁ ποιητής, σέ ἔνα ἀποκαλυπτικό κείμενό του, τήν ὕδρα ἑκείνη αὐθόρυμητα γονάτισε καὶ πρόφεραν τά χεύλη του μιά κατανυχτική προσευχή. «Στή μυστικότατη, στήν ύπερούσιαν αὐτήν ὕδρα», γράφει ὁ Ἀγγ. Σικελιανός, «τῆς μετάστασης τῶν πάντων πρόσ τίς σφαῖρες τοῦ ὑπέροτανού ἀγνισμοῦ καὶ λυτρωμοῦ πού μᾶς προσφέρει ἡ Κοίμηση τῆς Χάρος της, ὁ Ἰταλός σά νάθελε νά πλήξει ἀντάμα μέ τό ἀκήρατό της σῶμα καὶ τό σῶμα τῆς Ἐλλάδας, ξαφνικά χτυπάει στήν Τήνο, δολοφονικά καὶ καίρια, τό ιερό ἀπ' τήν ὕδρα αὐτή πολεμικό καράβι μας, τήν «Ἐλλη». Αργά τό ἀπόγευμα μονάχα ἥρθε τό μήνυμα στή Φτέρη (έκει, στή Φτέρη τοῦ Αίγιου, βρισκόταν τότε ὁ ποιητής). Ό ξωμάχος λαός πού τόφερε, εἶχε κιόλας πάνω στή μορφή του ὅλη τήν προεικόνιση τοῦ ἀγώνα, πού ἔκεινησε τόσο δόλια ἀπ' τά βάθη τοῦ «Ἀδη» νά προβάλλει τίς κορφές τῆς Ἀγιότητας καὶ τίς κορφές τῆς Λευτεριαῖς του καὶ τής ζωῆς του. 'Αλλά στή μορφή του ἀντιφεγγούσε, κιόλας, ἀπό τότε ἡ Ἀλβανία, ἀντιφεγγούσε ἡ κορυφαία του Νίκη. Καὶ τεράστιο σύμβολο ἀμετάσειστο κι ἀπόρθητο, ἡ Κοιμημένη Παναγιά, «Ἀρχιστρατηγούσσα», ἀκούμητή του «Ὕπερμαχη», ἀκατάβλητή του «Ὀδηγήτρα». «Οταν τό ἔτιδος βράδυ ὠστόσο ἀποτραβήχτηκα ἀπό τόν ξωμάχο λαό καὶ γύρισα στό σπίτι μου, ἐμπήκα στή μικρή μου κάμαρα πού πάνω ἀπ' τό κρεβάτι μου κρεμόταν μιά παλιά είκόνα τῆς Θεο-

τόκου — Ἐνωμένη στήν ψυχή μου ἄρ-
ρητα ἀπό τήν ὡρα αὐτή με τήν Ἑλ-
λάδα — κι ὅπως ὅταν εἴμουνα παιδί,
κλειδώθηκα καὶ προσευχήθηκα μπρο-
στά της». Ή προσευχή αὐτή σίγουρα,
τήν ὡρα ἐκείνη, θά ήταν καθώς συμ-
πληρώσει ὁ Σικελιανός, «ἡ μύχια
προσευχή ὅλων τῶν Ἑλλήνων».

Καί πραγματικά ό ποιητής "Αγγελος Σικελιανός, πού πάντα στάθηκε εὐλαβικά καί δεητικά μπροστά στήν "Αγια καί Πάναγη Μοδρή τής Μητέρας τοῦ Θεοῦ, ἀφιερώνοντάς της στό «Πάσχα τῶν Ἑλλήνων», ἐκεῖνον τόν κατανυχτικό κι ὄλόθερον τοῦ «Υμνο στήν Παναγία», καθώς τό γλυκό ἀντιλάλημα τῆς καμπάνας «τόν κράζει γιά τῆς Χάρης της τούς θείους Χαιρετισμούς», συνέθεσε τό βράδυ ἐκεῖνο προσευχόμενος, σάν ἀκούστηκε ἀπό τήν Τήνο τό θλιβερό ἄγγελμα τοῦ τορπιλλισμοῦ τῆς «Ἐλλης», μέ δι τι ὄλοφάνερα ὑποδήλωνε, τό ἔξοχο τοῦτο ποίημά του μέ τόν τίτλο «Δεκαπενταύγουστο τοῦ '40», πού ἀποτελεῖ μυστική δέηση στῶν «Ούρανῶν τήν Πλατυτέρα» καί πνευματικό μήνυμα, κι ἀκόμια προετοιμασία ψυχική τοῦ ἕδιου τοῦ ποιητῆ, ἀλλά κι ἐνός ὄλοκληρου λαοῦ, προκειμένου νά συλλάβει τό σωστό προειδοποιητικό νόημα τοῦ τορπιλλισμοῦ, καθώς «ἀργοστημάνει ἡ προαιώνια ὥρα»:

Ὥ Εσύ, τῶν Οὐρανῶν ἡ Πλατυτέρα,
πού ἀγκάλιασες τά ἔθνη καί τούς
λαούς,
τῶν λαῶν καί τῶν ἔθνῶν ἡ Θεία
Μητέρα,
π' ὅλους τῆς γῆς ἔχειλισες τούς
ναούς,
Μάννα, πού ὁ νοῦς Σου μοναχά τό¹
ξέρει
ἄγ. ἀντικού στήν ἄγια Σου ἐντολή.

ή καρδιά μου δέν είναι ως περιστέρι
άθωα, δοκιμασμένη καί καλή,
δόσε τήν ὥρα τούτη (κι είναι τώρα
πού ἀγγίζουμε τόν ὑστερο βυθό¹
κι ἀργοσημαίνει ή προαιώνια ὥρα)
στήν ἄγιαν ἐντολή Σου, νά σταθῶ
ἀνύσταχτος, στήν ἄκρη γινομένος
ἀγρύπνια, μιάν ἀπέραντη ματιά,
σάν ό Ιησοῦς Χριστός Ἐσταυρωμένος
σάν οι Ἀγιοι Πατέρες μέσα στή φω-
τιά...

Ο ποιητής διαισθάνεται άπό πού
έρχεται ή άπειλή, παρ' όλο πού γιά
λόγους σκοπιμότητας και μόνο, γιά
νά άποφρύγουμε την ποίησης άκου-
σιες προκλήσεις ή κυβέρνηση είχε έ-
πιμελῶς άποσιωπήσει την έθνικότητα
τοῦ ὑποβρυχίου, πού άποτόλμησε μέ-
τόν τορπιλλισμό μιά δεινήν ψβρη στά-
δσια και τά ιερά μας (έπισημα τότε
ή κυβέρνηση μιλούσε γιά «ὑποβρύχιον
ἀγνώστου έθνικότητος»). Μέ τά δσα
είχαν προηγηθεῖ, μέσ στή σκέψη και
στήν αἰσθαντική συνείδηση τοῦ Σικε-
λιανοῦ τό βράδυ ἐκεῖνο, είχε πιά γί-
νει όλοφάνερο γι' αὐτόν άπό πού
προερχόταν ή πρόκληση και συνεπῶς
άπό πού θά ξεοπούσε σέ λίγο ή πολε-
μική άπειλή.

Αλλά ή ποιητική φαντασία καί ή
ένορατική βούληση τοῦ Ἀγγ. Σικελι-
νοῦ θά συνειδητοποιήσει άκόμα πώς
ή ἐπερχόμενη πολεμική θύελλα θά
μᾶς ἔρωιχνε σ' ἐναν ἄνισο ἀγώνα κα-
τά τόν ὅποιο γιά μιά φορά άκόμα
στήν Ἰστορία μας, θά βρίσκονταν ἀν-
τιμέτωποι ή "Υλη μέ τό Πνεῦμα, γιά
νά θριαμβεύσει στό τέλος τό Πνεῦμα.
Οπως άκριβῶς ἔγινε μέ τόν εξάμηνο
νικηφόρο ἀγώνα τῆς Ἐλλάδας στά-
βουνά τῆς Β. Ἡπείρου.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΓΑΠΗ

“Οταν θέλουμε νά δεῖξουμε τήν μεγάλη σχέσι και τόν στενό σύνδεσμο πού συνδέει δύο άνθρωπους, λέμε ότι έχουν άδελφική άγάπη.

Η άρχαια Έλλάδα έχει πολλά νά μᾶς διδάξῃ έν προκειμένῳ. “Οταν ὁ Καλλίας εὗελέγη Ἰππαρχος ἐνῷ ἦταν ἀκόμη νέος, εὗήτησε νά τοῦ ἐπιτραπῆ να παραχωρήσῃ τό ἀξιώμα στόν ἀδελφό του Θεόφιλο, πού εἶχε τήν κατάληη ἡλικία. Ἔτσι ἐνισχύθηκε τό καλό του δονομα και τήν ἐπομένη χρονιά εὗελέγη πρῶτος παμψηφεί. Καί ἔνα δεύτερο παράδειγμα: Η γνωστή ίστορία τῶν Πυθαγορείων φιλοσόφων Δάμωνος και Φιντία. Ὁ Φιντίας κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἀπό τόν τύραννον τῶν Συρακουσῶν. Καί ἐπρόκειτο νά ἐκτελεσθῇ. Ζήτησε ὅμως νά τοῦ δοθῇ ἄδεια διά νά τακτοποιήσῃ τάς οἰκογενειακάς του ὑποθέσεις και προσεφέρθη ώς ἐγγυητής ὁ ἀδελφικός του φίλος Δάμων. Ὁ ὄποιος, παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας και μῇ ἐπιστρέψαντος τοῦ Φιντία, ὠδηγήθη εἰς τόν τόπον ἐκτελέσεως. Τήν στιγμήν ὅμως πού ἐπρόκειτο νά τοῦ κόψουν τό κεφάλι, κατέφθασε τρέχων ὁ Φιντίας και εὗήτησε νά λάβῃ τήν θέσιν του. Καί ἐδῶ ἐκδηλώνεται γιά δεύτερη φορά ἡ άγαπη τοῦ φίλου του. Ὁ ὄποιος τοῦ εἶπε ότι εἶναι... ἐκπρόθεσμος και ἐπέμεινε

νά ἐκτελεσθῇ αύτός. Ὁ τύραννος συνεινήθη ἀπό τήν μεγάλη αὐτή φιλία και ἐχάρισε και στούς δύο τήν ζωή, ζητῶντας τους νά τόν δεχθοῦν ώς τρίτον φίλον.

‘Αλλά ἂς δοῦμε και τήν Ἀγίαν Γραφήν. Διαβάζουμε: «Ἡκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐ φονεύσεις· ὅς δ’ ἀν φονεύσῃ, ἐνοχος ἔσται τῇ κρίσει». Καί ὅχι μόνον τοῦτο. ‘Αλλά και «πᾶς ὁ ὁργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ ἐνοχος ἔσται τῇ κρίσει». Καί ἂν προσφέρῃς τό δῶρον σου στό θυσιαστήριον και ὅμως διηθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου έχει κάτι ἐναντίον σου, εἴς αἰτίας ἀπρεπῆς συμπεριφορᾶς σου, ἀφησε τό δῶρον σου ἐκεῖ, πήγαινε πρῶτα νά συμφιλιωθῆς μέ τόν ἀδελφόν σου και ἐπειτα ἔλα νά προσφέρῃς τό δῶρον σου στό Θεό.

‘Ισως μέ ρωτήσετε: «Καί τί θά κερδίσω ἐγώ μέ αύτή τήν άγαπη;» Η άγαπη εἶναι δύναμις. «Ἀδελφός ὑπ’ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ώς πόλις ὄχυρά και ὑψηλή, ίσχύει δέ ὕσπερ τεθεμελιωμένον βασίλειον».

Συγκρίνετε τώρα τούς ἀνθρώπους πού τσακώνονται γιά πενταροδεκάρες, ἀκόμα και ἀν ἔχουν πολύ περισσότερα ἀπό τά ἀπαραίτητα. Καί ζητοῦν ἀπό τά δικαστήρια νά τούς λύσουν τίς διαφορές. Ξεχνοῦν ὅμως ὅτι ἡ πιό μεγάλη περιουσία στή ζωή εἶναι ἡ άγαπη. Η ὄποια «οὐ ζητεῖ τά έαυτῆς».

ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ

ΣΧΟΛΙΑ

ΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΕΝΤΥΠΟ

Τό Όρθοδοξον περιοδικόν δργανον ὄμωνύμου ἀδελφότητος θεολόγων ΖΩΗ μέ ἀριθμόν φύλλου 4237 και ἡμερομηνία 2 Ιουνίου 2011 ἀναγράφει μεταξύ τῶν ἄλλων ὅτι διανύει τὸ 101ον ἔτος τῆς κυκλοφορίας του. Εἶναι ἔνα μή σύνηθες ἐκδοτικόν γεγονός, ὅτι ὑπάρχει ἔνα τέτοιον ἐντυπο, ἡ ζωὴ τοῦ ὁποίου ἔχει ὑπερβεῖ τὸν αἰώνα και τί αἰώνα! στὴν διάρκεια τοῦ ὁποίου συνέβησαν συγκλονιστικά, μοναδικά γεγονότα στόν διεθνῆ χῶρο, καθὼς και στόν τόπο μας. Δύο παγκόσμιοι πολέμοι, κοινωνικές ἐπαναστάσεις, ἐσωτερικές ἀναταράξεις και καταστροφές, συρρίκνωση τοῦ μείζονος ἑλληνισμοῦ, ἰδεολογικές ἀντιπαραθέσεις, γεγονότα πρωτόγνωρα. Και παρά τοῦτα ἡ γραμμή, ἡ ἔξωτερη ἐμφάνιση και ὁ σκοπός τοῦ περιοδικοῦ παραμένουν τά λδια, ὅπως τά δρισε ὁ ἴδρυτης του ὁ μακαριστός πατήρ Εὐσέβιος Ματθόπουλος † 1929.

Ο π. Εὐσέβιος δέν ἀρκέσθηκε σέ ὅσα μέ τοῦ «Ἀποστόλου τό φαβδί» ἐπετέλεσε ἐπί δεκαετίες μέ τά κηρύγματά του στὴν ἑλληνική ἐπαρχία και μεταγενέστερα στὴν ἑλληνική πρωτεύουσα ἀλλά εἶχε τόν φωτισμό Κυρίου νά ἀφήσει ἔργο μακρᾶς πνοῆς ἴδρυοντας τήν Ἀδελφότητα ΖΩΗ και ἐκδίδοντας τό ὄμώνυμο περιοδικό. Και στήν ὕλη τοῦ περιοδικοῦ περιλαμβά-

νονται ἀρθρα πνευματικῆς οἰκοδομῆς, ἔρμηνευτικά (τῶν ἵερῶν ἀναγνωσμάτων τῶν προσεχῶν Κυριακῶν), θεολογικά, ἀπολογητικά, ἀφηγήματα ἀπό τήν ἐκκλησιαστική ἱστορία και τούς βίους ἀγίων και ἄλλα, ὅπως ἡ στήλη ἐπί τῶν γεγονότων μέ σχόλια ἐπί τῆς ἐπικαιρότητας. Τό περιοδικόν ΖΩΗ καθώς και ὅλον τό νεοελληνικόν χριστιανικό κίνημα, τό ὁποῖο ἔχει τίς λδιες ωρίζες μέ αὐτό στάθηκε μέ συνέπεια μακράν τῆς πολιτικῆς ζωῆς τοῦ τόπου, πρᾶγμα ὅμως πού δέν τοῦ στερεεῖ τό δικαίωμα ἀλλά και τό καθῆκον νά σχολιάζει τίς ὅποιες κυβερνητικές πολιτικές πρωτοβουλίες και ἐκδιδόμενους νόμους πού εἶναι ἀντίθετοι μέ τήν διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπως τό ζήτημα τῆς τεκνογονίας και τήν νομιμοποίηση τῶν ἀμλώσεων ώς και τίς ὅποιες εύνοϊκές προϋποθέσεις γιά τήν ἐκδοση ἀθρόων διαζυγίων και ἄλλα.

Καί πέραν τούτου τό περιοδικόν ΖΩΗ, μεταξύ τῶν ἄλλων ὑπῆρξε ἡ βάση γιά τήν ἐκδοση και κυκλοφορία και ἄλλων συναφῶν ἐντύπων και περιοδικῶν ἀναφερομένων σέ ἄλλες εἰδικώτερες κατηγορίες ἀναγνωστῶν, ὅπως τό ἀνά χείρας περιοδικόν «Ἀκτῖνες» (ἔτος ἐκδόσεως 1938) γιά τό μορφωμένο κοινό, ἡ «Ζωὴ τοῦ Παιδιοῦ», (1946) γιά τήν παιδική και ἐφηβική ἡλικία ώς και τό παιδαγω-

γικό περιοδικό «έλληνοχριστιανική άγωγή» (1947) άπευθυνόμενον στόν κόσμο τῶν ἑκπαιδευτικῶν. Καί ἡ κυκλοφορία τῶν ἐντύπων αὐτῶν ὑπῆρξε εὔρυτάτη, μέ ψυχλούς ἀριθμούς ἀναγνωστῶν καὶ ἐπί σειρά ἐτῶν, πρᾶγμα τό ὅποῖον σημαίνει μία βαθμιαία ὑγιᾶ ἐπίδραση στήν ἔλληνική κοινωνικά, παρά τά δσα ἀντίθετα καὶ ἀντιπενευματικά ἐπιβαρύνουν αὐτήν τίς τελευταῖες δεκαετίες. Καί νά ἐκτιμήσει κανείς ὅτι ὅλη αὐτή ἡ ἀριθμογραφία καὶ ἡ ἐν γένει ὕλη τοῦ περιοδικοῦ διεξάγεται ἀνώνυμα καὶ χωρίς ὑπογραφές πρᾶγμα τό ὅποῖον τηρεῖται ἀπό πολλές δεκαετίες στό περιοδικόν, μέ τιμητική ἐξαίρεση στά φύλλα τῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ περιοδικοῦ, δπου συναντᾶ τίς ὑπογραφές τῶν πρωτοπόρων καὶ ἰδρυτικῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητας ΖΩΗ, ὅπως τῶν μακαριστῶν πατέρων Εύσεβίου Ματθόπουλου 1929 †, Διονυσίου Φαραζουλῆ 1920 †, Σεραφέμ Παπακώστα 1954 †, Παναγιώτη Τρεμπέλα 1977 † καὶ Δημητρίου Παναγιωτόπουλου.

Καὶ ὅλη αὐτή ἡ πνευματική καρποφορία στήν διάρκεια ἐνός αἰώνος, ὅχι μόνον μέ στατιστικούς ἀριθμούς κυκλοφορίας τοῦ χριστιανικοῦ ἐντύπου, ἀλλά μέ τήν οὐσιαστική καλλιέργεια ψυχῶν εἶχε τήν ἀφανῆ, ἀλλά οὐσιαστική ἐπίδραση τόσον στήν ζωή τῆς Ἐλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀλλά καὶ τῆς Ἐλληνικῆς κοινωνίας ἐν γένει.

ΤΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΣΜΟΥ

Στά Μέσα Μαζικῆς Ἐνημερώσεως παρατηρεῖται τόν τελευταῖν καιρό μιά

ἀκατάσχετη φλυαρία —ἄν ἐπιτρέπεται ὁ χαρακτηριστιμός αὐτός γιά ἔνα τόσον σοβαρόν ἐθνικόν θέμα— γύρω ἀπό τήν οἰκονομική κατάσταση τῆς Χώρας. Τό ἐνδεχόμενον ἡ μή τῆς ἐπισημητικής χρεοκοπίας, οἱ εὐθῦνες τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τοῦ τόπου, οἱ δυσμενεῖς προοπτικές γιά τήν μελλοντική ἐξέλιξη τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, οἱ ἀφανεῖς ἡ ἐμφανεῖς παρεμβάσεις τοῦ ξένου παραγόντα καὶ ἄλλες πολλές συνιστοῦν τό περιεχόμενον πολλῶν δημοσιευμάτων τοῦ τύπου καὶ τηλεοπτικῶν καὶ ραδιοφωνικῶν προγράμματων. Καί ὅλα αὐτά παράγονταν αἰσθήματα ἀπαισιοδοξίας, ὑπό τό κλίμα τοῦ πληθωρικοῦ αὐτοῦ προγράμματος τῶν Μ.Μ.Ε. γιά ἐνημέρωση τοῦ κοινοῦ δπου γίνεται εὐρεῖα χρήση οἰκονομικῶν ὅρων, μή κατανοητῶν ὑπό αὐτοῦ.

Ἐκεῖνο τό ὅποῖον θά ἦταν ώφελιμο γιά τόν μέσον πολίτη, πέραν ἀπό τήν ἐπίδρψη ἀποκλειστικά τῶν εὐθυνῶν στούς ὑπευθύνους διαχειριστές τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς χώρας, εἶναι καὶ μιά αὐτοκριτική γιά τήν εὐθύνη τοῦ ιδίου τοῦ μέσου πολίτη. Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά ἀπό τήν ἵδρυση τοῦ νεοελληνικοῦ κράτους δπου ἡ χώρα εὐρίσκεται σέ δυσχερῆ οἰκονομική κατάσταση. Κατά τό πρώτον ἥμισυ τοῦ είκοστοῦ αἰώνα ἡ χώρα μας εὐρέθηκε στήν δίνη δύο παγκοσμίων πολέμων καὶ μᾶς ἐθνικῆς καταστροφῆς τόν Αύγουστον τοῦ 1922 μέ τό τεράστιον προσφυγικόν πρόβλημα, γεγονότα τά ὅποια αἰτιολογοῦν ὅποιεσδήποτε δυσμενεῖς οἰκονομικές ἐπιπτώσεις.

‘Η σημερινή δύναμης οίκονομική κρίση έλαβε χώρα σέ μία χρονική περίοδο, μοναδική κατά τό μᾶλλον άπό αποψη εἰρηνικής καταστάσεως τόσον στόν έσωτερικόν, όσον και στόν εύρωπαϊκό χώρο, στόν όποιο άλλως τε άνήκει μέ τρόπον έπισημον και μέ συγκεκριμένες συμβάσεις και καταστάσεις και ή ίδικη μας χώρα. Έκεινο τό όποιον συνέβη και στό όποιο συνέβαλε και αύτό τό κλίμα της ήρεμίας, τό όποιο διαβιούμε τίς τελευταῖς δεκαετίες ήταν ή έπικράτηση τοῦ πνεύματος τοῦ πρακτικοῦ ύλισμοῦ, στό όποιο κυριαρχεῖ ή αντίληψη νά ζεῖς όχι μέ δσα κατακτᾶς μέ τόν κόπο σου, άλλα σύμφωνα μέ τίς έπιθυμίες σου. Καί έφ’ όσον οι έπιθυμίες σου άπαιτονταν έσοδα μεγαλύτερα άπό έκεινα τά όποια άποφέρει ό κόπος σου, τότε υπάρχει ή λύση τοῦ ξένου χρήματος, δηλαδή τοῦ δανεισμοῦ. Καί αύτή ή τακτική, ίσταν έπεκτείνεται σέ ένα μεγάλο πλήθος άνθρωπων, οδηγεῖ σέ μεγάλα δυσβάσταχτα ποσά, στό μεγάλο έθνικόν χρέος.

Ένώπιον αύτης της καταστάσεως έρχονται πολλοί ήμεδαποί και άλλοδαποί νά συμβουλεύσουν γιά πολλά και αύτονότα πράγματα, τά όποια συνετός νοικοκύρης τά έφαρμοζει διά βίου, γιά νά μή τοῦ πάρουν μιά ήμέρα τό σπίτι του οι δανειστές του.

Αύτή ή άπλη συνταγή τοῦ μέσου συνετοῦ νοικοκύρη άποτελεῖ ούσιαστική λύση γιά τέτοιες δύσκολες περιστάσεις, όπως αύτήν τήν όποια άντιμετωπίζει ό τόπος μας σήμερα. Τό πράγμα ένω φαίνεται άπλο σάν ίδεα, είναι δύσκολο στήν έφαρμογή του. Κάτω άπό αύτές τίς δύσκολες συν-

θήκες, τό καθήκον δλων μας και τής ποιμαίνουσας Έκκλησίας είναι ή έμπρακτη συμπαράσταση και τόνωση τοῦ δοκιμαζόμενου λαοῦ και μάλιστα τής νέας γενιάς.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑ;

‘Ανεγράφη στόν ήμερησιον τύπον ή πληροφορία δι την Θεοσαλονίκη στήν ύποτιθέμενη οίκια —γιατί ύπάρχουν άμφισβητήσεις έπ’ αύτο— στήν όποια έγενηνήθη τό έτος 1881 ο ήγέτης τής μεταοιθωμανικής Τουρκίας Μουσταφά Κεμάλ Άτατούρκ έγιναν έργα συντηρήσεως και άνακαινίσεως αύτης γιά τήν διατήρησή της, ώστε νά άποτελεῖ αύτή ένα ιστορικό μνημεῖο, μᾶλλον γιά τόν λαόν της γειτονικής χώρας. Τό έργο αύτό έγένετο μέ άποφαση τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων τοῦ ‘Υπουργείου Πολιτισμοῦ.

‘Ανεξάρτητα άπό τό πρόσωπο τοῦ Τούρκου ήγέτη πρός τιμήν τής μνήμης τοῦ όποιου έγένετο τό έργο αύτό και γιά τόν όποιον ο έλληνικός λαός δέν έχει κανέναν λόγον μιᾶς άγαθής άναμνήσεως, τό εύλογον έρώτημα είναι, ποιά είναι ή άμοιβαιότητα έκ μέρους τής γειτονικής χώρας ώς πρός τόν σεβασμόν τῶν ιστορικῶν μνημείων τῶν εύρισκομένων στήν έπικράτεια αύτης τῶν άναγομένων τήν έποχήν τῶν Βυζαντινῶν χρόνων. Είδικώτερα, μιά και διανύουμε τόν μήνα Ιούλιο, όπότε κατά τό θέρος τοῦ έτους 1978 έγένετο η είσβολή τοῦ Άττίλα στήν Κύπρο και ή παράνομη κατοχή έκτοτε τοῦ Βορείου τμήματος τής Μεγαλονήσου, είναι λόγος νά ύπενθυμίσουμε τό γεγονός δι τού οι έκει έύρισκόμενοι

ίεροι ναοί της έλληνορθοδόξου Έκκλησίας της Κύπρου έχουν μετατραπεῖ σε άποθήκες, χώρους άναψυχής και ό, τιδήποτε άλλο, μιά και οι περιοχές αυτές έχουν κατοικηθεῖ άπό μεγάλο άριθμό έποικων μουσουλμάνων και έχει άποσβεσθεί ό έλληνορθόδοξος χαρακτήρας αυτῶν. Και δύλα αυτά δέν άποτελοῦν τίτλον τιμῆς για μία χώρα, ή όποια έπιδιώκει νά γίνει μέλος στήν Εύρωπαϊκή Ένωση και άποτελοῦν συνάμα λόγον ίσχυρόν νά μή προτρέχει ή έλληνική διπλωματία στήν ύποστήριξη της ένταξεως της Τουρκίας σε αυτήν.

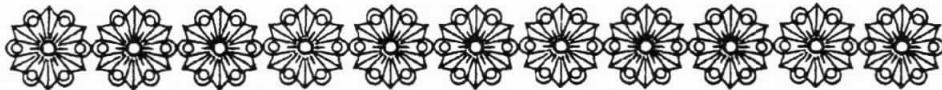
Ο ΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ Χ.Μ.Ο.

Μέ άφορμή το ξεκινά το πάντος έπαθντον και είδικά τεκμηριωμένο ξρθρον τοῦ καθηγητοῦ τοῦ κ. Εύαγ. Παπαευαγγέλου στό τεῦχος Μαΐου τῶν «Ακτίνων» μέ τόν τίτλον «Χριστιανικές Μαθητικές Όμάδες» θά ηθελα νά προσθέσω και τά έπόμενα, είδικώτερα γιά τό θέμα τῶν κατασκηνώσεων. "Οπως πολύ σωστά άναγράφεται στό έν λόγω ξρθρο, οι κατασκηνώσεις γιά άγδια στήν Αμφίκλεια στόν Παρνασσό ξρχισαν νά λειτουργοῦν τό έτος 1954. Προηγήθηκαν ομως δέκα χρόνια περίπου ένωρίτερα σε πευκόφυτο χώρο στήν Αγία Παρασκευή, τότε πού τό προάστειον αύτό άποτελοῦσε έκλεκτό θέρετρο γιά τούς Αθηναίους. Έξ αλλου άπό τό έτος 1945 έως και τό 1950 τό νά γίνουν κατα-

σκηνώσεις στά ομορφα βουνά τής πατρίδας μας ήταν άδιανόητο και άκρως έπικινδυνο λόγω τοῦ ύφισταμένου άνταρτοπολέμου στήν έλληνική ύπαιρθον. Στόν χώρο της Αγίας Παρασκευής ύπηρχε σχετική άσφαλεια και εύκολη προσπέλαση μέ τό κέντρον της Αθήνας όπου κατοικοῦσαν τά παιδιά τῶν κατασκηνώσεων.

Πέραν τής πνευματικής ώφέλειας τήν όποιαν έλαμβαναν οι κατασκηνωτές, δπως πολύ ωραῖα έκθέτει στό ξρθρο του ό κ. Ε.Π., ύπηρχε και ούσιαστική ώφέλεια στόν τομέα της ύγειας αυτῶν. Δεδομένου δτι δύλα αυτά τά παιδιά είχαν μεγαλώσει ύπο κατοχικές συνθήκες διατροφῆς, είχαν σε μεγάλο ποσοστό σοβαρά προβλήματα Υγείας και είχαν άναγκη εξοχῆς (τότε δέν ύπηρχαν περιβαλλοντολογικά προβλήματα στήν Αττική και τό κλίμα της Αγίας Παρασκευής ήταν εξαιρετικό), και εξ αλλου ή κατασκήνωση παρείχε άφθονη και ύγιεινή διατροφή. Όλοι αύτοί οι τότε κατασκηνωτές άνήκουν πλέον στήν λεγομένη τρίτη ήλικια, άλλα διατηροῦν έντονα τίς έντυπωσεις των άπό τήν κατασκηνωτική ζωή τῶν έφηβικῶν τους χρόνων καθώς και ένα αισθημα εύγνωμοσύνης, γιά δσα τούς προσέφεραν οι πνευματικοί έργατες τοῦ χριστιανικοῦ έργου μέ τήν έθελοντική τους έργασία και μέ κάθη άλλο είδος προσφορᾶς και άγάπης. /

ΒΑΣΙΛ. Κ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΟΙ ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Μπορεῖ κανείς νά̄ έπικοινωνεī τηλεφωνικά μέ̄ όποιοδήποτε μέρος του κόσμου δωρεάν; Μέ̄ το Internet μπορεῖ! Δεκάδες έκατομμυρίων χρήστες διαδικτύου άξιοποιούν καθημερινά τα τηλεοπτικά προγράμματα Skype και Msn, και έπικοινωνούν δωρεάν μέ̄ όποιοδήποτε σημείο του κόσμου μέσω του ήλεκτρονικού ύπολογιστή τους, φωνητικά ή καί μέ̄ βίντεο, καθώς και μέ̄ γραπτά μηνύματα. Τά προγράμματα αύτά προσφέρουν έπισης δωρεάν τηλεδιάσκεψη (δηλαδή φωνητική ή γραπτή έπικοινωνία άνάμεσα σέ πολλά άτομα) και δωρεάν μεταφορά κάθε είδους άρχείων. Χρέωση ύπαρχει μόνο ān από τόν ύπολογιστή του όχρηστης καλέσει κάποιο σταθερό ή κινητό τηλέφωνο όπουδήποτε στόν κόσμο, πληρώνοντας δύμως τό κόστος μόνο μιᾶς άστικής μονάδας.

Έκτος από τήν τηλεφωνική έπικοινωνία, τό διαδίκτυο άλλαξε οιζικά και πολλές άλλες άνθρωπινες δραστηριότητες. Ή ψυχαγωγία μας έμπλούτιστηκε μέ̄ τό «κατέβασμα» άρχείων, τά όποια περιέχουν τραγούδια, ταινίες και βιβλία, πού μᾶς ένδιαφέρουν και μποροῦμε νά̄ άπολαύσουμε, δποτε έμεις θελήσουμε. Ή ψηφιακή συμπίεση τού δύκου ένός άρχείου έπιτρέπει πλέον τήν άκραση ένός τραγουδιού σέ μιά συσκευή MP3, τήν άνάγνωση ένός βιβλίου σ' ένα φορητό ήλεκτρο-

νικό ύπολογιστή ή μιά συσκευή άναγνωσης ήλεκτρονικών βιβλίων, άλλα και τήν παρακολούθηση μιᾶς άγαπημένης ταινίας στήν θόδον του ήλεκτρονικού ύπολογιστή ή τής τηλεόρασης χωρίς άνεπιθύμητες διακοπές.

Στό διαδίκτυο όφείλει τήν άνάπτυξή του τό ήλεκτρονικό έμπόριο. Μέσω τού ήλεκτρονικού ύπολογιστή τους οι χρήστες διαδικτύου μποροῦν, χωρίς τόν κόπο πού κατέβαλαν παλαιότερα, νά̄ κάνουν τήν έρευνά τους στήν άγορά τῶν προϊόντων και ύπηρεσιῶν, χωρίς νά̄ μετακινηθοῦν. Έπισκέπτονται όποιαδήποτε στιγμή τού 24ώρου τά ήλεκτρονικά πλέον καταστήματα, πού λειτουργοῦν στό διαδίκτυο συνεχῶς, χωρίς ώραριο και χωρίς σημαντικό κόστος λειτουργίας γιά τούς έπιχειρηματίες ίδιοκτήτες τους. Στή συνέχεια οι διαδικτυακοί έπισκεπτες τῶν ήλεκτρονικῶν καταστημάτων παίρνουν τίς άποφάσεις τους, γράφουν τήν παραγγελία τους, ή όποια έκτελεῖται από τό ήλεκτρονικό κατάστημα και παραδίδεται έκει δπού έπιθυμεῑ ό πελάτης, μέ̄ άντικαταβολή ή χρέωση τής πιστωτικής κάρτας του.

Μέσω διαδικτύου γίνονται και οι ήλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές. Μέ̄ άπλες διαδικασίες μπορεῖ ό χρήστης τού διαδικτύου νά̄ μεταφέρει χρήματα από έναν τραπεζικό λογαριασμό σέ έναν άλλο, νά̄ έξιφλήσει ύποχρεώσεις και άφειλές, νά̄ άγοράσει ή νά̄ πουλήσει μετοχές, άποφεύγοντας τίς κουραστικές και χρονοβό-

ρες μετακινήσεις και όρθοστασίες στίς ουρές τών ταμείων τών τραπεζών.

Στήν ύγεια τό διαδίκτυο διέδωσε εύροτατα τό θεσμό της τηλεϊατρικής: από τό κλείσιμο ένός άπλου ραντεβού με τόν άρμόδιο γιατρό μέχρι τήν εξάποστάσεως γνωμάτευση, και από τήν παροχή συμβουλών ύγειας μέχρι τήν πλήρη ήλεκτρονική διαχείριση τού φακέλλου ένός άσθενούς. Τά ήλεκτρονικά δίκτυα ύγειας προσφέρουν έπισης τήν έπικοινωνία τού άσθενούς με τόν γιατρό του, τή διάγνωση και τή χορήγηση τής σχετικής συνταγής φαρμάκων μέσω ήλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Στήν παιδεία τό διαδίκτυο προσφέρει πολλές χρήσιμες έφαρμογές, δχι μόνο σέ έκπαιδευτικούς και μαθητές, άλλα και σέ πολίτες πού δέν μπορούν νά μετακινηθούν εύκολα, άλλα έχουν τή δίψα γιά μάθηση. Σ' αύτές τίς περιπτώσεις διαδικτυακά προγράμματα σπουδών, κύκλοι μαθημάτων και έκπαιδευτικό ύλικο είναι στή διάθεση όποιουνδήποτε.

'Αλλά και στόν πολιτισμό οι ύπηρεσίες, πού προσφέρει τό διαδίκτυο, είναι άνυπολόγιστης άξιας. 'Η ψηφιοποίηση τού πολιτιστικού ύλικού, οι ήλεκτρονικές βιβλιοθήκες, ή δικτύωση μεταξύ τών βιβλιοθηκών, ή δημιουργία είκονικών μουσείων και οι πλούσιες ψηφιακές άναπαραστάσεις είναι λίγες μόνο άπό τίς πολυτοίκιλες πολιτιστικές έφαρμογές τού διαδικτύου.

Τέλος, τό διαδίκτυο έκσυγχρόνισε και τόν τομέα τής κοινωνικής προσφορᾶς. Κάθε φιλανθρωπική προσπάθεια άξιοποιεῖ τήν ίστοσελίδα της, γιά νά προβάλλει τούς στόχους της. 'Ακόμη, πρωτότυπα προγράμματα δι-

αδικτυακής άλληλεγγύης παρουσιάζουν ίστοσελίδες, οι όποιες δέν άπαιτούν άπό τόν έπισκεπτη τους νά πληρώσει γιά τόν κοινωνικό σκοπό, πού ύποστηριζουν. 'Απλά ο διαδικτυακός έπισκεπτης έκτιθεται γιά λίγα δευτερόλεπτα στά διαφημιστικά μηνύματα τών χορηγών τής ίστοσελίδας, οι όποιοι στή συνέχεια δωρίζουν στόν φιλανθρωπικό όργανισμό τό ποσό, πού άντιστοιχεῖ σ' αύτή τή διαφημιστική προβολή τους.

ΜΑΚΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

* * *

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Στίς δύσμοιρες ήμέρες, τίς όποιες διέρχεται ή χώρα μας, μία έλπιδοφόρος είδησις μᾶς χαροποίησε και μᾶς έτόνωσε ίδιαιτέρως. Στό διαδίκτυο δημοσιεύεται ή είδησις ότι ο Χαρίλαος Φλωράκης πρό τής έκδημίας του έξωμοιογήθη σέ άγιορείτη Πνευματικό πατέρα!

Στόν γνωστό ίστότοπο youtube, δημοφιλή στήν νεολαία γιά τά βίντεο και τά μουσικά άκουσματα τά όποια άναρτά έχουν άναρτηθή δύο βίντεο άπό όμιλία τού π. 'Αθανασίου τού Σιμωνοπετρίτου σχετικῶς μέ τό γεγονός τής έξωμοιογήσεως τού άρχηγού τού Κομμουνιστικού Κόμματος τής Έλλάδος. (Οι άκριβεις διευθύνσεις είναι:

<http://www.youtube.com/watch?v=uFWtB3d370E>

<http://www.goutube.com/watch?v=87PkH-czxjA&feature=related>.

Σέ αύτά διηγεῖται ο άγιορείτης ιερομόναχος τήν άρχική γνωριμία του

μέ τόν Χαρίλαο Φλωράκη, όταν αύτός για πρώτη φορά στήν ζωή του έπεσκεφθή τό "Αγιον Όρος, δόντας έπιτιμος Πρόεδρος τοῦ Κ.Κ.Ε. Έκεī έγνωρίσθη μέ τόν π. 'Αθανάσιο καί στήν συζήτησι τόν προέτρεψε ό άγιορείτης ιερομόναχος νά βρῇ έναν Πνευματικό καί νά έξομολογηθεῖ, γιατί κανείς δέν γνωρίζει τήν ὡρα τῆς έκδημίας του («τά βιολογικά δρια τῆς ζωῆς μας στενεύουν»). Μετά ἀπό τουλάχιστον ἔνα χρόνο, ό π. 'Αθανάσιος εύρισκόμενος γιά λόγους ύγειας σέ νοσοκομεῖο τῶν 'Αθηνῶν ἐδέχθη τηλεφώνημα ἀπό τόν Χαρίλαο Φλωράκη, ό όποῖος τόν προσεκάλεσε στά γραφεῖα τοῦ Κόμματος (στόν Περισσό) γιατί νά συζητήσουν ἔνα σοβαρό θέμα. 'Ο π. 'Αθανάσιος ἐπῆγε καί ἐκεī ό Φλωράκης τοῦ έζήτησε νά έξομολογηθῇ, πρᾶγμα τό όποῖο καί ἔγινε.

Στήν διήγησι τῆς μεταστροφῆς αύτοῦ τοῦ ἐπιφανοῦ μέλους τῆς πολιτικῆς ήγεσίας τῆς χώρας μας ὑπάρχουν κι ἄλλα πολύ ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα, τά όποια ἀποκαλύπτει ό άγιορείτης ιερομόναχος. Ή ἐπίσκεψις τοῦ Φλωράκη στό "Αγιον Όρος τόν ἐντυπωσίασε τόσο πολύ, ὡστε κατερχόμενος στήν ἔδρα τοῦ Κόμματός του συνέκεντρωσε δλους τούς συνεργάτες τους καί ἐπί ὡρα πολλή τούς έξεθείαζε τά θετικά στοιχεῖα, τά όποια τόν είχαν ἐντυπωσιάση ἀπό τήν ἐπίσκεψί του αὐτή. Προέτρεψε, μάλιστα, δλους τούς ἄνδρες νά πᾶνε «ύποχρεωτικῶς» στό "Αγιο Όρος γιατί ὅπως εἶπε «έχομε ἔναν ἀγνοημένο θησαυρό στήν χώρα μας».

'Ο π. 'Αθανάσιος στήν ομιλία του αὐτή ἐπισημαίνει δτι πρό τῆς έκδημίας του ό Χαρίλαος Φλωράκης τοῦ είχε ἐμπιστευθῇ δτι ηθελε ἐκκλησιαστική κηδεία καί ταφή, πρᾶγμα τό

όποῖο ἔγραψε καί στήν διαθήκη του. 'Ενω, ὅμως, τό Κόμμα του ἐσεβάστη τήν ἐπιθυμία του νά ταφῇ δίπλα στό έξωκλήσιο τοῦ προφήτου Ηλίοῦ στόν τόπο καταγωγῆς του, δέν ἐσεβάστη ἐξ ἵσου καί τήν παράκλησί του νά ταφῇ μέ τόν πατροπαράδοτο ἐκκλησιαστικό τρόπο, ἀποσιωπῶντας την γιά νά μή σκανδαλισθοῦν κάποιοι ἀπό τούς ὀπαδούς τοῦ Κόμματος.

Τό γεγονός αύτό, μαζί μέ πληθώρα ἄλλων ἀγνώστων σέ μᾶς παρομοίων περιστατικῶν, μᾶς ἐνισχύει τήν πίστι μας καί τήν ἐλπίδα μας πρός τόν Θεό. Μᾶς καθιστᾶ ἰκανούς νά συνειδητοποιήσωμε δτι «ζεī Κύριος ό Θεός» καί δτι ἐργάζεται ἀθορύβως γιά τήν σωτηρία κάθε καλοπροαιρέτου ψυχῆς.

'Από τήν ἄλλη πλευρά, ύποδεικνύεται τό χρέος μας νά ἐνεργοῦμε στό περιβάλλον μας ώς «φῶτα σωστικά» γιατί τούς ἀνθρώπους ἐκείνους, οι όποιοι δέν ἐγνώρισαν μέχρι στιγμῆς τόν Κύριο μας καί τήν πληρότητα ζωῆς, τήν όποια Αὐτός μόνον προσφέρει διά τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν μυστηρίων της, σέ δσους Τόν ἐμπιστευοῦν καί Τόν ἀκολουθήσουν. Τέτοια γεγονότα πρέπει νά γίνωνται ἀφορμές γιά πιό συστηματική ιεραποστολική προσπάθεια, συνδυαζομένη πάντοτε μέ συνεπή ἐκκλησιαστική ζωή καί προσωπικό ἀγιασμό, ό όποῖος γίνεται ό καλύτερος διδάσκαλος τῶν προσώπων μέ τά όποια ό Θεός μᾶς φέρνει σέ ἐπαφή καί γνωριμία.

Θερμά συγχαρητήρια ἀξίζουν σέ δσους μαγνητοσκόπησαν αὐτήν τήν ἀποκαλυπτική ομιλία καί μέσω τοῦ διαδικτύου τήν ἔκαναν κτῆμα τῶν πολλῶν.

I. K. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ρες μετακινήσεις και όρθοστασίες στίς ουρές τών ταμείων τών τραπεζών.

Στήν ύγεια τό διαδίκτυο διέδωσε εύρυτατα τό θεσμό της τηλεϊατρικής: από τό κλείσιμο ένός άπλου ραντεβού μέ τόν άρμόδιο γιατρό μέχρι τήν έξ αποστάσεως γνωμάτευση, και από τήν παροχή συμβουλών ύγειας μέχρι τήν πλήρη ήλεκτρονική διαχείριση τού φακέλλου ένός άσθενούς. Τά ήλεκτρονικά δίκτυα ύγειας προσφέρουν έπισης τήν έπικοινωνία τού άσθενούς μέ τόν γιατρό του, τή διάγνωση και τή χορήγηση της σχετικής συνταγής φαρμάκων μέσω ήλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Στήν παιδεία τό διαδίκτυο προσφέρει πολλές χρήσιμες έφαρμογές, δχι μόνο σέ έκπαιδευτικούς και μαθητές, άλλα και σέ πολίτες πού δέν μπορούν νά μετακινηθούν εύκολα, άλλα έχουν τή δίψα γιά μάθηση. Σ' αύτές τίς περιπτώσεις διαδικτυακά προγράμματα σπουδῶν, κύκλοι μαθημάτων και έκπαιδευτικό ύλικο είναι στή διάθεση όποιουδήποτε.

'Αλλά και στόν πολιτισμό οί ύπηρεσίες, πού προσφέρει τό διαδίκτυο, είναι άνυπολόγιστης άξιας. 'Η ψηφιοποίηση τού πολιτιστικού ύλικού, οί ήλεκτρονικές βιβλιοθηκές, ή δικτύωση μεταξύ τών βιβλιοθηκῶν, ή δημιουργία είκονικῶν μουσείων και οί πλούσιες ψηφιακές άναπαραστάσεις είναι λίγες μόνο άπό τίς πολυποίκιλες πολιτιστικές έφαρμογές τού διαδικτύου.

Τέλος, τό διαδίκτυο έκσυγχρόνισε και τόν τομέα της κοινωνικής προσφορᾶς. Κάθε φιλανθρωπική προσπάθεια άξιοποιεῖ τήν ίστοσελίδα της, γιά νά προβάλλει τούς στόχους της. 'Ακόμη, πρωτότυπα προγράμματα δι-

αδικτυακής άλληλεγγύης παρουσιάζουν ίστοσελίδες, οί όποιες δέν άπαιτούν άπό τόν έπισκεπτη τους νά πληρώσει γιά τόν κοινωνικό σκοπό, πού ύποστηρίζουν. 'Απλά ό διαδικτυακός έπισκεπτης έκτιθεται γιά λίγα δευτερόλεπτα στά διαφημιστικά μηνύματα τών χορηγῶν της ίστοσελίδας, οί όποιοι στή συνέχεια δωρίζουν στόν φιλανθρωπικό όργανισμό τό ποσό, πού άντιστοιχεῖ σ' αύτή τή διαφημιστική προβολή τους.

ΜΑΚΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

* * *

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Στίς δύσμοιρες ήμέρες, τίς όποιες διέρχεται ή χώρα μας, μία έλπιδοφόρος είδησις μᾶς χαροποίησε και μᾶς έτονωσε ίδιαιτέρως. Στό διαδίκτυο δημοσιεύεται ή είδησις ότι ό Χαρίλαος Φλωράκης πρό της έκδημίας του έξωμολογήθη σέ άγιορείτη Πνευματικό πατέρα!

Στόν γνωστό ίστότοπο youtube, δημοφιλή στήν νεολαία γιά τά βίντεο και τά μουσικά άκούσματα τά όποια άναρτά έχουν άναρτηθή δύο βίντεο άπό όμιλία τού π. 'Αθανασίου τού Σιμωνοπετρίτου σχετικώς μέ τό γεγονός της έξωμολογήσεως τού άρχηγού τού Κομμουνιστικού Κόμματος τής Έλλάδος. (Οι άκριβεις διευθύνσεις είναι:

<http://www.youtube.com/watch?v=uFWtB3d370E>

<http://www.goutube.com/watch?v=87PkH-czxjA&feature=related>.

Σέ αύτά διηγεῖται ό άγιορείτης ιερομόναχος τήν άρχική γνωριμία του

μέ τόν Χαρίλαο Φλωράκη, δταν αύτός γιά πρώτη φορά στήν ζωή του έπεισκέφθη τό Ἀγιον Ὄρος, δντας έπιτιμος Πρόδεδρος τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐκεῖ έγνωρίσθη μέ τόν π. Ἀθανάσιο και στήν συζήτησι τόν προέτρεψε ό άγιορείτης ιερομόναχος νά βρῇ ἔναν Πνευματικό και νά ἔξομολογηθεῖ, γιατί κανείς δέν γνωρίζει τήν ὥρα τῆς ἐκδημίας του («τά βιολογικά δρια τῆς ζωῆς μας στενεύουν»). Μετά ἀπό τουλάχιστον ἕνα χρόνο, ό π. Ἀθανάσιος εύρισκομενος γιά λόγους ύγείας σέ νοσοκομεῖο τῶν Ἀθηνῶν ἐδέχθη τηλεφώνημα ἀπό τόν Χαρίλαο Φλωράκη, ό όποιος τόν προσεκάλεσε στά γραφεῖα τοῦ Κόμματος (στόν Περισσό) γιά νά συζητήσουν ἕνα σοβαρό θέμα. Ὁ π. Ἀθανάσιος ἐπῆγε και ἐκεῖ ό Φλωράκης τοῦ ἔζητησε νά ἔξομολογηθῇ, πρᾶγμα τό όποιο και ἔγινε.

Στήν διήγησι τῆς μεταστροφῆς αύτοῦ τοῦ ἐπιφανοῦ μέλους τῆς πολιτικῆς ήγεσίας τῆς χώρας μας ύπάρχουν κι ἄλλα πολύ ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα, τά όποια ἀποκαλύπτει ό άγιορείτης ιερομόναχος. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Φλωράκη στό Ἀγιον Ὄρος τόν ἐντυπωσίασε τόσο πολύ, ὡστε κατερχόμενος στήν ἔδρα τοῦ Κόμματος του συνέκεντρωσε δλους τούς συνεργάτες τους και ἐπί ὥρα πολλή τούς ἔξεθείαζε τά θετικά στοιχεῖα, τά όποια τόν εἶχαν ἐντυπωσιάση ἀπό τήν ἐπίσκεψί του αὐτή. Προέτρεψε, μάλιστα, δλους τούς ἄνδρες νά πᾶνε «ύποχρεωτικῶς» στό Ἀγιον Ὄρος γιατί δπως εἶπε «ἔχομε ἔναν ἀγνοημένον θησαυρό στήν χώρα μας».

὾ π. Ἀθανάσιος στήν όμιλία του αὐτή ἐπισημαίνει δτι πρό τῆς ἐκδημίας του ό Χαρίλαος Φλωράκης τοῦ εἶχε ἐμπιστευθῇ δτι ηθελε ἐκκλησιαστική κηδεία και ταφή, πρᾶγμα τό

όποιο ἔγραψε και στήν διαθήκη του. Ἐνῶ, δμως, τό Κόμμα του ἐσεβάστη τήν ἐπιθυμία του νά ταφῇ διπλα στό έξωκλήσιο τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ στόν τόπο καταγωγῆς του, δέν ἐσεβάστη ἔξ ίσου και τήν παράκλησί του νά ταφῇ μέ τόν πατροπαράδοτο ἐκκλησιαστικό τρόπο, ἀποσιωπῶντας την γιά νά μή σκανδαλισθοῦν κάποιοι ἀπό τούς ὀπαδούς τοῦ Κόμματος.

Τό γεγονός αύτό, μαζί μέ πληθώρα ἄλλων ἀγνώστων σέ μᾶς παρομοίων περιστατικῶν, μᾶς ἐνισχύει τήν πίστη μας και τήν ἐλπίδα μας πρός τόν Θεό. Μᾶς καθιστᾶ ίκανούς νά συνειδητοποιήσωμε δτι «ζεῖ Κύριος ό Θεός» και δτι ἔργαζεται ἀθορύβως γιά τήν σωτηρία κάθε καλοπροαιρέτου ψυχῆς.

Ἄπό τήν ἄλλη πλευρά, ὑποδεικνύεται τό χρέος μας νά ἐνεργοῦμε στό περιβάλλον μας ώς «φῶτα σωστικά» γιά τούς ἀνθρώπους ἐκείνους, οι όποιοι δέν ἐγνώρισαν μέχρι στιγμῆς τόν Κύριο μας και τήν πληρότητα ζωῆς, τήν όποια Αύτός μόνον προσφέρει διά τῆς Ἐκκλησίας και τῶν μυστηρίων της, σέ δσους Τόν ἐμπιστευοῦν και Τόν ἀκολουθήσουν. Τέτοια γεγονότα πρέπει νά γίνωνται ἀφορμές γιά πιό συστηματική ιεραποστολική προσπάθεια, συνδυαζομένη πάντοτε μέ συνεπή ἐκκλησιαστική ζωή και προσωπικό ἀγιασμό, ό όποιος γίνεται ό καλύτερος διδάσκαλος τῶν προσώπων μέ τά όποια ό Θεός μᾶς φέρνει σέ ἐπαφή και γνωριμία.

Θεομά συγχαρητήρια ἀξίζουν σέ δσους μαγνητοσκόπησαν αύτήν τήν ἀποκαλυπτική όμιλία και μέσω τοῦ διαδικτύου τήν ἔκαναν κτήμα τῶν πολλῶν.

I. K. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Κύριε Διευθυντά,

Τό αρδθρο τοῦ (παλαιοῦ) φίλου μου κ. Παπαευαγγέλου γιά τίς Χριστιανικές Μαθητικές Όμάδες (XMO) στίς «Ακτῖνες» τοῦ Μαΐου 2011, μέ γέμισε μέ γλυκές άναμνήσεις καί μοῦ ἀνανέωσε τήν εὐγνωμοσύνη μου γιά δλους αὐτούς πού ἐργάστηκαν ἀνιδιοτελῶς γιά μᾶς.

Οι XMO εἶναι ἔνα ἀπό τά σπουδαιότερα κομμάτια τῆς παιδικῆς μου ζωῆς. Μᾶς πήρανε στή ζεστή τους «ἀγκαλιά» καί δέν μᾶς ἄφησαν νά «χαθοῦμε» στήν περίοδο τοῦ ἀνταρτοπολέμου καί μεταπολέμου παρά τήν φτώχια μας (καί τήν ὁρφάνια γιά μένα). Μᾶς κράτησαν καί μᾶς δώσανε νόημα στή ζωή μας καί μᾶς ἐμφήσυσαν ἀποφίωση γιά τήν θρησκεία μας καί τήν πατρίδα μας.

‘Ο Παπαευαγγέλου τόνισε τό ρόλο μοντέλων/προτύπων πού ἔπαιξαν στή ζωή μας οἱ ὄμαδάρχες μας. Δέν ἔχω ξεχάσει ποτέ μου τόν ἀείμνηστο κ. Παῦλο Θεοδώρου, πού πάντα τόν μνημονεύω καί τόν τότε κ. Σωτήριο Τράμπα, τόν μετέπειτα Μητροπολίτη Κορέας, μέ τόν ὅποιο ἔχω κρατήσει ἐπαφή.

‘Οσον ἀφορᾶ στίς κατασκηνώσεις ὁ κ. Παπαευαγγέλου ἀναφέρει μόνο τίς κατασκηνώσεις τοῦ Παρνασσοῦ. Γιά μένα εἶναι οἱ κατασκηνώσεις τῆς ‘Αγίας Παρασκευῆς πού προηγήθηκαν ἐκείνων τοῦ Παρνασσοῦ. Ὁν καί πῆγα μόνο γιά μιά περίοδο δύο ἑβδομάδων

τοῦ 1949, αὐτές οἱ δύο ἑβδομάδες εἶναι μία κεντρική καί σπουδαία περίοδος τῆς ζωῆς μου.

‘Αρχηγός ὁ κ. Γεώργιος Καφοῦρος, ὄμαδάρχης ὁ κ. Σωτήριος Τράμπας, ὑποομαδάρχης ὁ κ. Χρήστος Γιαμβριαῖς. Δυστυχῶς δέν θυμάμαι τά ὄνόματα τῶν ἄλλων παιδιῶν ἔκτος ἀπό τόν Χρήστο τόν Γιανναρᾶ.

Οι ἐπισκέψεις τοῦ ἐφέδρου ἀνθυπολοχαγοῦ τότε κ. Γεωργίου Παυλίδη, μετέπειτα Μητροπολίτου Νικαίας ὁ ὄποιος μᾶς μίλησε γιά τήν λήξη τοῦ συμμοριτοπολέμου καθώς καί τοῦ Καθηγητοῦ καί ‘Ακαδημαϊκοῦ τῆς Χειρουργικῆς κ. Μαρίνου Γερουλάνου μέ τήν γυναίκα του, θά μοῦ μείνουν ἀξέχαστες.

‘Οσο περνοῦν τά χρόνια τόσο πιό ἐντονες καί γλυκές εἶναι οἱ ἀναμνήσεις, παρά τίς δύσκολες στιγμές πού περάσαμε.

‘Ενα μεγάλο εὐχαριστῶ στό «Χριστιανικό Κίνημα» καί στίς Χριστιανικές Μαθητικές Όμάδες γιά δι, τι ἔκαναν γιά μᾶς, σ’ αὐτήν τήν κρίσιμη περίοδο τῆς ζωῆς μας.

Μέ ἀπειρη εὐγνωμοσύνη,
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΩΡΑΙΟΠΟΥΛΟΣ
Καθηγητής Ιατρικῆς
Πανεπιστημίου Τορόντο

* * *

‘Αγαπητές μου «Ακτῖνες»,

Στό τεῦχος Μαΐου 2011 τοῦ περιοδικοῦ «Ακτῖνες» ὁ κ. Εὐάγγελος Παπαευαγγέλου, ὄμοτ. καθηγητής τῆς Ιατρικῆς, γράφοντας γιά τίς Χριστια-

νικές Μαθητικές Όμάδες (Χ.Μ.Ο.) διατυπώνει τήν σκέψη «νά ύπηρχε τόπος νά ύπαρξη ιστορική έρευνα» για τό εργο αύτό, έκτος από τήν διατριβή του Macrewski...

Κατά εύτυχη σύμπτωση τόν ίδιο καιρό ό δρ Θεολογίας Ανδρέας Χελιώτης στό περιοδικό «Ανάπλαση», Ιαν.-Φεβρ. 2011, έχει άρθρο μέ θέμα «Η πρώτη Χριστιανική Μαθητική Όμάδα (Χ.Μ.Ο.) Αθηνῶν».

Έκτος ὅμως από αύτό τό έπίκαιρο άρθρο ύπαρχουν άρκετά στοιχεῖα, ίδιως για τά δύσκολα χρόνια τῆς Κατοχῆς, στά έξης βιβλία:

● Οι νέοι στόν πόνο καί στή δράση, έκδοση β' τῆς Χριστιανικής Φοιτητικής Ένώσεως, 1999.

● 'Από τό πικρό γλυκύ, έκδοση β', Άδελφης Θεολόγων ή «Ζωή», 1950 (κεφάλαιο Μιά έβδομάδα στά συσίτια).

● Δ. Γ. Σταμάτη, Χρονικό (1940-1950), Αθήναι 1969. Αύτά από τήν Αθήνα. Καί από τήν συμπρωτεύουσα:

● Ι. Α. Νικολαΐδη, Λεωνίδας Παρασκευόπουλος, (κεφάλαιο Τά συσίτια), Θεσ/νίκη 1989.

● Γιώργου Ιωάννου, Ή πρωτεύουσα τών προσφύγων, (κεφάλαιο «Ο Χριστός άρχηγός μας», Αθήνα «Κέδρος» 1984.

● Τον ιδίου: Τό κατοχικό ήμερολόγιο, Αθήνα, Βιβλιοπωλείο τῆς «Εστίας» 2000.

Τρία λοιπόν από τήν Αθήνα καί τρία βιβλία από τήν Θεσ/νίκη. Βεβαίως δέν είναι άρκετά τά στοιχεῖα αύτά για ένα τέτοιο έργο.

Μέ έκτιμηση
ΗΛ. ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΣΤΗ, ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑ

Κύριε Διευθυντά,

Οι άναγνωστες τῶν «Ακτίνων» δέν είναι συνηθισμένοι νά βλέπουν, τακτικά, στίς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ, θέματα πού άναφέρονται στή γεωργική έπιστημη καί στίς προσδόους πού συντελοῦνται στόν τομέα αύτόν.

Σέ πρόσφατο φύλλο τῆς έφημερίδας «Καθημερινή» (9.6.2011), διαβάσαμε γιά ένα έπιστημονικό έπίτευγμα, στόν τομέα τῆς άγροτικής έρευνας, τό όποιο συνετελέσθη μετά από 15 χρόνια έρευνητικής έργασίας στό Ινστιτούτο Σιτηρῶν Θεσαλονίκης. Οι γεωπόνοι έρευνητές, ειδικοί στή γενετική βελτίωση φυτῶν, δημιουργησαν τρεῖς νέες ποικιλίες σκληροῦ σίτου μέ ίδιότητες πού βελτίωσαν τήν ποιότητα, τήν προσαρμοστικότητα στίς έλληνικές συνθήκες καί στήν άντοχή στίς άσθενειες.

'Ο Διευθυντής Έρευνητής Α' Βαθμίδας Δρ Σάββας Κοτζαμανίδης, ό όποιος ήταν έπικεφαλής τῆς έρευνητικής ομάδας, εἶπε μεταξύ άλλων δτι, «τό σημαντικότερο είναι, δτι έχουν (οι ποικιλίες αύτές) σταθερότητα άποδοσης καί άνταποκρίνονται στίς προδιαγραφές πού έχουν θεσπισθεῖ από τή βιομηχανία καί τήν Ε.Ε. γιά πρωτεύη, γλουτένη καί καροτίνια».

Σημειωτέον δτι, ίταλικές βιομηχανίες ζυμαρικῶν, δχι μόνο προμηθεύονται σκληρό σιτάρι από τή χώρα μας, άλλα καλλιεργοῦν οι ίδιες έδω τίς ποικιλίες καί τίς ποσότητες πού άπαιτοῦνται γιά τήν παραγωγή τών ζυμαρικῶν τους.

Ό Δρ Κοτζαμανίδης εἶπε χαρακτηριστικά στόν δημοσιογράφο τῆς έφημερίδας: «Γιά τό σκληρό σιτάρι ή 'Ελλάδα είναι εύλογημένος τόπος».

Πρός ένημέρωση τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ, τά ζυμαρικά παρασκευάζονται μόνο ἀπό σκληρό σιτάρι.

Ἡ δὴ δῆμως ἀναφορά, ὡς πρός τή δημιουργία τῶν τριῶν αὐτῶν ποικιλιῶν σιταριοῦ, ἔχει καὶ μία σημαντική ἐκπληξη: Οἱ τρεῖς αὐτές νέες ποικιλίες ὄνομάσθηκαν ἀπό τὸν Δρα Σ. Κοτζαμανίδη: «Πίστη», «Ἀγάπη» καὶ «Ἐλπίδα». Ὅταν ρωτήθηκε γιατί ὀνόμασε ἔτσι τίς τρεῖς αὐτές ποικιλίες, σιταριοῦ, ἀπάντησε ὡς ἔξης:

«Ὦσι σπόρος πού πέφτει στή γῆ προτίμησα νά τίς ὄνομάσω μέ τίς τρεῖς θεολογικές ἀρετές! Ἡ λακωνική αὐτή ἀπάντηση, περιέχει σηματικό μῆνυμα γιά ὅλους μας.

Ἄξιζει πολλῶν καὶ θερμῶν συγχαρητηρίων, ὁ ἔξαιρετος αὐτός ἐρευνητής-ἐπιστήμων, δχι μόνο γιά τή σημαντική προσφορά του στήν ἀγροτική οἰκονομία τῆς χώρας μας, ἀλλά καὶ γιά τήν ἀπόφασή του, νά συνδυάσει τά ὀνόματα τῶν τριῶν νέων ποικιλιῶν σίτου, μέ τίς τρεῖς θεολογικές, ὅπως ἀνέφερε, ἀρετές.

Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή, θά θέλαμε νά ἐπισημάνουμε ὅτι, ἡ ἐπιστημονική ἐρευνα, γενικῶς, βασίζεται στίς τρεῖς αὐτές θεολογικές ἀρετές, ἔστω καὶ ἔάν πολλοί ἐρευνητές δέν συνειδητοποιοῦν, τό γεγονός αὐτό. Ὁ ἐρευνητής ἔξεινᾶ ἔνα θέμα πρός ἐρευνα,

χωρίς νά εἶναι βέβαιος γιά τήν ἐπιτυχή ἐκβαση τῶν προσπαθειῶν του. Ἐργάζεται δῆμως μέ πίστη καὶ ἀγάπη γιά τό θέμα πού ἐρευνᾶ. Ἐχει βέβαια πάντοτε, τήν ἐλπίδα ὅτι τό τελικό ἀποτέλεσμα θά εἶναι ἐπιτυχές. Καί αὐτή εἶναι μία ἄλλη πλευρά τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρευνας.

**Μέ τιμή
Χ. ΓΙΑΜΒΡΙΑΣ**
**Ομότιμος Καθηγητής Γεωπονικοῦ
Πανεπιστημίου Αθηνῶν**

* * *

Κύριε Διευθυντά,

Στό τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας τό ὅποιο ἐλαβα (Δεκέμβριο 2010) ὁ διακερδιμένος ἀρθρογράφος σας Καθηγητής κ. Βασ. Κέκης μέ τό ἀρθρο του «Ἡ ἀναγέννηση τοῦ Βυζαντίου στήν Ἀνατολίᾳ», μᾶς ἀγγιξε τίς λεπτότερες χορδές τῆς ψυχῆς μας, διότι κείμενα σάν αὐτά μᾶς ἐνημερώνουν, ἴδιαιτέρως ἐμᾶς τούς Ἐλληνες τῆς Διασπορᾶς, καὶ μᾶς θυμίζουν τήν παλαιά μας Δόξα τοῦ Βυζαντίου.

Ἐκτιμοῦμε καὶ εὐχαριστοῦμε τό περιοδικό AKTINEΣ καὶ εὐχόμαστε πιό συχνά νά διαβάζουμε τέτοια γραπτά στό περιοδικό.

**Μέ βαθιά ἐκτίμηση
σεβασμό καὶ ἀγάπη
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΔΙΑΚΑΤΟΣ**

«AKTINEΣ». Μηνιαῖον περιοδικόν. Κυκλοφορεῖ τήν 1ην ἐκάστου μηνός. Ἰδιοκτήτης: «Χριστιανική Ἔνωσις Ἀκτίνες», ὁδός Καρύτση 14, 105 61 Ἀθῆναι, Τηλ. 210.32.35.023. Ἐκδότης καὶ Διευθυντής Συντάξεως: Γεώργιος Δ. Ιατρίδης, Παρθενώνος 26, 117 42 Ἀθῆναι. Ὕπειθυνη Τυπογραφείου: Μαρία Κ. Τσιταράκη, Γαμβέττα 12, 106 77 Ἀθῆναι, Τηλ. 210.38.05.816. Τιμή τεύχους ΕΥΡΩ 1,50. Ἐπησία συνδρομή, Ἐσωτερικοῦ ΕΥΡΩ 15, Ἐξωτερικοῦ ΕΥΡΩ 30. Ἡ Ἐπιτροπή ἐπιψυλάσσει εἰς ἐαυτή τό δικαίωμα νά μή δημοσιεύῃ ἢ νά συντέμνη κατά τήν κρίσιν τῆς οιονδήποτε χειρόγραφον. Χειρόγραφα δημοσιεύμενα ἡ μή, δέν ἐπιστρέφονται. Ἀναγγελίαι ἐντύπων ἐν γένει καὶ θιθλιοκρισίαι δέν δημοσιεύονται. www.xee.gr. ΚΩΔΙΚΟΣ 1692.

Τόπος ἐκδόσεως Ἀθῆναι, Ιούλιος-Αὔγουστος 2011

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

ύπο Χριστοφόρου Διακοπούλου

‘Ομοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Οἰκονομικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τό πρόβλημα τῆς οἰκονομικῆς κρίσης τῆς τῆς χώρας μας, σ' αὐτό τό ἀρθρο ἀναπτύσσεται ἐν συντομίᾳ καὶ μέ απλοποιημένο τρόπο, γιά νά γίνεται ἀντιληπτό ἀπό Ἑλληνα πού δέν ἔχει ἐπιστημονική οἰκονομική κατάρτιση.

I. Γιατί ἡ Ε.Ε.⁽¹⁾ καὶ ἡ Εὐρωπώνη χορήγησαν στήν Ἑλλάδα δάνειο 110 δίς εὐρώ, ὅχι μόνο γιά τήν εξόφληση τοῦ χρέους της, ἀλλά καὶ γιά τήν κάλυψη τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ Δημοσίου, διά τῶν ὅποιων αὐξάνεται τό χρέος

Ἡ Ε.Ε. καὶ ἡ Εὐρωπώνη ἐγνώριζαν πολύ καλά τή δυσμενή οἰκονομική ἐξέλιξη τῆς Ἑλλάδος, ὅπως καὶ τῶν ὑπολοίπων οἰκονομικά ἀδυνάτων χωρῶν τῆς Εὐρωπώνης. Ἐπίσης, ἐγνώριζαν ὅτι βάσει τῆς συνθήκης ἴδρυσεως τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, δέν ἐπιτρέπονται διακρίσεις μεταξύ τῶν χωρῶν. Συνεπῶς, ὅποια μέτρα ἐλαμβάνοντο γιά τήν πρώτη χώρα, θά ἐλαμβάνοντο καὶ γιά τίς ἐπόμενες καὶ δι, τι ἐφαρμόζετο γιά τίς ἐπόμενες χώρες πού θά ἀντιμετώπιζαν πρόβλημα χρεοκοπίας, θά ἵσχε καὶ γιά τήν πρώτη. Συνεπῶς, ἂν ἡ Ε.Ε. καὶ ἡ Εὐρωπώνη

ἔδειχναν ἀδιαφορία, αὐτό θά ἵσχε καὶ γιά τίς ἄλλες ἀδύνατες χώρες τῆς Εὐρωπώνης. Οἱ ἄλλες χώρες, κατά σειρά ἀδυναμίας (μετά τήν Ἑλλάδα, ἡ ὅποια εἶναι ἡ πιστό ἀδύνατη), εἶναι ἡ Ἰρλανδία, ἡ Πορτογαλία, ἡ Ἰσπανία καὶ ἀκολουθοῦν ἡ Ἰταλία καὶ τό Βέλγιο. Οἱ ἄλλες χώρες, τόσο τό 2009, ὅσο καὶ τό 2010, δανείστηκαν ἀπό τήν διεθνή ἀγορά κεφαλαια, ὅπως καὶ ἡ Ἑλλάδα καὶ μέ καλούς δρους, γιατί ἡ Ε.Ε. καὶ ἡ Εὐρωπώνη ἐκάλυπτε τή χώρα μας καὶ τίς ἄλλες ἀδυναμες χώρες δπως ἀπέδειξε μέ τήν χορήγηση μεγάλου δανείου στήν Ἑλλάδα. Ἀν ἔδειχνε ἀδιαφορία γιά τήν Ἑλλάδα, ἡ διεθνής ἀγορά Κεφαλαιών θά τό ἐρμήνευε ὅτι ἡ Ε.Ε. καὶ ἡ Εὐρωπώνη δέν ἐνδιαφέρονται γιά τίς ἀδυναμες χώρες. Ἡ χώρα μας θά ἔπειφτε σέ χρεοκοπία, οἱ κεφαλαιαγορές θά ἔχαναν σοβαρά ποσά, πάνω ἀπό 350 δίς εὐρώ καὶ φυσικό θά ἥτο νά ἀγριεψουν. Στήν περίπτωση αὐτή, ὅταν οἱ ἄλλες ἀδυναμες χώρες ζητοῦσαν δάνεια ἀπό τήν ἀγορά, τά ἐπιτόκια καὶ τά ἀσφάλιστρα καλύψεως τοῦ κινδύνου ἀπωλείας τῶν τυχόν νέων δανείων θά ησαν ὑψηλά, διότι οἱ ἀγορές θά θεωροῦσαν ὅτι ἡ Εὐρωπώνη καὶ Ε.Ε. δέν θά τίς καλύ-

(1) Ε.Ε. = Ἐνωμένη Εὐρώπη.

ψουν καί θά όδηγηθούν στή χρεοκοπία.

Αύτή ή εξέλιξη βέβαια, θά είχε συνέπειες για τίς ίσχυρές χώρες της Εύρωπας, διότι: **α)** Θά έμειωνετο ή διεθνής τιμή του εύρω καί οι χώρες της Εύρωπας θά άγόραζαν πρώτες ήλες καί ένέργεια σε ύψηλότερες τιμές, μέ συνέπεια αυξηθήσει τού κόστους παραγωγής καί τῶν τιμῶν, δημιουργούμενου αυτομάτως είσαγομένου πληθωρισμού καί μείωση της άνταγωνιστικότητός των διεθνῶς. **β)** Θά έμειωνετο ή φορά χρησιμοποιήσεως του εύρω ήποτε τίς Έκδοτικές Τράπεζες του κόσμου, ώς άντικρυσμα γιά τήν έκδοση του νομίσματος τῶν χωρῶν των. Η E.K.T.⁽¹⁾ συνεχῶς ανέφανε τίς πωλήσεις της σε εύρω καί έφτασε νά καλύπτει τό 40% τῆς διεθνοῦς άγορᾶς, άρχιζοντας ήποτε τό μηδέν, εις βάρος του δολαρίου καί του Γιέν (τῆς Ιαπωνίας). Η E.K.T., δι' αυτοῦ του τρόπου, συγκεντρώνει σοβαρά κεφάλαια γιά τήν ένίσχυση τῶν χωρῶν τῆς Εύρωπας. **γ)** Οι Τράπεζες τῶν ίσχυρῶν χωρῶν έχουν στόν χαρτοφύλακά των όμολογα τῶν χωρῶν τῆς Εύρωπας, ίδιαιτέρως τῶν άδυνάμων, διότι τά έπιτόκια τῶν όμολόγων τῶν έν λόγω χωρῶν εἶναι ύψηλότερα. Συνεπῶς, οι Τράπεζες τῶν θά πραγματοποιούσαν σοβαρές ζημιές μέ τή χρεοκοπία χωρῶν τῶν Εύρωπας. **Σ'** αύτή τήν περίπτωση, οι ίσχυρές χώρες τῆς Εύρωπας θά έτρεχαν νά ένισχύσουν τίς Τράπεζες τῶν, λόγω τοῦ σοβαροῦ ρόλου τῶν Τραπεζών στή λειτουργία τῆς Οίκονομίας καί **δ)** Η χρεοκοπία χωρῶν τῆς

Εύρωπας θά μείωνε σοβαρά τήν άγορά εξαγωγής τῶν προϊόντων τῶν ίσχυρῶν χωρῶν, διότι ή σοβαρότερη άγορά εξαγωγής αυτῶν εἶναι οι υπόλοιπες χώρες τῆς Εύρωπας.

Γιά νά γίνει αύτό άντιληπτό, θά δοθεῖ ένα παράδειγμα. Η Γερμανία εξάγει τό 50% στίς χώρες τῆς Εύρωπας, τό 26% στίς υπόλοιπες χώρες τῆς E.E., τό 10% στίς ΗΠΑ καί τό 5% στήν Κίνα καί τίς υπόλοιπες χώρες του κόσμου. Από τό χαμηλό ποσοστό εξαγωγής στήν Κίνα καί τίς υπόλοιπες χώρες του κόσμου, συνάγεται ήπια γιά τήν άναπτυξη άγορῶν γιά βιομηχανικά προϊόντα ύψηλής τεχνογνωσίας ήπιατείται σοβαρός χρόνος καί έπιπεδο άναπτυξεως.

Γιά δλους αύτούς τούς λόγους καί γιά τό γεγονός ήπιατείται δέν ήτο δυνατή ή πρόβλεψη σε ποιά χώρα θά σταματούσε ή χρεοκοπία, ή E.E. καί ή Εύρωπας ή δέν έπελεξαν τό δρόμο τῆς κάμψεως τῆς E.E. καί τῆς Εύρωπας, ή δέν έπελεξαν τό δρόμο τῆς άναστήλωσης καί τῆς άναπτυξης.

II. Γιά ποιό λόγο ή χώρα μας δέν έπελεξε τή χρεοκοπία καί τήν έπιστροφή στή δραχμή;

Τήν έπομένη τῆς άρνήσεως τῆς Εύρωπας καί τῆς E.E. νά βοηθήσουν τή χώρα μας νά άποφύγει τή χρεοκοπία:

(α) Οι καταθέσεις ήποτε τίς Τράπεζες θά άπεσύροντο καί έν όψει τῆς χρεοκοπίας, οι έργασίες τῶν Τραπεζών θά περιορίζοντο σοβαρά. Συνεπῶς, οι Τράπεζες, γιά νά διατηρηθούν στή ζωή, θά έκλειναν τά περισσότερα ήποτε τά ύποκαταστήματά των.

(1) Εύρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

(β) Ξένες έταιρεις πού λειτουργούν στήν 'Ελλάδα καί πολλές ἔξ αυτῶν διαθέτουν μονάδες παραγωγῆς, θά ἐγκατέλειπαν τή χώρα, μέ τή σοβαρή κάμψη τῶν ἀργασιῶν των, μέχρις ἀνακάμψεως τῆς χώρας.

(γ) Πολλές ἑλληνικές ἐπιχειρήσεις, ἔάν ἔβλεπαν ὅτι δέν ἔχουν τή δυνατότητα νά διατηρηθοῦν στή ζωή στήν 'Ελλάδα, θά ἐγκατέλειπαν τή χώρα.

Γι' αὐτούς τούς λόγους, θά ἐδημοργεῖτο ἀνεργία καί ἔνα ρεῦμα ἀποδημίας τῶν ἑλλήνων, ἰδιαιτέρως τῶν νέων, γιά νά ἐπιβιώσουν σέ ἄλλες χῶρες τῆς Ε.Ε. ἡ καί τῆς ἀλλοδαπῆς. Ή μείωση τοῦ πληθυσμοῦ δέν μπορεῖ νά καθορισθεῖ, θά ἡτο ὅμως σοβαρή.

'Η 'Ελλάς, μή ἔχοντας τή δυνατότητα νά δανεισθεῖ, θά ἡτο ἀναγκασμένη ν' ἀποχωρήσει ἀπό τήν Εύρωπην, νά ἐπιστρέψει στή δραχμή καί γιά τήν κάλυψη τῶν δαπανῶν τῆς ν' ἀρχίσει τήν ἐκτύπωση νομίσματος. Ἐπειδή τά εξοδα τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους θά ἡσαν ὑψηλά καί τά ἔσοδα πολύ μικρά, ἡ συνεχῆς ἔκδοση δραχμῶν θά μείωνε συνεχῶς τή δραχμή, ὁ πληθωρισμός θά κάλπαζε καί ὁ ἔξευτελισμός τῆς δραχμῆς θά ὁδηγοῦσε στήν ἀνταλλαγή εἶδος μέ εἶδος καί ἡ μαύρη ἀγορά θά ἐνεφανίζετο, δπως καί ἡ ἀγορά χρυσῶν λιρῶν καί ξένων νομισμάτων καί ἴδιως τοῦ εὐρώ καί τοῦ δολαρίου.

Οι χαμηλόμισθοι μισθοσυντήρητοι θ' ἀντιμετώπιζαν προβλήματα ἐπιβίωσης καί πολλοί καί ἰδιαίτερα οι γέροντες, λόγω καί τῆς ὑψηλῆς τιμῆς τῶν εἰσαγομένων φραγμάκων, θά ἐπαιρναν δυστυχῶς τήν ὁδό τῆς ἀναπαύσεως πρίν ἀπό τήν ὥρα τους. Η Κυβέρνηση θά είχε μεγάλο πρόβλημα

συντηρήσεως τοῦ στρατοῦ καί τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας καί συνεπῶς ἡ βία καί ἡ κλοπή θά ἔκανε τήν ἐμφάνισή της καί ὁ Τουρισμός θά σταματοῦσε. Ἀν ἡ Κυβέρνηση κατόρθωνε νά διατηρήσει κάποιο στρατό καί τά Σώματα 'Ασφαλείας, ὁ Τουρισμός θά ἀνεπτύσσετο, διότι ἡ 'Ελλάς θά ἡτο μιά φθηνή χώρα γιά διακοπές καί θά ἔδινε μιά ἀναπνοή ζωῆς στήν πάσχουσα Οἰκονομία.

Γι' αὐτούς τούς λόγους, ἡ Κυβέρνηση ὁρίζει ἐπέλεξε τήν αἵτηση δανείου ἀπό τήν Εύρωπην καί τήν Ε.Ε.

III. Ποιοί είναι οι λόγοι γιά τούς ὅποίους ἡ χώρα μας ἔφτασε στή χρεοκοπία;

Ἡ χώρα μας ἔφτασε στή χρεοκοπία διότι:

(α) Οι δαπάνες τῆς χώρας είναι μεγάλες καί τά ἔσοδά της μικρά καί ἡ μεγάλη διαφορά μεταξύ δαπανῶν καί ἔσόδων καλύπτεται μέ δάνεια καί

(β) Οι εξαγωγές είναι μικρές ἐνῶ οι εἰσαγωγές είναι μεγάλες καί ἡ διαφορά καλύπτεται μέ δάνεια.

Ἡ κατάσταση αὐτή δέν ἀρχισε πρό ὀλίγων ἐτῶν, ἀρχισε ἀπό τίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1980, ὅταν ἡ παραγωγικότητα ἀρχισε τόν κατηφορικό δρόμο καί οι δαπάνες τῆς Κυβερνήσεως ἀνήρχοντο.

Περίπου πρό δεκαετίας, ὁ καθηγήτης τοῦ Πανεπιστημίου Μποκόνι, τοῦ πρώτου Οἰκονομικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ιταλίας καί μεταξύ τῶν πρώτων τῆς Εύρωπης, ἔγραψε μελέτη πού ἀνεφέρετο στήν ἀνάπτυξη τῶν χωρῶν τῆς Εύρωπης μετά τόν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ἀπό τή μελέτη αὐτή μέ μεγάλη μου ἐκπληξη ἔμαθα ὅτι ἡ 'Ελλάς, λό-

γω τῶν ύψηλῶν ἐπενδύσεων στή βιομηχανία, διά τῶν μακροπρόθεσμών δανείων πού ἔχορηγοῦντο ἀπό τὸν ΟΧΟΑ⁽¹⁾ καί στή συνέχεια ἀπό τήν ΕΤΒΑ⁽²⁾ μέ κεφάλαια τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ ἡτο δεύτερη μετά τήν Ἰαπωνία σέ δῆλους τούς συντελεστάς τῆς παραγωγικότητος, ἀπό τό 1950 ἕως τό 1970. Τήν δεκαετία τοῦ 1970, λόγω τῆς πετρελαϊκῆς κρίσεως καί τῆς κάμψεως τῶν ἐπενδύσεων, ἡ Ἑλλάς διατήρησε τή δεύτερη θέση σ' ἓνα συντελεστή καί στούς ἄλλους κατέβηκε στήν τετάρτη θέση. Κατά τή δεκαετία τοῦ 1980 ἀρχισε ἡ πτώση.

IV. Ποιοί εἶναι οἱ λόγοι αὐξήσεως τῶν ἔξδων, μειώσεως τῶν ἔσδων καί μειώσεως τῆς ἀνταγωνιστικότητας τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας στή Διεθνῆ Ἀγορά, πού ὀδήγησαν στήν αὐξήση τῶν εἰσαγωγῶν καί τή μείωση τῶν ἔξαγωγῶν;

1. Ή φοροδιαιρυγή πού ἔφτασε πρό τῆς κρίσεως στά 30 δίς εὐρώ ἐτησίως καί τό 2010 κυρίως λόγω τῆς ύφεσεως καί δευτερευόντως λόγω τῶν λαμβανομένων μέτρων, μειώθηκε στά 12 δίς εὐρώ περίπου.

2. Οἱ δαπάνες τοῦ ἀργοῦντος προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου (τό 80% τῶν ὑπηρετούντων⁽²⁾). Εἶναι σκόπιμο ν' ἀ-

(1) Ὁργανισμός Χρηματοδοτήσεως καί Οικονομικής Ἀναπτύξεως.

(2) Ἑλληνική Τράπεζα Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως.

(2) Οι μισθοί τῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων στόν προϋπολογισμό τοῦ 2009 ἀνέρχονται σέ 20 δίς εὐρώ. Τό 80% τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ἀνέρχεται σέ 16 δίς εὐρώ μή συμπεριλαμβανομένων τῶν δαπανῶν γιά στέγαση, ἐπίπλωση, ἡλεκτρικό ρεύμα, πετρέλαιο, νερό, τηλέφωνο, καθαριότητα, συντήρηση κ.λπ.

ναφερθεῖ ἓνα παράδειγμα, γιά νά κατανοηθεῖ τό θέμα. Ή Αύστρια, μία ἀνάλογος χώρα πρός τήν Ἑλλάδα, ἔχει 240.000 ὑπαλλήλους. Ή Ἑλλάς, σύμφωνα μέ τήν τελευταία ἀπογραφή, ἔχει 1.200.000 δημοσίους ὑπαλλήλους. Δηλαδή 960.000 ὑπαλλήλοι (1.200.000-200.000) περισσεύουν, ἥτοι οἱ ἀργοῦντες, πού ἀποτελοῦν τό 80% τῶν ὑπηρετούντων, ὅσο ὑπελόγισε ἡ Τρόικα καί ἡ Κυβέρνηση (ἀνά 5 συνταξιοδοτούμενους θά προσλαμβάνεται 1). Δηλαδή ἡ χώρα μας ἔχει πενταπλασίους ὑπαλλήλους ἀπό τήν Αύστρια.

Οἱ ζημίες τῶν ΔΕΚΟ (Δημοσίων Ἐπιχειρήσεων Κοινῆς Ωφελείας)⁽³⁾.

Οἱ ζημίες δῆλων τῶν ΔΕΚΟ κατά τά τελευταῖα ἔτη, δέν εἶναι γνωστές. Δέν μπόρεσα νά βρῶ σχετικά στοιχεῖα. Οἱ ζημίες μόνο τῶν ἐπτά Συγκοινωνιακῶν ΔΕΚΟ ἀπό τό 1994 ἕως τό 2009, ἀνῆλθαν ἀθροιστικά σέ 14.215 δίς εὐρώ⁽³⁾. Ό μέσος μισθός στή Γενική Κυβέρνηση τό 2008 ἀνήρχετο ἐτησίως σέ 26.556 εὐρώ, σέ ἐνδεκα ΔΕΚΟ ό μέσος μισθός στό ၂διο ἔτος ἀνήρχετο σέ 38.284 εὐρώ καί τό 2009 σέ 40.772 εὐρώ. Οἱ ὑπερωρίες στό Δημόσιο αὐξάνονται κατά 25% καί στίς ΔΕΚΟ αὐξάνονται κατά 40%.

4. Οἱ ζημίες ἀπό τήν εἰσφοροδιαφυγή ἀνέρχονται σέ 10 δίς εὐρώ ἐτησίως (βλ. ἀρθρο Λ. Στεργίου 31. 10.2010).

5. Οἱ ζημίες τῶν Δημοσίων Νοσοκομείων ἀνέρχονται σέ μερικά δίς

(3) Βλ. ἀρθρο Κ.Π. Γαλιατσάτου, «Καθημερινή» 7.11.2010.

εύρω. Οι ζημίες προέρχονται από ύπερσυνταγογράφηση ώρισμένων φραδομάκων από όρισμένους έπιορκους γιατρούς, λόγω της διαπλοκής των με φραμακευτικές έταιρες. Μέ προμήθειες ύλικων χωρίς Διαγνωσμούς, σε πολλαπλάσιες τιμές, με σπατάλες και χαμηλή παραγωγικότητα.

6. Ζημίες όρισμένων Δήμων, οι οποίοι άνέρχονται σε ένα δίς έκατομμύρια.

“Ολες αυτές οι ζημίες πρέπει κατά τό 2008 νά ήσαν μεγαλύτερες τών 65 δίς εύρω. ”Αν ή Κυβέρνηση είχε αύτά τά έσοδα, τό πιθανότερο είναι ότι ή χώρα μας δέν θά έφτανε στή χρεοκοπία.

Πέραν της μειώσεως τών έσόδων του Δημοσίου, οι πιό πάνω ζημίες μειώνουν τήν πιστοληπτική ίκανότητά του, γι' αύτό δανείζεται με περίπου διπλάσια έπιτοκια. Ή σχετικά χαμηλή πιστοληπτική ίκανότης μιᾶς χώρας έπηρεάζει δυσμενῶς και τά έπιτοκια μέ τά όποια δανείζονται και οι Τράπεζες της χώρας, διότι λειτουργούν σε μιά χώρα πού δέν είναι άπολυτα άσφαλης. Τά ύψηλότερα έπιτοκια δροῦν δυσμενῶς στήν Έλλαδα, στήν άνάπτυξη τών έπενδύσεων, συνεπώς έπηρεάζουν τήν άνταγωνιστικότητα τής χώρας, πού συνεπάγεται αύξηση τών είσαγωγῶν και μείωση τών έξαγωγῶν.

Περαιτέρω, οι άργομισθοι ύπαλληλοι, δέν προσφέρουν ύπηρεσίες η προϊόντα, ένω ζητούν με τό μισθό τους και τά δύο και αύξανουν τίς τιμές, προκαλώντας πληθωρισμό. Ό πληθωρισμός αύξανει τά έπιτοκια και μειώνει τίς έπενδύσεις και τήν άντα-

γωνιστικότητα τής χώρας και αύξανει τήν άνεργία.

Σύμφωνα με τό μνημόνιο, γιά κάθε πέντε συνταξιοδοτούμενος θά προσλαμβάνεται μόνο ένας, ώστε με τό χορόνο νά μειώνονται οι άργομισθοι τού Δημοσίου. “Ετσι δημοσ, θά άπαιτηθεί διάστημα τριάντα έτῶν γιά ν' άπορροφηθούν οι 960.000 μή έργαζόμενοι ύπαλληλοι τού Δημοσίου. Αύτό σημαίνει ότι σε μεγάλο μέρος αύτού τού διαστήματος, θά συνεχίζεται ή αίμορραγία τών δαπανῶν και ή δυσμενής συνέπεια τών πληθωριστικῶν πιέσεων. Είμαι τής γνώμης ότι πρέπει νά βρεθεῖ ένας άνθρωπινος τρόπος ταχύτερης άποχωρήσεώς των.

V.Παράνομες ένέργειες εις βάρος τού Δημοσίου⁽¹⁾

1. Ή νομιμοποίηση παρανόμων έσόδων, άνερχομένων έτησίως σε 5 δίς εύρω.

2. Τό λαθρεμπόριο τσιγάρων και οίνοπνευματωδῶν ποτῶν, πού άνερχεται σε 66 και 80 έκατομμύρια εύρω άντίστοιχα. Στήν Έλλάδα ύπάρχει και λαθρεμπόριο καυσίμων, τό όποιο νομίζω ότι άνερχεται σε μερικές έκατοντάδες έκατομμυρίων. Δυστυχώς, δέν εύρεθησαν στοιχεῖα.

3. Τά ποσά πού δίδονται στά κόμματα ή και σε άρμοδίους πού άποφασίζουν γιά τήν πώληση στόν εύρυτερο δημόσιο τομέα προϊόντων ή και ύπηρεσιῶν μεγάλης άξιας. Δηλαδή οι μίζες, πού άνερχονται έτησίως σε 850 έκατομμύρια εύρω.

(1) Βλ. άρθρο κ. Λεωνίδα Στεργίου ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 31.10.2010.

4. Στά φάκελλα πού δίδονται σέ δημοσίους λειτουργούς γιά παράνομες εξυπηρετήσεις, πού φτάνουν περίπου στά 800 έκατομμύρια έτησίως και

5. Τά γρηγορόσημα πού φτάνουν τά 340 έκατομμύρια εύρω.

Ή νομιμοποίηση παρανόμων έσόδων και τό λαθρεμπόριο, είναι οίκονομικά έγκληματα και άρμοδιες γιά τήν καταστολή τους είναι όλες οι διωκτικές άρχες. Ή χώρα μας δύμως, μπορεῖ νά ζητήσει τή βοήθεια άνεπτυγμένων χωρών, πού πέτυχαν στή δίωξη αυτών τῶν έγκλημάτων, οι όποιες μποροῦν νά προσφέρουν στήν 'Ελλάδα έμπειρία και κατάλληλη τεχνογνωσία.

VI. Παράγοντες πού έπηρεάζουν δυσμενώς τήν άνάπτυξη τῆς χώρας

1. Ή χαμηλή παραγωγικότητα τοῦ Δημοσίου και πολλῶν μικρομεσαίων έπιχειρήσεων και ή καθυστέρηση έκσυγχρονίσεως τῆς γεωργίας, αύξάνουν τό κόστος και άνοιγουν τήν πόρτα είσαγωγών πλέον συναγωνίσιμων προϊόντων ή και ύπηρεσιῶν άπό τό εξωτερικό.

2. Ή μείωση τῆς άποταμιεύσεως και τῶν καταθέσεων, λόγω τῆς είς τό παρελθόν μεγάλης καταναλωτικῆς μανίας. Πρέπει νά καθορισθοῦν αύστηροί κανόνες στή χορήγηση καταναλωτικῶν δανείων και καρτῶν πού έπετρεπαν τόν ἐλεύθερο δανεισμό, ο όποιος καταλήγει πολλές φορές στήν άπωλεια κατοικιῶν.

3. Η αύξηση μισθῶν και ήμερομισθίων πάνω άπό τήν παραγωγικότητα, πού αύξάνει τό κόστος και τίς τιμές τῶν προϊόντων, προκαλεῖ πλη-

θωρισμό, μείωση τῶν έπενδύσεων και αύξηση τῆς άνεργίας και τῶν είσαγωγῶν, πού αύξάνει τό χρέος.

4. Οι χρονοβόρες διαδικασίες χορηγήσεως άδειῶν έπιχειρηματικῶν δραστηριοτήτων και τά άναγκαια λαδώματα, άποτρέπονταν έπενδύσεις στή χώρα μας και έτσι μειώνεται ή άνταγωνιστικότητα αύτης, αύξανονται οι είσαγωγές και τό χρέος.

5. Τά έπαγγελματικά προνόμια πού αύξάνουν τό κόστος και μειώνουν τή διεθνή συναγωνιστικότητα τῆς χώρας.

6. Οι άπεργίες πού παρακαλύουν τή λειτουργία τῆς οίκονομικῆς δραστηριότητος και έπιβαρύνουν τό κόστος τῶν προϊόντων μέ ποσοστό σταθερῶν δαπανῶν και συμβάλλουν στήν αύξηση τοῦ πληθωρισμοῦ, μέ δυσμενεῖς συνέπειες στίς έπενδύσεις, τήν άνταγωνιστικότητα και τό χρέος.

VII. Ή άνάπτυξη τῆς οίκονομίας και τῶν εξαγωγῶν - Τά προνόμια όρισμένων έπαγγελμάτων

Τά προνόμια τά όποια παρασχέθησαν σέ όρισμένα έπαγγέλματα, διακρίνουν τούς έπαγγελματίες σέ προνομιούχους και μή προνομιούχους και μειώνουν τήν άνταγωνιστικότητα τῆς 'Ελληνικῆς Οίκονομίας. Ή κατάργηση δλων τῶν προνομίων θ' αύξήσει τό Α.Ε.Π. κατά 2,5%, δηλαδή περίπου κατά 4-5 δίς εύρω.

VIII. Η άντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῶν Κεφαλαίων IV, V, VI καί VII

1. Ή άντιμετώπιση τῆς Φοροδιαφυγῆς και τῆς Είσφοροδιαφυγῆς

Τοσο ό επικεφαλής της Τρόικας, στέλεχος του Δ.Ν.Τ.⁽⁴⁾ δσο και ό Στρός Κάν, ό επικεφαλής του Δ.Ν.Τ., προσεφέρθησαν νά βοηθήσουν τήν Έλλάδα μέ στελέχη του Δ.Ν.Τ. μέ μεγάλη έμπειρία και τεχνογνωσία, στή δραστική μείωση της φοροδιαφυγής μέ ήλεκτρονικά μέσα, είς τά όποια συγκεντρώνονται αύτόματα πολλά στοιχεῖα άπό τό έξωτερικό και τό έσωτερικό και ύπο πολλές πηγές, τά όποια έπεξεργαζόμενα, ύπολογίζουν τό είσοδημα έπιχειρήσεων και έπαγγελματιῶν. Μέ τόν τρόπο αύτό, ή φοροδιαφυγή και ή εισφοροδιαφυγή μειώνονται δραστικά.

2. Ό μηδενισμός τῶν ζημιῶν τῶν ΔΕΚΟ.

Η Κυβέρνηση, γιά τή μείωση τῶν ζημιῶν τῶν ΔΕΚΟ:

(α) Περιόρισε μισθούς, ύπερωρίες και προνόμια.

(β) Κατήργησε ζημιογόνες δραστηριότητες.

(γ) Μείωσε τό πλεονάζον προσωπικό, τό όποιο μετέφερε στόν «Καλλιχράτη» και

(δ) "Υψωσε τίς τιμές τῶν παρεχομένων ύπηρεσιῶν.

Η Τρόικα δέν είναι ίκανοποιημένη από τήν πρόσδο και προτείνει τήν ίδιωτικοποίηση δευτερευούσων γραμμῶν τῶν λεωφορείων. Οι άντιδράσεις έκ μέρους του προσωπικοῦ τῶν ΔΕΚΟ, ώς άνεμένετο, είναι ίσχυρές. Έάν τελικά οι ΔΕΚΟ δέν μηδενίσουν ή περιορίσουν σοβαρά τίς ζημίες,

μοιραῖα όδηγοῦνται στήν άποκρατικοποίηση.

Βέβαια, τίθεται τό έρωτημα, έάν ίδιωτικοποιηθοῦν οι ΔΕΚΟ, οι ζημίες μέν θά μηδενισθοῦν, πῶς όμως θά άσκήσει ή κυβέρνηση τήν κοινωνική της πολιτική; Υπάρχουν χώρες πού δέν έχουν ΔΕΚΟ, όμως ή κοινωνική κάλυψη τῶν πολιτῶν είναι πολύ καλή. Έάν ύποθέσουμε ότι ή Έλλάδα ίδιωτικοποιήσει τόν ΟΣΕ, θά συμμετέχει στήν έταιρεία πού θά δημιουργηθεῖ κατά σεβαστό ποσοστό, διότι θά μεταβιβάσει περιουσιακά στοιχεῖα μεγάλης άξιας (οίκοπεδα, κτίρια, γραμμές και σοβαρής άξιας έξοπλισμό) και ένα προνόμιο. Έναντι αύτῶν, ή έταιρεία πού θ' άναλαβει τόν ΟΣΕ θά πρέπει και έκεινη νά δαπανήσει κεφάλαια νά τόν έκσυγχρονίσει, έτοις ώστε οί συρμοί νά τρέχουν μέ 400 χλμ/ώρα, δπως στή Γαλλία και τή Γερμανία, ώστε ν' αύξησει τήν άνταγωνιστικότητά του και νά συμβάλλει στήν άνάπτυξη τής Οίκονομίας ούσιαστικά.

Τότε ή Κυβέρνηση, άντί ζημιῶν, θά έχει σοβαρά έσοδα και μέρος αύτῶν θά τό χρησιμοποιήσει γιά τήν χορήγηση φθηνῶν είσιτηρίων στίς κοινωνικές τάξεις πού έχουν άνάγκη. Έτσι, διά τής ίδιωτικοποιήσεως τῶν ΔΕΚΟ άφ' ένός ή Οίκονομία θά βοηθηθεῖ ούσιαστικά και άφ' έτερον ζλοι οι "Έλληνες θά έξυπηρετοῦνται καλύτερα. Ο, τι ίσχυει γιά τίς ΔΕΚΟ, ίσχυει και γιά τά Νοσοκομεῖα.

3. Οι ύπεραριθμοί Δημόσιοι 'Υπάλληλοι και οι Δημόσιες Επιχειρήσεις τού Δημοσίου και τῶν Δήμων, Κοινοτήτων και Περιφερειῶν.

(4) Δ.Ν.Τ. = Διεθνές Νομισματικό Ταμεῖο.

Πρέπει κάποτε νά σταματήσει ή χρησιμοποίηση δημόσιων πόρων η χρεῶν γιά νά συντηροῦνται ἀργόσχολοι γιά νά δόηγεται ή Οίκονομία σέ κατάρρευση. 'Αντ' αύτοῦ, πρέπει νά όρισθει στό Σύνταγμα ό ἀνώτερεος ἀριθμός τῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων συνεχοῦς ἀπασχόλησης καί ἐποχιακῆς, ὥστε τό Δημόσιο νά ἔχει τή δυνατότητα νά πληρώνει συναγωνίσιμα μέ τόν ἴδιωτικό τομέα, γιά νά παρέχει ὑπηρεσίες συναγωνίσιμες καί νά ἔχει πλεόνασμα ἀντί ἐλλειμμάτων καί διά τῆς ἀναπτύξεως νά μειωθεῖ ή ἀνεργία γιά σλους τούς 'Ελληνες.

Γι' αύτό, στό Σύνταγμα νά καθορισθεῖ ό ἀνώτερος ἀριθμός τῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων, δπως καί τῶν Δῆμων καί Κοινοτήτων τῆς Περιφέρειας καί ν' ἀπαγορεύεται αὐστηρά ή δημιουργία ἐπιχειρήσεων ἀπό τόν εὐδύτερο δημόσιο τομέα, γιά ν' αὐξάνονται οι πελατειακές σχέσεις.

4. Οι μίζες, οι κάτω ἀπό τό τραπέζι ἀμοιβές καί τά παράνομα ἔσοδα τῶν δημοσίων λειτουργῶν

Ἐχει γίνει, δυστυχῶς, καθεστώς νά καταβάλλεται στούς δημοσίους λειτουργούς πού ἀποφασίζουν τήν ἀνάθεση μελετῶν η ἔργων η τήν πώληση στό δημόσιο ὑλικῶν, συγκεκριμένο ποσοστό ἐπί τῆς ἀξίας πού θά εἰσπράξει ό ἴδιωτης πού προσφέρει ὑπηρεσίες η προϊόντα στό Δημόσιο. 'Ο ἴδιωτης βέβαια δέν ζημιώνει, ἀλλά δ, τι πληρώσει τό βγάζει ἵσως διπλό. 'Έκεινο πού ζημιώνει είναι τό Δημόσιο, δηλαδή οι φορολογούμενοι η ή αὔξηση χρεῶν, δηλαδή σλοι οι 'Ελληνες, διότι διά τῆς αὐξήσεως τῶν δαπανῶν καί τῶν χρεῶν τού Δημοσίου,

ή οίκονομία παρακμάζει, τό εἰσόδημα τῶν Ἐλλήνων μειώνεται, ἐνῶ οι τσέπες τῶν ἐπιτήδειων δημοσίων λειτουργῶν καί πολιτικῶν φουσκώνουν. Κάποτε πρέπει νά σταματήσουν οι πληγές τῆς χώρας, πού τήν γονατίζουν.

Οι πολιτικοί καί οι δημόσιοι λειτουργοί θά καθορίζουν τίς ἀνάγκες τοῦ Δημοσίου καί θά διενεργοῦν τόν Διαγωνισμό κατά περίπτωση, βάσει κανόνων πού πρέπει νά είναι καθορισμένοι ἀπό ἀρμοδίους δημοσίους λειτουργούς, ἀλλά καί ἀπό εἰδικούς ἐμπειρογνώμονες, κατά πλειοψηφία. 'Η ἐπιλογή τῶν ἀναδόχων πρέπει νά γίνει ἀπό ἀνεξάρτητη ἐπιτροπή ἐμπειρογνωμόνων τῆς ἡμεδαπῆς η καί τῆς ἀλλοδαπῆς, ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος. Οι ἐμπειρογνώμονες θά κληρώνονται ἀπό μεγάλο κατάλογο είδικῶν μελῶν Τεχνικῶν 'Επιμελητηρίων, 'Ενώσεων Βιομηχάνων, 'Εμπορικῶν 'Επιμελητηρίων, Οίκονομολόγων κ.λπ. Κάθε ἐμπειρογνώμων θά ἔχει ὁρίσει ἔναν ἀριθμό ἔξαψηφίο πού θά ἀντιστοιχεῖ στό ὄνοματεπώνυμό του καί θά κληρώνονται ἀριθμοί καί σλοι ὄνόματα, ἀπό δύο δικαστικούς, ἐνώπιον τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου η τοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Περιφέρειας, ἐφ' ὅσον η μελέτη η ἐκτέλεση ἔργου η ἀγορά προϊόντων καί ὑπηρεσιῶν ἀφορᾶ τήν Περιφέρεια. Στή συνέχεια, ό ἀρμόδιος Εἰσαγγελεύς ἀποκωδικοποιεῖ τά ὄνόματα καί εἰδοποιεῖ ό ἵδιος τούς ἐκλεγέντες, καθορίζοντας τόν τόπο τῆς συναντήσεως, εἰδοποιώντας συγχρόνως τήν 'Αστυνομία Διώξεως Οίκονομικοῦ 'Έγκληματος, γιά νά μήν ὑπάρχει δυνατότης ἐπικοινωνίας τῶν ἐν-

διαφερομένων μέ τούς συνεργομένους έμπειρογνώμονες, στόν καθορισθέντα τόπο, μέ κανέναν τρόπο. Ἔτσι, θά διακοπεῖ ή δυνατότης καταβολῆς οἰ-ασδήποτε ἀμοιβῆς ἀπό όποιονδήποτε ἐνδιαφερόμενο.

5. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς παραγωγικότητος τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καί ἡ προαγωγή τοῦ καθενός, ἀνάλογα μέ τὴν παραγωγικότητά του

“Ολες οι Ὑπηρεσίες τοῦ εὐρύτερου δημόσιου τομέα πρέπει νά λειτουρ-γοῦν ἡλεκτρονικά. “Ολες οι ἑντολές νά δίδονται ἡλεκτρονικά ἀπό τὸν Ὑ-πουργό, τὸν Περιφερειάρχη ἢ τὸν Δῆ-μαρχο, μέχρι καὶ τὸν τελευταῖο Προϊ-στάμενο, ὥστε καθένας νά εἶναι ύ-πευθυνος γιά τίς ἑντολές πού δίνει καὶ νά μή βιάζονται οἱ ύφιστάμενοι γιά παράνομες πράξεις γιά όποιονδή-ποτε λόγο. Μέ αὐτόν τὸν τρόπο, θά εἶναι δυνατό, βάσει κριτηρίων, νά μετρηται ἡ παραγωγικότητα τοῦ κα-θενός, ἡ όποια θά ἀνακοινώνεται ἀνά τριμηνία. Οι προαγωγές καὶ οἱ τοπο-θετήσεις θά γίνονται σύμφωνα μέ τὴν προσφορά τοῦ καθενός, γιά νά ἐμπε-δώνεται τό αἰσθημα τοῦ δικαίου.

Μέ αὐτόν τὸν τρόπο θά καταργη-θοῦν τά γρηγορόσημα, διότι πρέπει ύπαλληλοι χαμηλῆς παραγωγικότητος καὶ κακῆς συμπεριφορᾶς νά χάνουν τή μονιμότητα καὶ ν' ἀπολύνονται. Γιά τή διακοπή ἀμοιβῶν πρός τοὺς δημο-σίους λειτουργούς γιά παράνομες πράξεις, εἶναι δυνατόν ἡλεκτρονικά νά ἐλέγχονται, νά μήν εἶναι δυνατή ἡ παράβαση καὶ νά εἰδοποιεῖται αὐ-τόματα ἡ Ὑπηρεσία Διώξεως Οἰκο-νομικοῦ Ἐγκλήματος.

“Οσον ἀφορᾶ τήν ἔκδοση ἀδειῶν ἐπιχειρηματικῶν δραστηριοτήτων, θά πρέπει, γιά τήν προσέλκυση ἐπενδύ-σεων καὶ τήν ἀνάπτυξη, νά τελειώ-νουν ὅλες οἱ διαδικασίες σ' ὅσες πε-ριπτώσεις εἶναι δυνατόν σέ μιά μέρα. ‘Υπάρχουν χῶρες πού αύτές οἱ διαδι-κασίες τελειώνουν μέσα σέ τρεῖς ἢ ἕξη ἡμέρες, ὅχι σέ μῆνες. Γι' αὐτό θά πρέπει νά σταματήσει ἡ κοινή εὐθύνη πολλῶν Ὑπουργείων καὶ νά δημιουρ-γηθεῖ μία Ὑπηρεσία, στήν όποια θά συγκεντρώθοιν ὅλοι οἱ ἀρμόδοι καὶ νά συγκεντρώνονται ὅλα τά ἀναγκαῖα δικαιολογητικά ἡλεκτρονικά. ‘Ο κάθε ἐνδιαφερόμενος νά ἐνημερώνεται μέ ἐντυπο ἢ/καὶ ἡλεκτρονικά γιά τό μί-νιμουμ τῶν ἀπαιτουμένων στοιχείων, ὅπως σχέδια καὶ τί πρέπει νά περι-λαμβάνουν καὶ νά καταβληθεῖ προσ-πάθεια νά ἐκδίδεται όποιαδήποτε ἄ-δεια ἐντός μίας ἡμέρας ἢ ὀλίγων ἡμε-ρῶν.

IX. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας καί τῶν ἔξαγωγῶν

Οἱ μεγάλες βιομηχανίες τῆς Ἐλλά-δος, μέ τήν εἰσοδό μας στήν Εύρω-ζώνη, εἶχαν τή δυνατότητα ν' ἀντλοῦν κεφάλαια σέ κόστος συναγωνίσμο, ἐ-ξελίχθηκαν σέ διεθνεῖς διά τῆς ἀνά-πτυξεως δικῆς των συναγωνισμού τε-χνολογίας καὶ ἀναπτύσσοντας μεγάλο μέρος τῶν δραστηριοτήτων των στό ἔξωτερικό, μέ μεγάλες ἔξαγωγές, πού κυμαίνονται ἀπό 60 ἕως 94% τῆς πα-ραγωγῆς των.

Αύτές οἱ βιομηχανίες δέν ἔχουν ἀ-νάγκη όποιαδήποτε φροντίδας γιά τήν ἀνάπτυξή τους. Φροντίδας ἔχουν ἀνάγκη ἡ Γεωργία, ἡ Κτηνοτροφία, ἡ

Αλιεία και πολλές μικρομεσαῖες έπιχειρήσεις.

1. Η Γεωργία⁽¹⁾

Λόγω αὐξήσεως τοῦ είσοδήματος χωρῶν τῆς ύποσαχαρίου 'Αφρικής με ύψηλούς ρυθμούς, χωρῶν τῆς Νοτιοανατολικής Ασίας, τῆς Κασπίας και τῆς Λατινικής Αμερικής, αὐξάνεται ή ζήτηση τροφίμων και οι τιμές των άνερχονται στή Διεθνή Αγορά.

Η Ελλάς έχει μεγάλες δυνατότητες αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς και έξαγωγῆς φρέσκων λαχανικών ποιότητος στίς χώρες τῆς Βορείου Εύρωπης, στή Ρωσία, στίς χώρες τῆς Κασπίας και στίς χώρες παραγωγῆς πετρελαίου τοῦ άραβικοῦ κάλπου και κατεψυγμένων λαχανικών η λαχανικών σέ άλμη η ξίδι και κονσερβοποιημένων, όπως είναι ή ντομάτα, σέ σλον τόν κόσμο.

(a) Λαχανικά

Η χώρα μας έχει τή δυνατότητα ν' ἀναπτύξει τήν παραγωγή καλοκαιρινών λαχανικών γιά τούς χειμερινούς μήνες σέ ύδροπονικά θερμοκήπια τῶν 100 στρεμμάτων, σέ ποιότητα και κόστος πολύ συναγωνίσιμο. Τά ύδροπονικά θερμοκήπια παράγουν 80 τόννους ντομάτας τό στρέμμα, ένω στήν Κρήτη τά θερμοκήπια παράγουν μόνο 20 τόννους τό στρέμμα. Τά ύδροπονικά θερμοκήπια πού θ' ἀναπτυχθοῦν, ἀπό τόν Κορινθιακό Κόλπο, τή Χίο και νοτιότερα, δέν έχουν ἀνάγκη θερμάνσεως, συνεπώς τό κό-

στος παραγωγῆς θά είναι κατά 60% μικρότερο ἀπό τά θερμοκήπια τῆς Εύρωπης.

Τό ίδιο χαμηλό κόστος θά έχουν και τά ύδροπονικά θερμοκήπια, τά όποια θά ίδρυθοῦν κοντά σέ θερμές πηγές, βιορειότερα τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου. Τό κόστος τῶν λοιπῶν θερμοκηπίων βιορειότερα τοῦ Κορινθιακοῦ και τῆς Χίου θά έχουν ύψηλότερο κόστος έκείνου τῆς Νοτίου Έλλαδος, ἀλλά χαμηλότερο τῶν Βορειοευρωπαϊκῶν χωρῶν, διότι οι θερμοκρασίες έκει είναι χαμηλότερες. Η γεύση δημος δόλων τῶν ύδροπονικῶν θερμοκηπίων τῆς χώρας μας θά είναι πολύ ἀνωτέρα έκείνων τῆς Βορείου Εύρωπης, λόγω μεγαλύτερης ήλιοφάνειας.

Τά ύδροπονικά θερμοκήπια προκαλοῦν πολλαπλασιαστικά φαινόμενα ἀναπτύξεως τής οίκονομίας:

- Θά ἀναπτυχθοῦν μονάδες ἀνέγέρσεως τῶν ἐν λόγω θερμοκηπίων και παραγωγῆς ἔξοπλισμοῦ αὐτῶν, ὅπως και τοῦ ἔξοπλισμοῦ τῶν συσκευαστηρίων.

- Θά ἀναπτυχθοῦν μονάδες παραγωγῆς εἰδικῶν κατά προϊόν λιπασμάτων και ἐνδεχομένως και μονάδες παραγωγῆς ωφέλιμων ἐντόμων.

- Θά προσφέρουν ἐργασία σέ τεχνίτες τοποθετήσεως ύαλοστασίων, σέ ύδραυλικούς, ήλεκτρολόγους, μεταφορεῖς κ.λπ.

Η Ελλάδα, ἀκόμη, έχει τή δυνατότητα παραγωγῆς διαδοχικά τεσσάρων λαχανικών: καρότου, μαρουλιοῦ iceberg, πιπεριᾶς και βιομηχανικῆς ντομάτας, διά τῆς συλλογικῆς καλλιέρ-

(1) Οι προτάσεις πού ἀναφέρονται στήν ἀνάπτυξη Γεωργίας, Κτηνοτροφίας, Αλιείας, ἐλέγχθηκαν ἀπό Καθηγητάς τοῦ Γεωργικοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν.

γειας μεγάλων έκτάσεων, για τη μείωση τοῦ κόστους παραγωγῆς. Αύτό γίνεται στή Νότιο Ιταλία. Κατά τή μέθοδο αυτή, ένα μέτωπο πολλῶν ἐλκυστήρων όργωνει. "Ένα δεύτερο μέτωπο ἐλκυστήρων σέ άπόσταση, ἔτοιμάζει καί λιπαίνει τό ἔδαφος καί ἔνα τρίτο σπέρνει ἡ φυτεύει. Αύτά τά τρία μέτωπα τῶν ἐλκυστήρων, τό βράδυ μένουν στή θέση τους καί ἄλλοι ἐλκυστήρες μεταφέρουν τούς καλλιεργητές καί τά ἐφόδια πού χρειάζονται. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, ἐπιτυγχάνεται μεγάλη μείωση τοῦ χρόνου καλλιέργειας, σοβαρή μείωση τοῦ κόστους παραγωγῆς καί σέ περίπτωση καταστροφῆς τῶν καλλιεργούμενων ἐκτάσεων, λόγω κακῶν συνθηκῶν καιροῦ, εἶναι δυνατόν σέ σύντομο χρονικό διάστημα νά φυτευθοῦν νέα φυτά.

"Ολα τά ώς ἀνω λαχανικά μποροῦν νά εξάγονται: τά καρότα φρέσκα καί κατεψυγμένα, τά μαρούλια φρέσκα, οι πιπεριές φρέσκες καί σέ ἄλμη καί ἡ βιομηχανικήντομάτακονσερβοποιημένη, σέ μορφή πελτέ ή σέ μορφή ψιλοκομμένης, ὅπως καί λιαστή. Η Ἐλλάδα ηδη εξάγει 1,5 έκατομμύριο τόνους πιπεριές, ήμικαυτερές σέ ἄλμη, γιατί τήν παραγωγή πίτσας καί μεγάλες ποσότητες κονσερβοποιημένης ντομάτας πολύ καλῆς ποιότητος. Εἶναι ἀντιληπτό ὅτι τό εἰσόδημα τεσσάρων ἐσοδειῶν εἶναι πολύ μεγαλύτερο τῆς μίας.

(β) *Βιολογικά Προϊόντα*

Η χώρα μας, στίς όρεινές περιοχές καί στά νησιά, μπορεῖ ν' ἀναπτύξει τήν παραγωγή βιολογικῶν λαχανικῶν.

Γιά νά αὐξηθεῖ τό εἰσόδημα τῶν γεωργῶν πρέπει ν' ἀναπτυχθεῖ ἀπό τούς ἴδιους τό χονδρεμπόριο τῶν προϊόντων τους. Σ' ἔνα χωριό τῆς Σπάρτης ἐλαιοπαραγωγικό, οἱ περισσότεροι παραγωγοί ἐνώθησαν, ἔχουν δικό τους ἐλαιότριβεο καί κέντρο ἐπεξεργασίας ἐλαιῶν καί εξάγονταν οἱ ἴδιοι βιολογικές ἐλιές καί λάδι στήν Εύρωπη καί στίς ΗΠΑ καί τό χωριό ἀρχίζει ν' ἀνέρχεται πολύ οίκονομικά. Τό παράδειγμά τους μποροῦν νά τό μιμηθοῦν πολλοί.

(γ) *Δημητριακά*

Οι τιμές τῶν δημητριακῶν ἔχουν σοβαρά αὐξηθεῖ καί θά αὐξάνονται, διότι ἡ αὔξηση τοῦ εἰσοδήματος πολλῶν χωρῶν τοῦ κόσμου, προκαλεῖ τή ζήτηση κρεάτων-αὐγῶν καί γαλακτοκομικῶν προϊόντων, πού ἡ παραγωγή των αὐξάνει τή ζήτηση δημητριακῶν. Η Ἐλλάς ἔχει τή δυνατότητα παραγωγῆς ὅλων τῶν δημητριακῶν καί καλῆς ποιότητος καί ἔχει τή δυνατότητα νά εξάγει σοβαρές ποσότητες. Πρέπει ὅμως ἡ ἀρδευση τοῦ καλαμποκιοῦ νά μή γίνεται μέ τεχνητή βροχή, γιατί εξατμίζεται ἵσως τό 80% πού βρέχει τά φύλλα, ἀλλά μέ πλαστικούς σωλήνες πού στάζουν νερό στίς φύλλες. Τό νερό εἶναι εἶδος ἀνεπαρκές καί ὅσο προχωροῦν οἱ γεωτρήσεις σέ μεγαλύτερα βάθη, θά φέρουν τή θάλασσα στόν ύπόγειο όρειζοντα.

2. *Κτηνοτροφία*

Η Ἐλλάδα ἔχει ἀνεπτυγμένη χοιροτροφία καί πτηνοτροφία καί ηδη ἡ «Κρέτα Φάρμ» ἀρχίζει εξαγωγές ἀλλαντικῶν στήν Ιταλία καί τήν Αύ-

στρία. Έπισης, στή χώρα μας έχει άναπτυχθεί ή έσταυλισμένη παραγωγή άγελάδων και γάλακτος. Στά όρεινά χωριά τής χώρας μας, είναι δυνατή ή άναπτυξή τής κτηνοτροφίας έλευθερας βιοσκῆς, δύπως στό χωριό Αναύρα του Νομού Μαγνησίας. Η Αναύρα ήτο ύπό έγκατάλειψη και ένας μηχανικός τής ΔΕΗ, μετά τή συνταξιοδότησή του, πήγε στό χωριό του νά τό σώσει άπό τήν έγκατάλειψη τών κατοίκων. Ός Κοινοτάρχης, συνεργάσθη μέ κάποια έταιρεία και έγκαταστάθηκαν στήν κορυφή του βουνού άνεμογεννήτριες και ή Κοινότητα είσπράττει έτησίως 100.000 εύρω. Μέ τά χρήματα αύτά έπισκεύασε τούς δρόμους. Ανέπτυξε τό κέντρο του χωριού, έβαλε φωτισμό, φρόντισε τήν καθαριότητα και δημιούργησε άθλο-παιδιές γιά τούς νέους και παιδικές χαρές γιά τά μικρά παιδιά. Συγχρόνως, βοήθησε ν' άναπτυχθεί ή κτηνοτροφία έλευθερας βιοσκῆς και παράγεται κρέας βιολογικό, ύψηλης ποιότητος και ύψηλοτέρας τιμής τό όποιο πωλεῖται κατ' εύθειαν σέ έμπορους λιανικής πωλήσεως. Οι χωριανοί πού έφυγαν έπεστρεψαν, τά σπίτια τους έγιναν καινούρια. Τώρα κανείς δέν φεύγει άπό τήν Αναύρα και τό χωριό γέμισε άπό νέους και παιδιά.

Γουνοφόρα Ζώα: Στήν ύπαιθρο ύπαρχει μεγάλη δυνατότης έκτροφής γουνοφόρων ζώων. Οι γούνες νά έπεξεργάζονται σέ μονάδα σύγχρονη στήν Ελλάδα και οι έπεξεργασμένες γούνες νά ράβονται στήν Καστοριά και τή Σιάτιστα πού ύπαρχει έμπειρια. Υπάρχει μεγάλη άγορά σέ δλες τίς άνεπτυγμένες χώρες, στίς οποῖες ο χειμώνας είναι βαρύς.

Γ. Άλιεία

Στή χώρα μας άνεπτύχθη άπό τό μηδέν ή ίχθυοτροφία. Σήμερα έχει άναπτυχθεί και καλύπτει τό 35% τών άναγκων τής Ε.Ε. μέ λαυράκι και τσιπούρα. Αναπτύσσοντας δική της τεχνολογία, έχουν και ίχθυοτροφεῖα έκτος Έλλαδος.

Η χώρα μας έχει μεγάλες δυνατότητες άναπτυξεως τής έλευθερας ίχθυοκαλλιέργειας. Δηλαδή, είναι δυνατόν νά κλείσουν μέ δίκτυα μεγάλοι κόλποι τής χώρας, μέ πόρτες γιά τή διέλευση τών πλοίων, οι οποῖες θά άνοιγοκλείνουν αύτόματα. Οι κόλποι στούς οποίους είναι δυνατόν ν' άναπτυχθεί ή έλευθερα ίχθυοκαλλιέργεια είναι ό Παγασητικός και ό Εύβοϊκός Κόλπος ένωμένοι, ό Κορινθιακός, ό Αμβρακικός, οι Κόλποι Αργολικός, Λακωνικός, Μεσσηνιακός, Κασσάνδρας, Αγίου Όρους, τής Λήμνου, τής Σούδας τής Κρήτης και άλλοι. Σ' αύτούς τούς κόλπους, άφοϋ καλλιεργηθεί ή χλωρίδα και ή πανίδα γιά τήν παραγωγή τροφής ψαριών και δημιουργηθούν φωλιές άναπαραγωγής, νά ρίχνεται γόνος ψαριών και νά έκτοξεύονται οίκολογικές τροφές. Σ' αύτούς τούς κόλπους νά άπαγορευτεί ή άλιεία μέ μέσα πού καταστρέφουν τό βιθό, δύπως μέ άνεμότρατες. Η παραγωγή ψαριών θ' άνέβει κατακόρυφα, τόσο γιά τήν έσωτερική άγορά, δύσο και γιά μεγάλες έξαγωγές.

Έπισης, είναι δυνατόν ν' άναπτυχθούν σέ όρεινές περιοχές, δύπως τρέχουν μικροπόταμοι καθαρού νερού, ίχθυοτροφεῖα πέστροφας και χελιού, γιά τήν έσωτερική άγορά και γιά έξαγωγή φρέσκων και καπνιστών.

Στή συνέχεια νά μελετηθεῖ καί ή
άνάπτυξη τῆς παραγωγῆς ψαριῶν στό¹
Αίγαος, τό Ίοντο καί τό Κρητικό Πέ-
λαγος.

X. Οι άποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Εύρωπης γιά τή στήριξη τῶν χωρῶν πού ἀντιμετωπίζουν οἰκονο- μικά προβλήματα

1. Η ἵδρυση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Μη- χανισμοῦ Σταθερότητας (Ε.Μ.Σ.)

Ο Ε.Μ.Σ. γιά τή στήριξη μιᾶς χώ-
ρας θά ἐνεργοποιεῖται μέ όμόφωνη
ἀπόφαση τῶν παρόντων κρατῶν-με-
λῶν τῆς Εύρωπης.

Ο Ε.Μ.Σ. θά ἀναλάβει μετά τό
2013 τό χρόνο τοῦ Ε.Τ.Χ.Σ. (Εὐρω-
παϊκοῦ Ταμείου Χρηματοπιστωτικῆς
Σταθερότητας) καί τό Ε.Μ.Χ.Σ. (Εὐ-
ρωπαϊκοῦ Μηχανισμοῦ Χρηματοπι-
στωτικῆς Σταθερότητος). Τό Ε.Τ.Χ.Σ.
θά συνεχίσει νά λειτουργεῖ μέχρι εἰσ-
πράξεως ύπ' αὐτοῦ τῶν χορηγηθέντων
δανείων.

Ο Ε.Μ.Σ. θά διαθέτει κεφάλαια
700 δίς εύρω καί ἔγγυήσεις ἀπό τά
κράτη-μέλη τῆς Εύρωπης 620 δίς
εύρω. Τά κράτη-μέλη θά καταβάλ-
λουν στόν Ε.Μ.Σ. τά ποσά τῶν οἰκο-
νομικῶν κυρώσεων βάσει ύφισταμέ-
νων συμφωνιῶν. Τά ποσά αὐτά θά
ἀποτελοῦν μέρος τοῦ καταβεβλημένου
κεφαλαίου τοῦ Ε.Μ.Σ.

Τό Συμβούλιο τῶν Διοικητῶν τοῦ
Ε.Μ.Σ. πού ἀποτελεῖται ἀπό τούς
πρωθυπουργούς τῶν κρατῶν-μελῶν
τῆς Εύρωπης, θά ἀποφασίζει γιά:

(α) Τή χορηγηση δανείων καί τίς
προϋποθέσεις καί δρους αὐτῶν.

(β) Τή δανειοδοτική ίκανότητα τοῦ
Ε.Μ.Σ. καί

(γ) Τίς ἀλλαγές τῆς δέσμης τῶν
προβλεπομένων μέσων.

Τό δικαίωμα ψήφου τοῦ κράτους-
μέλους πού εύθυνεται γιά τή ζημία
πού πρέπει νά καλυφθεῖ, ἀναστέλλε-
ται δοσον ἀφορᾶ τήν συγκεκριμένη ἀ-
πόφαση.

Ο Ε.Μ.Σ. μπορεῖ ν' ἀγοράζει όμό-
λογα τοῦ κράτους-μέλους, τό ὅποῖο
ἀντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα
χρηματοδότησης ἀπό τήν πρωτογενῆ
ἀγορά.

Ο Ε.Μ.Σ. θά συνεργάζεται μέ τό
Δ.Ν.Τ. γιά τήν παροχή δανείων καί
θά ἐπιδιώκεται ή συμμετοχή τοῦ
Δ.Ν.Τ., τόσο στόν τεχνικό, δσο καί
στόν οἰκονομικό τομέα.

Η ἀνάλυση τῆς βιωσιμότητας τοῦ
χρέους, δηλαδή ή ἐκτίμηση τοῦ κιν-
δύνου τῆς σταθερότητας τῆς Εύρω-
πης καί τῆς ἀκολουθητέας πολι-
τικῆς, θά διενεργεῖται ἀπό κοινοῦ ἀ-
πό τήν Ἐπιτροπή τῆς Ε.Ε. (Commis-
sion), τό Δ.Ν.Τ., σε συνεργασία μέ τήν
Ε.Κ.Τ. (Εὐρωπαϊκή Κεντρική Τράπε-
ζα). Περαιτέρω, ή Ἐπιτροπή τῆς
Ε.Ε., τό Δ.Ν.Τ. καί ή Ε.Κ.Τ. δια-
πραγματεύονται τό πρόγραμμα μα-
κροοικονομικῆς προσαρμογῆς μέ τό
ἐνισχυόμενο κράτος-μέλος πού θά πε-
ριγράφεται στό Μνημόνιο καί ἔχουν
τήν εύθυνη τῆς παρακολουθήσεως τῆς
ἐφαρμογῆς τῶν δρων τοῦ Μνημονίου
ἀπό τό ἐνισχυόμενο κράτος-μέλος.

Τό Μνημόνιο, μετά τή σύνταξή του
καί πρό τῆς ἐφαρμογῆς του, ἐγκρίνε-
ται ἀπό τό Συμβούλιο (ἀπαρτιζόμενο

άπό τους πρωθυπουργούς τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπώνης).

Ο Ε.Μ.Σ. θά έχει τή δυνατότητα νά δανείζει μέ σταθερό ή μεταβλητό έπιτόκιο. Τό έπιτόκιο θά ύπερβαίνει τό κόστος, συμπεριλαμβανομένης καί τῆς προσαυξήσεως γιά τήν κάλυψη κινδύνων.

2. Η συμμετοχή τοῦ ιδιωτικοῦ τομέα στήν οίκονομική ένίσχυση μιᾶς χώρας

Η φύση καί ή έκταση τῆς συμμετοχῆς τοῦ ιδιωτικοῦ τομέα στήν οίκονομική ένίσχυση κάθε χώρας πού ἀντιμετωπίζει οίκονομικές δυσκολίες, θά καθορίζεται κατά περίπτωση καί θά έξαρτάται ἀπό τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀνάλυσης βιωσιμότητας τοῦ χρέους, σύμφωνα μέ τήν πρακτική τοῦ Δ.Ν.Τ. Κατά τό Δ.Ν.Τ., τό χρέος θεωρεῖται βιώσιμο ὅταν ἀναμένεται ὅτι τό δανειζόμενο κράτος θά είναι σέ θέση νά συνεχίσει νά έξοφλεῖ τά δάνεια του χωρίς έξωπραγματική μεγάλη διόρθωση τῶν ἐσόδων καί τῶν ἔξόδων του.

Αν τό χρέος είναι δυνατόν νά καταστεῖ βιώσιμο μέ ἓνα πρόγραμμα μακροοικονομικῆς προσαρμογῆς τότε τό δικαιοῦχο κράτος-μέλος ἀναλαμβάνει τήν πρωτοβουλία ν' ἀντλήσει κεφάλαια ἀπό ιδιώτες ἐπενδυτές μέ τήν παρακολούθηση τῆς Τρόικα (Έπιτροπή Ε.Ε., Δ.Ν.Τ. καί Ε.Κ.Τ.).

Αν τό χρέος δέν μπορεῖ ρεαλιστικά νά καταστεῖ βιώσιμο, τότε τό δικαιοῦχο κράτος-μέλος ὑποχρεοῦται νά ἐλθει σέ ἐπαφή μέ τούς δανειστές του γιά τήν συμμετοχή τους γιά νά καταστεῖ τό χρέος βιώσιμο. Η συμμετοχή τους θ' ἀναφέρεται στό ν' ἀποδεχθοῦν

τή μείωση τῶν χορηγηθέντων δανείων κατά ἓνα σοβαρό ποσοστό, γιά νά καταστεῖ τό χρέος βιώσιμο καί νά μπορεῖ ή δανεισθεῖσα χώρα νά τό έξυπηρετεῖ.

Δυστυχῶς, τό χρέος τῆς χώρας μας είναι μή βιώσιμο, διότι ή χώρα μας έχει ἀκόμη πρωτογενές ἐλλειμμα 22 δίς εύρώ (δηλαδή οι δαπάνες τοῦ Δημοσίου είναι μεγαλύτερες τῶν ἐσόδων του κατά 22 δίς εύρώ). Συνεπῶς, ή Ἐλλάδα δέν μπορεῖ νά διαθέσει οὔτε ἓνα εύρώ γιά έξόφληση χρέους, ἀντίθετα τό πρωτογενές ἐλλειμμα τό καλύπτει μέ δάνειο (ἀπό τό ἐγκριθέν τῆς Εὐρωπώνης τῶν 110 δίς εύρώ) καί συνεπῶς τό χρέος αὐξάνει. Συνεπῶς, δέν είναι δυνατόν ή χώρα μας ν' ἀπευθυνθεῖ στίς διεθνεῖς ἀγορές γιά δάνειο, διότι τό μή βιώσιμο τοῦ χρέους έχει ἀνεβάσει ὑπερβολικά τό έπιτόκιο (συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ κινδύνου μή εἰσπράξεως τοῦ τυχόν χορηγηθησομένου δανείου) σέ ἐπίπεδα πού καθιστοῦν τήν έξυπηρετηση ἐνός δανείου ἀδύνατη. Έπισης, ή χώρα μας δέν μπορεῖ, κατά τήν γνώμη μου, νά καλέσει τούς δανειστές της γιά νά διαπραγματευθεῖ ἀναθεώρηση, ἀφοῦ δέν έχει καμμία δυνατότητα νά πληρώσει.

Οι ὑποχρεώσεις πού έχει ἀναλάβει ή χώρα μας κατά τήν τελευταία Σύνοδο τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης γιά τήν έξυπηρετηση τοῦ χρέους:

Ἐν συντομίᾳ, ή χώρα μας, γιά νά έχει τή δυνατότητα νά δανείζεται ἀπό τήν Εὐρωπώνη, συμφώνησε:

(α) Έντός δεσμευτικῶν προθεσμιῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους, νά έξοικονομή-

σει 25 δίς εύρω γιά νά δημιουργηθεῖ μικρό πρωτογενές περίσσευμα καί

(β) Μέχρι τό 2015 ή χώρα μας, διά άποκρατικοποιήσεως καί δι' άξιοποιήσεως τής περιουσίας της, νά έχει έξοικονομήσει 50 δίς εύρω γιά τή μείωση τοῦ χρέους.

'Αντιληπτό είναι ότι ή χώρα μας πιέζεται σύντομα νά έφαρμόσει τίς ύποχρεώσεις πού έχει άναλάβει μέ τό Μνημόνιο πού έχει ύπογράψει, γιά τό δάνειο τῶν 110 δίς εύρω, δπως είναι ή κατάργηση τῶν προνομίων όρισμένων έπαγγελμάτων. 'Η κατάργηση τῶν προνομίων θ' αυξήσει τό Α.Ε.Π. (τό 'Ακαθάριστο Έθνικό Προϊόν) τῆς χώρας μεταξύ 4-5 δίς εύρω.

XI. Μέτρα τά όποια μποροῦν νά βοηθήσουν τήν ταχύτερη έξοδο άπό τήν οίκονομική κρίση (πέραν τῶν δσων άναφέρονται στά Κεφ. VIII καί IX)

1. Μέτρα γιά τήν άναστροφή τῆς ύφεσεως σέ άνάπτυξη

Στήν άρχη τῆς κρίσης, δέν ήτο δυνατόν νά μή μειωθοῦν οι μισθοί καί νά μήν αυξήθοιν οι ἀμεσοί φόροι (ΦΠΑ), οι όποιοι αυξάνουν τίς τιμές. 'Η μείωση τοῦ είσοδήματος καί ή αυξήση τῶν τιμῶν περιορίζει τής ζήτηση στά άπολύτως άπαραίτητα καί σχεδόν καταργεῖ τήν ζήτησιν κτιρίων καί κάθε μορφῆς πρώτων ύλῶν καί μηχανημάτων άνεγέρσεώς των. Αύτή ή μείωση τῆς ζήτησης προκαλεῖ ένα μεγάλο κῦμα άνεργίας έμποροϋπαλλήλων καί πολλῶν έπαγγελμάτων πού έχουν σχέση μέ τήν άνέγερση οίκοδομῶν, τήν παραγωγή διαφόρων πρώτων ύλῶν, μηχανημάτων καί έργαλείων, προκαλώντας ύφεση.

Τό πρῶτο κῦμα τής άνεργίας μειώνει σοβαρά τή ζήτηση καί προκαλεῖ δεύτερο κῦμα άνεργίας καί οι κύκλοι αύτοί συνεχίζονται μέχρις δτου ή ύφεση φτάσει σέ ένα σημείο παραγωγῆς πού είναι άναγκαία γιά τήν έπιβίωση τοῦ άνθρωπου. 'Η φορά αύτή τῆς ύφεσης μπορεῖ νά άντιστραφεῖ σέ άναπτυξη, ἀν ή Πολιτεία λάβει κατάλληλα μέτρα. Μέτρα άναπτυξεως θά ξπρεπε νά ληφθοῦν συγχρόνως μέ τήν ύπογραφή τοῦ Μνημονίου. Τέτοια μέτρα είναι:

(α) 'Η έφαρμογή νέου άναπτυξιακοῦ νόμου (ό νόμος ύπάρχει, ή έφαρμογή καθυστερεῖ).

(β) 'Αποκρατικοποίηση έπιχειρήσεων τοῦ Δημοσίου καί άξιοποίηση τής δημόσιας περιουσίας, πού θά δώσουν κεφάλαια μείωσης τοῦ χρέους. 'Η άποκρατικοποίηση καί άξιοποίηση τής περιουσίας τοῦ Δημοσίου είναι άναγκαίο νά συνδυασθῇ μέ σοβαρές έπενδύσεις αύξησης τῆς παραγωγικότητος καί τοῦ Α.Ε.Π.⁽¹⁾ τῆς χώρας. Σκόπιμο θά ήτο νά έπιταχνθεῖ ή άποκρατικοποίηση καί ή άξιοποίηση τής περιουσίας τοῦ Δημοσίου, διότι τότε οι άγορές θά έπειθοντο ότι σοβαρά έπιδιώκει ή 'Ελλάδα νά γίνει τό χρέος της βιώσιμο καί θά έμειώνοντο τά έπιτόκια, άλλα καί οι πιστωτές τῆς χώρας θά είχαν τή διάθεση νά μειώσουν τά έπιτόκια καί νά έπεκτείνουν τό χρόνο εξοφλήσεως τῶν ηδη χορηγηθέντων δανείνω. Περαιτέρω, οι λαοί τῶν ύγιων χωρῶν τῆς Εύρωςώνης, θά μετέβαλαν γνώμη, ότι άξιζει ή φροδολόγησή τους γιά νά σωθεῖ ένας λαός πού άγωνίζεται γιά νά

(1) ΑΕΠ = 'Ακαθάριστο Έθνικό Προϊόν.

σωθεῖ καὶ δέν σέρνεται πίσω ἀπό τίς ἐπιταγές τῆς Τρούκα. Ἡ ἀποκρατικοποίηση θά βοηθήσει στήν κατάργηση τῶν ζημιῶν πού βαρύνουν τίς δαπάνες τῆς χώρας, θά συμβάλει ούσιαστικά στήν αὔξηση τῆς παραγωγικότητας, διά ἐπενδύσεων, θά βοηθήσει στήν αὔξηση τοῦ Α.Ε.Π. καὶ θά αὐξήσει τήν ἀπασχόληση. Χῶρες φτωχές τοῦ τέως παραπετάσματος (Ἐσθονία, Σλοβακία), διά τῆς ἀποκρατικοποίησεως, ηὗξησαν τό ΑΕΠ, μείωσαν τήν ἀνεργία, ἔγιναν μέλη τῆς Ε.Ε. καὶ τῆς Εὐρωζώνης καὶ εἶναι οίκονομικά ὑγιεῖς χῶρες.

(γ) Ἡ συνέχιση τῶν ἔργων ὁδοποιῶν πού κατασκευάζονται, ὅπως ἄλλωστε ἐπιδιώκει καὶ ἡ κυβέρνηση.

2. Ἡ ἀποδοχή καὶ ἐφαρμογή τῆς προσφορᾶς τοῦ ΔΝΤ γιά τήν ἀποστολή ἐμπείρων, πού ἔχουν ἀναπτύξει τεχνογνωσία πατάξεως τῆς φοροδιαφυγῆς

Πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς ἡλεκτρονικῶν μεθόδων συγκεντρώσεων πολλῶν στοιχείων ἀπό τήν ἀγορά τοῦ ἐσωτερικοῦ, διά τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὁποίων καθορίζεται περίπου τό φορολογητέο εἰσόδημα ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπαγγελματιῶν. Μέ τήν ἔδια μέθοδο, θά ἡτο δυνατόν νά παταχθεῖ καὶ ἡ φοροδιαφυγή.

3. Ἐφαρμογή τῶν διεθνῶν λογιστικῶν προτύπων ἡλεκτρονικά σέ ὅλες τίς ἐπιχειρήσεις (έκτός τῶν πολύ μικρῶν) καὶ στόν εὐρύτερο Δημόσιο Τομέα

Ἡ ἐφαρμογή τῶν διεθνῶν λογιστικῶν προτύπων σέ ὅλες τίς ἐπιχειρήσεις (έκτός τῶν πολύ μικρῶν), θά βοηθήσει στήν εύκολη διαπίστωση τῆς

οίκονομικῆς ὑγείας καὶ πιστοληπτικῆς ἰκανότητας τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος καὶ τῆς ὑγιοῦς ἀναπτύξεως καὶ ἀνταγωνιστικότητας τῶν ἐπιχειρήσεων, ὅπως εύκολα θά διαπιστώνεται ἡ παραβίαση τῶν διεθνῶν λογιστικῶν προτύπων.

Ἡ ἐφαρμογή τους ἀπό τόν δημόσιο τομέα θά βοηθήσει τό 'Υπουργεῖο Οἰκονομικῶν καὶ τήν 'Εθνική Στατιστική 'Υπηρεσία νά συγκεντρώνει στοιχεῖα ἡλεκτρονικά γιά τήν πορεία τῆς δημόσιας Οἰκονομίας καὶ τίς τυχόν παράνομες ἐνέργειες καὶ τήν ἀποφυγή ζημιῶν.

4. Ὁ ἐλεγχος ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ κυρίως τοῦ Δημοσίου Τομέα ἀπό Ὁρκωτούς Λογιστές

Οἱ Ὁρκωτοί Λογιστές θά διορίζονται ἀπό τό Δημόσιο μέ κλήρωση ἐνώπιον τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἡ δαπάνη θά βαρύνει τίς ἐπιχειρήσεις, ὅπως καὶ στίς προηγμένες χῶρες τοῦ κόσμου (μέ τή διαφορά ὅτι στό ἐξωτερικό κάθε ἐπιχειρηση ἐπιλέγει τήν ἔταιρεία Ὁρκωτῶν Λογιστῶν πού τήν ἐλέγχει).

Οἱ Ὁρκωτοί Λογιστές ἐλέγχουν λεπτομερῶς κάθε ἐπιχειρηση, συντάσσουν τήν ἀπογραφή καὶ τά ἀποτελέσματα κάθε ἔτους (χρήσεως), ύποβάλλουν ἔκθεση καὶ τήν φορολογική δήλωση. Ἡ παραβίαση τῶν κανόνων τῶν Ὁρκωτῶν Λογιστῶν θά πρέπει νά συνεπάγεται σοβαρές ποινές. Οἱ Φορολογικές 'Υπηρεσίες καθορίζουν τόν φόρο εἰσοδήματος βάσει τής φορολογικῆς δηλώσεως. Ἀν μία ἐπιχειρηση ὑποβάλλει αἴτηση διορθώσεως τοῦ δηλωθέντος εἰσοδήματος, ἐντός

μηνός άπό της ύποβολής της φορολογικής δηλώσεως, διότι οι Όρκωτοί Λογιστές δέν τήρησαν τούς κανόνες τῶν διεθνῶν λογιστικῶν προτύπων αὐτή θά λύνεται τελεσίδικα μέ διαιτησία ἐντός ενός μηνός. Έάν ἐπιχειρηση διαμαρτύρεται ὅτι ἡ ἀρμόδια Δημόσια Υπηρεσία καθόρισε τό φόρο παράνομα, ὁ φόρος βεβαιώνεται καὶ ὀφείλεται καὶ ἡ διαμαρτυρόμενη ἐπιχειρηση θά ἔχει τή δυνατότητα νά προσφύγει στό ἀρμόδιο Δικαστήριο. Έάν δικαιωθεῖ, θά δικαιοῦται νά συμψηφίσει τήν ἀπαίτησή της μέ τόν ὀφειλόμενο ΦΠΑ. Μέ αὐτόν τόν τρόπο θά καταργηθοῦν οἱ λιμνάζουσες ύποθέσεις φορολογίας εἰσοδήματος ἐπιχειρήσεων στά Δικαστήρια καί ἡ παραγραφή τῶν φόρων διά τῶν ἀναβολῶν εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου καὶ θά ἐπιταχνθεῖ ἡ εἴσπραξη τῶν βεβαιωθέντων φόρων, ἡ ὅποια θά ἀνατίθεται σέ δικηγόρους τῆς μαχομένης δικηγορίας. Οἱ δικηγόροι θά ἐπιλέγονται μεταξύ τῶν ύποψηφίων βάσει κριτηρίων τῆς ἐπιτυχοῦς παρουσίας τους στά Δικαστήρια ἀπό τόν ΑΣΕΠ.

Οἱ Όρκωτοί Λογιστές θά ύποβάλλουν στήν ἔκθεσή τους στό Υπουργεῖο Οίκονομικῶν καί σέ ἀρμόδιους Οίκονομικούς Εἰσαγγελεῖς, ἐφ' ὅσον ύπάρχουν παραβάσεις τοῦ Νόμου.

5. Ἀλλα μέτρα ἀναπτύξεως

(α) Ἀπλοποίηση τῆς φορολογικῆς νομοθεσίας, ἡ ὅποια πρέπει νά είναι φιλική πρός τήν ἐπιχειρηματική δραστηριότητα (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπιτάχυνσης ἐκδόσεως ἀδειῶν γι' αὐτή).

(β) Σχεδόν μηδενισμός τοῦ φόρου τῶν ἔξαγωγικῶν δραστηριοτήτων, γιά τήν ταχεία ἀνάπτυξη τῶν ἔξαγωγῶν, ὃστε οἱ ἔξαγωγές νά ὑπερτεροῦν ἡ νά είναι ίσες μέ τίς εἰσαγωγές, γιά τόν μηδενισμό τοῦ χρέους (ὅταν μέ τήν ἀξία τῶν ἔξαγωγῶν μας δέν εἶσοφλοῦμε τήν ἀξία τῶν εἰσαγωγῶν τότε χρωστᾶμε τή διαφορά). Ἀλλως, ἡ διαφορά τῶν μεγαλύτερων εἰσαγωγῶν ἀπό τίς ἔξαγωγές, αὐξάνει τό χρέος.

(γ) Παροχή φορολογικῶν κινήτρων γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν μικρομεσαίων ἐπιχειρήσεων, τῆς γεωργίας, τῆς κτηνοτροφίας, τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν καί τῆς ἀλιείας, σύμφωνα μέ τ' ἀναπτυχθέντα στό κεφάλαιο ΙΧ.

(δ) Δημιουργία στή Θράκη Ἐλεύθερης Ζώνης Ἐμπορίου καί Βιομηχανίας, γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν ἔξαγωγῶν μέσω Κασπίας, καί Γεωργίας, πρός τίς χῶρες τῆς Κασπίας καί τῆς Κεντρικῆς Ασίας καί ἀπό τίς χῶρες τῆς Ε.Ε. μέσω Πύργου (Burgas) τῆς Βουλγαρίας. Σκόπιμος είναι ἡ δημιουργία δρόμου καί σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Ἀλεξανδρουπόλεως-Πύργου, δαπάναις τῆς Ε.Ε., μέ συμμετοχή τῆς Ἐλλάδος καί τῆς Βουλγαρίας. Ἀνάλογη Ἐλεύθερη Ζώνη είναι σκόπιμο νά δημιουργηθεῖ καί στό Βόλο, γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν ἔξαγωγῶν πρός τίς χῶρες παραγωγῆς πετρελαίου τῆς Μέσης Ανατολῆς.

(ε) Νά καταβληθοῦν προσπάθειες ύλοποίησης παλαιᾶς ἀπόφασης τῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης νά δημιουργηθεῖ ὄδικός ἄξονας καί σιδηροδρομική γραμμή ἐν καιρῷ, ἀπό τό Γκντάνσκ τῆς Πολωνίας μέχρι τήν Ἀλεξανδρούπολη, μέσω Σλοβακίας, Ρουμανίας

σωθεῖ καὶ δέν σέρνεται πίσω ἀπό τίς ἐπιταγές τῆς Τρόικα. Ή ἀποκρατικοποίηση θά βοηθήσει στήν κατάργηση τῶν ζημιῶν πού βαρύνουν τίς δαπάνες τῆς χώρας, θά συμβάλει οὐσιαστικά στήν αὔξηση τῆς παραγωγικότητας, διά ἐπενδύσεων, θά βοηθήσει στήν αὔξηση τοῦ Α.Ε.Π. καὶ θά αὔξησει τήν ἀπασχόληση. Χῶρες φτωχές τοῦ τέως παραπετάσματος (Ἐσθονία, Σλοβακία), διά τῆς ἀποκρατικοποίησεως, ηὗξησαν τό ΑΕΠ, μείωσαν τήν ἀνεργία, ἔγιναν μέλη τῆς Ε.Ε. καὶ τῆς Εὐρωζώνης καὶ εἶναι οἰκονομικά ὑγιεῖς χῶρες.

(γ) Ή συνέχιση τῶν ἔργων ὁδοποιίας πού κατασκευάζονται, ὅπως ἄλλωστε ἐπιδιώκει καὶ ἡ κυβέρνηση.

2. Ή ἀποδοχή καὶ ἐφαρμογή τῆς προσφορᾶς τοῦ ΔΝΤ γιά τήν ἀποστολή ἐμπείρων, πού ἔχουν ἀναπτύξει τεχνογνωσία πατάξεως τῆς φοροδιαφυγῆς

Πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς ἡλεκτρονικῶν μεθόδων συγκεντρώσεων πολλῶν στοιχείων ἀπό τήν ἀγορά τοῦ ἐσωτερικοῦ, διά τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὁποίων καθορίζεται περίπου τό φορολογητέο εἰσόδημα ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπαγγελματιῶν. Μέ τήν ἴδια μέθοδο, θά ἡτο δυνατόν νά παταχθεῖ καὶ ἡ φοροδιαφυγή.

3. Ἐφαρμογή τῶν διεθνῶν λογιστικῶν προτύπων ἡλεκτρονικά σέ ὄλες τίς ἐπιχειρήσεις (ἐκτός τῶν πολύ μικρῶν) καὶ στόν εὐρύτερο Δημόσιο Τομέα

Ἡ ἐφαρμογή τῶν διεθνῶν λογιστικῶν προτύπων σέ ὄλες τίς ἐπιχειρήσεις (ἐκτός τῶν πολύ μικρῶν), θά βοηθήσει στήν εύκολη διαπίστωση τῆς

οἰκονομικῆς ύγειας καὶ πιστοληπτικῆς ίκανότητας τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος καὶ τῆς ύγιοις ἀναπτύξεως καὶ ἀνταγωνιστικότητας τῶν ἐπιχειρήσεων, ὅπως εύκολα θά διαπιστώνεται ἡ παραβίαση τῶν διεθνῶν λογιστικῶν προτύπων.

Ἡ ἐφαρμογή τους ἀπό τόν δημόσιο τομέα θά βοηθήσει τό 'Υπουργεῖο Οἰκονομικῶν καὶ τήν Ἐθνική Στατιστική 'Υπηρεσία νά συγκεντρώνει στοιχεῖα ἡλεκτρονικά γιά τήν πορεία τῆς δημόσιας Οἰκονομίας καὶ τίς τυχόν παράνομες ἐνέργειες καὶ τήν ἀποφυγή ζημιῶν.

4. Ὁ ἐλεγχος ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ κυρίως τοῦ Δημοσίου Τομέα ἀπό Ὁρκωτούς Λογιστές

Οἱ Ὁρκωτοί Λογιστές θά διορίζονται ἀπό τό Δημόσιο μέκινον κλήρωση ἐνώπιον τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἡ δαπάνη θά βαρύνει τίς ἐπιχειρήσεις, ὅπως καὶ στίς προηγμένες χῶρες τοῦ κόσμου (μέ τή διαφορά ὅτι στό ἔξωτερικό κάθε ἐπιχειρήση ἐπιλέγει τήν ἔταιρεία Ὁρκωτῶν Λογιστῶν πού τήν ἐλέγχει).

Οἱ Ὁρκωτοί Λογιστές ἐλέγχουν λεπτομερῶς κάθε ἐπιχειρήση, συντάσσουν τήν ἀπογραφή καὶ τά ἀποτελέσματα κάθε ἔτους (χρήσεως), ὑποβάλλονταν ἔκθεση καὶ τήν φορολογική δήλωση. Ἡ παραβίαση τῶν κανόνων τῶν Ὁρκωτῶν Λογιστῶν θά πρέπει νά συνεπάγεται σοβαρές ποινές. Οἱ Φορολογικές 'Υπηρεσίες καθορίζουν τόν φόρο εἰσοδήματος βάσει τῆς φορολογικῆς δηλώσεως. Ἀν μία ἐπιχείρηση ὑποβάλλει αἴτηση διορθώσεως τοῦ δηλωθέντος εἰσοδήματος, ἐντός

μηνός άπό της ύποβολής της φορολογικής δηλώσεως, διότι οι 'Ορκωτοί Λογιστές δέν τήρησαν τούς κανόνες των διεθνών λογιστικών προτύπων αύτή θά λύνεται τελεσίδικα μέ διαιτησία έντος ένός μηνός. Έάν έπιχει-ρηση διαμαρτύρεται δτι ή άρμόδια Δημόσια Υπηρεσία καθόρισε τό φόρο παράνομα, ό φόρος βεβαιώνεται καί άφείλεται καί ή διαμαρτυρόμενη έπιχειρηση θά έχει τή δυνατότητα νά προσφύγει στό άρμόδιο Δικαστήριο. Έάν δικαιωθεῖ, θά δικαιοῦται νά συμψήφισει τήν άπαίτησή της μέ τόν άφειλόμενο ΦΠΑ. Μέ αύτόν τόν τρόπο θά καταργηθοῦν οι λιμνάζουσες ύποθέσεις φορολογίας είσοδήματος έπιχειρησεων στά Δικαστήρια καί ή παραγραφή των φόρων διά των άναβολων είς βάρος τοῦ Δημοσίου καί θά έπιταχνθεῖ ή είσπραξη των βεβαιωθέντων φόρων, ή όποια θά άνατίθεται σέ δικηγόρους τής μαχομένης δικηγορίας. Οι δικηγόροι θά έπιλεγονται μεταξύ των ύποψηφίων βάσει κριτηρίων τής έπιτυχούς παρουσίας τους στά Δικαστήρια άπό τόν ΑΣΕΠ.

Οι 'Ορκωτοί Λογιστές θά ύποβάλλουν στήν έκθεσή τους στό 'Υπουργεῖο Οίκονομικῶν καί σέ άρμόδιους Οίκονομικούς Είσαγγελεῖς, έφ' δσον ύπαρχουν παραβάσεις τοῦ Νόμου.

5. Ἀλλα μέτρα άναπτυξεως

(α) Άπλοποίηση τής φορολογικῆς νομοθεσίας, ή όποια πρέπει νά είναι φιλική πρός τήν έπιχειρηματική δραστηριότητα (συμπεριλαμβανομένης καί τής έπιτάχυνσης έκδόσεως άδειων γι' αύτή).

(β) Σχεδόν μηδενισμός τοῦ φόρου τῶν έξαγωγικῶν δραστηριοτήτων, γιά τήν ταχεία άναπτυξή τῶν έξαγωγῶν, ώστε οι έξαγωγές νά ύπερτερούν η νά είναι ίσες μέ τίς είσαγωγές, γιά τόν μηδενισμό τοῦ χρέους (όταν μέ τήν άξια τῶν έξαγωγῶν μας δέν έξοφλούμε τήν άξια τῶν είσαγωγῶν τότε χρωστᾶμε τή διαφορά). Ἀλλως, ή διαφορά τῶν μεγαλύτερων είσαγωγῶν άπό τίς έξαγωγές, αύξάνει τό χρέος.

(γ) Παροχή φορολογικῶν κινήτρων γιά τήν άναπτυξή τῶν μικρομεσαίων έπιχειρησεων, τής γεωργίας, τής κτηνοτροφίας, τῶν άρεινῶν περιοχῶν καί τής άλιείας, σύμφωνα μέ τ' άναπτυχθέντα στό κεφάλαιο IX.

(δ) Δημιουργία στή Θράκη 'Ελεύθερης Ζώνης Εμπορίου καί Βιομηχανίας, γιά τήν άναπτυξή τῶν έξαγωγῶν μέσω Κασπίας, καί Γεωργίας, πρός τίς χώρες τής Κασπίας καί τής Κεντρικής Ασίας καί άπό τίς χώρες τής Ε.Ε. μέσω Πύργου (Burgas) τής Βουλγαρίας. Σκόπιμος είναι ή δημιουργία δρόμου καί σιδηροδρομικής γραμμῆς 'Αλεξανδρούπολεως-Πύργου, δαπάναις τής Ε.Ε., μέ συμμετοχή τής Έλλαδος καί τής Βουλγαρίας. Ανάλογη 'Ελεύθερη Ζώνη είναι σκόπιμο νά δημιουργηθεῖ καί στό Βόλο, γιά τήν άναπτυξή τῶν έξαγωγῶν πρός τίς χώρες παραγωγῆς πετρελαίου τής Μέσης Ανατολῆς.

(ε) Νά καταβληθοῦν προσπάθειες ύλοποίησης παλαιᾶς άπόφασης τῶν χωρῶν τής Εύρωπης νά δημιουργηθεῖ οδικός αξονας καί σιδηροδρομική γραμμή έν καιρῷ, άπό τό Γκντάνσκ τής Πολωνίας μέχρι τήν 'Αλεξανδρούπολη, μέσω Σλοβακίας, Ρουμανίας

καί Βουλγαρίας γιά τήν προώθηση τῶν ἔξαγωγῶν τῶν Σκανδιναβικῶν χωρῶν, τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν, τῶν χωρῶν τῆς Βορείου καί Κεντρικῆς Εύρωπης πού συνορεύουν ἡ εἶναι κοντά στήν Πολωνία, τή Σλοβακία, τή Ρουμανία καί τή Βουλγαρία, πρός τίς χῶρες τῆς Κασπίας, τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας καί τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καί τῆς Ρωσίας. Οἱ Ἐλεύθερες Ζῶνες μποροῦν νά δημιουργηθοῦν ύστερα ἀπό μελέτη σκοπιμότητας τῆς ἐπένδυσης, μέ αὐτοχρηματοδότηση.

(στ) Νά καταβληθοῦν προσπάθειες ὥστε στό προσεχές μέλλον ἡ κατασκευαζόμενη σιδηροδρομική γραμμή ταχύτητας 400 χλμ/ώρα ἀπό τή Γαλλία καί τή Γερμανία μέχρι τήν Μπρατισλάβα τῆς Σλοβακίας νά συνεχισθεῖ μέχρι τή Θεσσαλονίκη μέσω Σλοβακίας - Ούγγαρίας - Ρουμανίας καί Βουλγαρίας. Ἡ γραμμή αὐτή θά βοηθοῦσε καί τήν προώθηση τῶν ἔξαγωγῶν τῶν Βορειοδυτικῶν καί Κεντρικῶν χωρῶν τῆς Εύρωπης πρός τίς χῶρες τῆς Ν. Ρωσίας, τῆς Οὐκρανίας, τῶν χωρῶν τῆς Κασπίας καί τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, ὅπως καί τῶν χωρῶν παραγωγῆς πετρελαίου καί άερίου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς μέσω Ἑλλάδος.

Ἡ ἀνάπτυξη αὐτῶν τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων, θά βοηθήσει πολύ τήν ἀνάπτυξη τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θράκης, τήν ἀνάπτυξη τῶν ἔξαγωγῶν τῆς χώρας, λόγω μειώσεως τοῦ χρόνου καί τοῦ κόστους μεταφορᾶς καί θά αυξήσει τήν παραγωγικότητα τῶν Ἑλληνικῶν Ἐπιχειρήσεων, λόγω μειώσεως τῶν διατηρουμένων ἀποθεμάτων πρώτων υλῶν, ἀνταλλακτικῶν καί ἔξαρτημάτων.

XII. Ἡθική Παρακμή καί Οἰκονομία

Πρό πολλῶν ἐτῶν διεπιστώθη στήν ἑτησία Σύνοδο τῆς Διεθνοῦς Τραπέζης καί τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου, ὅτι ἡ διαφθορά τοῦ δημοσίου βίου ἐμποδίζει τήν ἀνάπτυξη μᾶς χώρας, ὅπως καί τήν ἀνάπτυξη τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας. Ἔκτοτε, ταξινομοῦνται οἱ χώρες στόν κόσμο ἀνάλογα μέ τήν διαφθορά τοῦ δημοσίου βίου τους. Δυστυχῶς, ἡ χώρα μας εἶναι ἡ τελευταία μεταξύ τῶν χωρῶν τῆς Εύρωπης καί δέν ἔχει τιμητική θέση διεθνῶς.

Κατά τή γνώμη Εύρωπαίου, ἡ κρίση στήν Ίρλανδία ὀφείλεται στίς Τράπεζες, στήν Πορτογαλία ὀφείλεται στίς Τράπεζες καί τόν ύψηλό δανεισμό τῶν νοικοκυριῶν καί στήν Ἑλλάδα ὀφείλεται ἀποκλειστικά στόν Δημόσιο Τομέα. Δικαιότερα, μπορεῖ νά ύποστηριχθεῖ ὅτι ὀφείλεται καί στούς πολίτες πού φροδιαφεύγουν, είσφροδιαφεύγουν ἡ σέ ίδιωτες καί δημόσιους λειτουργούς πού διαπλέκονται μέ ἐταιρεῖς γιά τήν ἀπόκτηση ὀφελημάτων παρανόμων καί ἡθικά ἀπαραδέκτων. Ὁλες οἱ αἰτίες τῆς κρίσης πού ἀναφέρονται στά Κεφάλαια IV, V καί VI εἶναι ἡθικά ἀπαραδέκτες, εἶναι ἔνας ἀχαλίνωτος ἀτομικισμός. Τό ἀτομικό συμφέρον εἶναι πάνω καί ἀπό τή χώρα καί τήν ἐπιβίωση τῶν πολιτῶν της καί στίς περισσότερες περιπτώσεις καί κατά νόμο κολάσιμο.

Ἡ χώρα ἔχει ἀνάγκη, πάνω ἀπ' ὅλα καί πρώτα ἀπ' ὅλα, μιά ἡθική ἀναβάθμιση γιά τήν τιθάσευση τοῦ ύπερομετρου ἐγωισμοῦ, διά τοῦ ὁποίου καταπατοῦνται ἀρχές, ἀξίες, θεσμοί καί νόμοι. Τά κατασταλτικά μέτρα πού

άναφέρονται στήν παροῦσα εἰσήγηση, εἶναι άναγκαία. "Ομως, αύτά τά μέτρα δέν άναγεννοῦν τόν ἀνθρώπο. 'Ο ἀνθρώπος άναγεννᾶται μόνο μέ τή βίωση τῆς Χριστιανικῆς Ἡθικῆς διά τοῦ Ἀγίου Πνεύματος.

XII. Συμπέρασμα

Θεωρῶ ὅτι δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι.

● Οι Ἀρχαῖοι Ἑλληνες μέ γυμνή σκέψη ἔφτασαν τόσο κοντά στόν ἐναν ἀληθινό Θεό.

● 'Ο Μέγας Ἀλεξανδρος εἰσήγαγε τήν ἑλληνική γλῶσσα καί τήν ἑλληνική παιδεία σέ λαούς τῆς Ἀνατολῆς καί τῆς Βορείου Ἀφρικῆς καί ὁ Ἑλληνισμός πῆρε μεγάλες διαστάσεις.

● 'Ο Χριστός ὅταν ἐμαθε ὅτι "Ἑλληνες θέλουν νά τόν συναντήσουν, εἶπε: «Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθεῖ ὁ νίος τοῦ ἀνθρώπου», ἐννοώντας ὅτι ὁ Χριστιανισμός θά βγει ἀπό τήν Παλαιστίνη καί θά δοξασθεῖ διά τῶν Ἑλλήνων.

● 'Εγράφη ἡ Καινή Διαθήκη στήν ἑλληνική.

● 'Ο Μέγας Κωνσταντῖνος νικήσας μέ τό «Ἐν τοῦτῳ νίκα», μετέφερε τήν Πρωτεύουσα τοῦ Ἀνατολικοῦ Τμήματος τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας στήν πόλη του Βύζα.

● Τό Ἑλληνικό Βυζάντιο ίδρυθη ὅχι διά πολέμου, ἀλλά δι' ἀφομοιώσεως τῶν Ρωμαίων, λόγω τῆς ὑπεροχῆς τῆς γλώσσας, τῆς παιδείας καί τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματείας.

● Τό Βυζάντιο διέδωσε τόν Χριστιανισμό σέ ὅλη τήν Εὐρώπη.

● 'Ο Κλήμης ἐξ Ἀλεξανδρείας καί ὁ Ἀγ. Νεκτάριος, εἶπαν ὅτι ὁ Ἑλληνισμός ἔχει μία ἀποστολή.

● 'Η ἀποστολή συνεχίζεται καί σήμερα ἀπό Ἑλληνες ιεραποστόλους καί μέ τόν ὄβιολό τῶν Ἑλλήνων μεταδίδεται ἡ Ὁρθοδοξία στήν Υποσαχάριο Ἀφρική, τήν Ινδία, τήν Κορέα, τήν Κίνα καί τή Λατινική Ἀμερική.

● Διανοοούμενοι Εὐρωπαῖοι ἐπιστρέφουν στήν Ὁρθοδοξία, ὅπως ὁ Κάλλιστος Γουέαρ.

● Οι Ρούμ (Ρωμιοί) τῆς Ιορδανίας, μέ τήν ἡγεσία πατέρων τοῦ Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, ἰδρυσαν σχολεῖα ἐπιπέδου σ' ὅλη τή χώρα, ὅπου φοιτοῦν χιλιάδες μαθητές.

● Οι Νότιοι Ίταλοί ἔχουν συνείδηση ὅτι εἶναι Ἑλληνες, μαθαίνουν Ἑλληνικά καί ιερεῖς καθολικοί γίνονται ὁρθόδοξοι καί λειτουργοῦν στά ύπόγεια παλαιῶν ὁρθοδόξων ναῶν.

'Υπενθυμίζω ὅτι ὁ Θεός εἶπε στόν Ἀβραάμ ὅτι δέν θά καταστρέψει τά Σόδομα ἢν ύπάρχουν δέκα δίκαιοι στήν πόλη.

Στήν Ἑλλάδα, παρά τήν πνευματική παρακμή, ὑπάρχουν πολλοί περισσότεροι ἀπό δέκα σέ κάθε πόλη, ἀγωνίζομενοι νά βιώσουν τή βασιλεία τοῦ Θεοῦ καί νά κάνουν τό θέλημά Του στή γῆ, ὅπως καί στόν οὐρανό καί δέν θ' ἀφῆσει νά καταστραφεῖ ἡ χώρα, ἡ ὁποία θ' ἀνακάμψει καί θά συνεχίσει τήν ἀποστολή της, παρά τήν πνευματική κάμψη τῶν πολλῶν, γιατί ὑπάρχει ἡ πνευματική ἀνοδος τῶν λίγων.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ,
'Ομότιμος Καθηγητής
τοῦ Οικονομικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Κ. ΣΤΑΘΑΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΟΚΙΜΙΑ
Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ 20όν ΑΙΩΝΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Η ΔΑΜΑΣΚΟΣ»
ΑΘΗΝΑΙ 2008

«ΑΚΤΙΝΕΣ»
ΚΑΡΥΤΣΗ 14, Τ. Τ. 105 61
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Η ΔΑΜΑΣΚΟΣ»

ΕΠΑΝΕΞΕΔΟΘΗ

Γ. ΒΕΡΙΤΗ

ΑΠΑΝΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

“Εκδοση Όγδοη

‘Εκδόσεις «Η Δαμασκός»

Καρύτση 14 - 105 61 ΑΘΗΝΑ - Τηλ. 210.32.21.283